

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NEW YORK PUBLIC LIBRARY

3 3433 04304 3904

JFC 76-173

Kingsley, Florence Morse

Tiitus, Onnistegija seltsiline ristsamb

BEHRMANN

Tiitus,

Õnnistegija seltsiline ristisambas.

Florence M. Kingsley juhustus Õnnistegija elust.

Selle jutu eest on kirjanikule 1000 dollarit auuhinda antud.
Ameerikas on sellest raamatust enam kui 500,000 ekf. ära müüdud.

M. H.

Õesti keelde kirjutanud

F. Grünfeldt.

BEHRMANN

JFC
76-173

[0]

Jurjewis (Cartus).

R. Sööt'i trükk ja kulu.

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 14 Іюня 1898 года.

BEHRMANN

Lugejale.

Eesseeisma raamatu otstarbe peab olema, meie Issanda Jeesuse Kristuse maapäalist elu nii kirjeldada, et see lugeja rinnas uut huwitust ärataks; 19. aastasaja eest elanud Jeesust meie praegusesse elusse asendada, tõesti elawat Jeesust, kes niisama kaastundlik, niisama armurikas, niisama hoolitseja on oma laste vastu, kes praegu maailmas elavad, nagu ta jeda nende vastu oli, kes tema ajal pühal maal elasivad. Sellest seisukohast palun ma eesseeiswat jutustust lahkesti vastu võtta.

Rahvasuu on meile kolm seltsi nimesid alles hoidnud nende kurjategijate kohta, keda Ünnistegijaga ühes risti löödi. Ühe teatuse järele on Deemas kahetseja ja Gestas meeltparandamata röövli nimi olnud. Teine teatus nimetab kahetsejat röövlit Tiitusets ja meeltparandamata röövlit Dumaakusets. Need nimesid valisin ma oma raamatus ettetulevatele isikutele, sest et nad minu meelet kõige sündsamad näisivad olema. Kolmanda teatuse järele on röövlite nimesid Matha ja Jooka. Nimesid Gestas ja Jooka tarvitasin ma kahe

röövli kohta sellest röövlisalgast, mis Dumaatusega ühenduses seisis. Võimalik on, et paljudel rahvasuust saadud nimedel nende algus, röövlisalkadest on, nagu ma neid selles raamatus olen kirjeldanud.

Selles jutustuses ettetulevad Önnistegija sõnad ja üksikute lugude kirjeldused olen piibli põhjal toonud ja avaldanud, et nad täielised oleksivad.

Minu soov selle raamatu kohta on, et ta välja lähets maailma sisse ja kuulitaks armuõpetust Jeesusest Kristusest. Önn kaasa! Võdetagu teda lahkesti vastu.

Florence Morse Kingsley.

Esimene päätükk.

Kadunud laps.

Umbes seitsseteistkümmend aastat enne meie jutustuse algust walitses Jeruusalemma ühes kõige ilusamas majas sügaw lein. Needet maja-
due seisiwad suure purtskaerwu ümber nuttes ja kaebades teenijad.

„Oh et meil vähemast seegi lootus oleks, et teda jälle näha saaksime!“ kaebas kása ringuta-
des üks wanem naesterahwas.

„Kui hää ja sõbralik oli ta alati!“ nuuksus üks teine. „Ja kui ilus oli ta oma lahete filmade ja punaste paledega!“

„Oh Taawet, ja armas pois!“ ahastas kolmas, kes maa pääl maas istus ja pääd kaerwu ääre pääle toetas, nii et ta pisarad üle ääre kaerwu kuffusiwad, „wõimata on aru saada, kuida keegi sind su ema käest suutis ära kiskuda!“

„Ema saab tõesti südamewalu kätte ära surema,“ sõnas see naene, kes kõige enne rääkinud; „wähemast teatas mulle Reeba, et ta ühest minestusest teise langenud, kui kuulnud, et laps ära warastatud on.“

„Ja Brista pidawat ka kadunud olema! Arwad ja wahest, et tema lapse warastas?“

„Mis sul meelde tuleb! Priska armastas poissti enam kui oma elu ja ei oleks talle midagi paha teinud! Mitte juufsekarwagi ei oleks ta tal kõwerdanud!“

„Et ta teda armastas, seda ma tean; aga seda tufase näoga Greeklast armastas ta weel enam, usun ma. Wahest wiis see Greeklane nad mõlemad ära?“

„Kuda oleks ta seda wõinud?“ hüüdis üks teine.

„Sa ei tea weel kõik,“ sõnas üks wana naene, kes seni wait olnud. „Rammerteener Matkus jutustas mulle ise, herra olla ise juurde juhtunud, kui Greeklane Priskaga kord ukse ees juttu ajanud; muidugi teada, on ta Greeklast ära minna käskinud. Mees olla talle wõõral keelel wastanud ja selle juures ise häbemata pilgu tema pääle heitnud, nii et herra teda finni wõtta ja piitsadega peksta lastnud. Ja et piitsahoobid nalja ei teinud, wõite isegi arvata, sest peksetaw oli pagan, kellele armu ei anta! See kõik sündis kümne päewa eest, ja nüüd on mõlemad kadunud, Priska ja pisike Taawet!“

Ja uuesti hakkasiwad naesed nutma ja ahastama.

Weel südantsõhestawam lugu sündis wahel ajal maja sees. Päike saatis omad kuldseid kiired läbi puude oksade ja pani kõik imeilus särama. Kõikfugu ilusad lilled kaswasiwad lohkawas küluses walgete marmori purtskaewude ümber. Rõõmsasti lendesiwad linnud murul ja puude pääl ja täitsiwad oma lauluga õhku. Aga see kõik näitas kurb ja tühi olewat, sest kõige selle

ilu ja herranduse perenaene puhkas kahwatult ja täis walu toas woodis; tema kõrwal istus ta abikaasa, nagu kurbalt käte wahele peites.

„Mitte kõige vähematgi jälge pole ma temast leidnud, Anna,“ hoigas wiimne, „ehk ma küll teenrid igale poole wälja saatsin. Ka Markus on ju hommikul wara linna läbi otsinud, kuna ma ise terve öö platsis olin. Ja siisgi pean ma ta leidma!“ hüüdis ta kirdliselt püsti karates ja toas edasi tagasi käima hakates. „Kes suudaks niisuguse loo juures rahuliseks jääda! Abrahami Jumala juures wannun ma, et selle teo eest tahan kätte maksta! Aga kes wõiks see mu waenlane olla? Kes tohtis wäitese Taaweti ära warastada — ülemapreestri Raiwase ainisa poja? Wis- tisti tahetakse minu käest ainult lunastuseraha wälja pressida. Ja ma maksaksin seda ka hää- meelega, kui ka mu terve warandus minult ära riisutaks. Kui aga oma poja, oma armsa Taaweti jälle kätte saaksin!“

Nende sõnadega rebis õnnetu isa omad riid- ded kätte ja hakkas waljusti nutma.

Nimeta ja äraütlemata walus läksiwad nii tunnid tundide ja päewad päewade järele mööda; kadunud lapsest polnud midagi kuulda. Päewa- dest said nad nädalad, ei weelgi mitte midagi teatust temast. Nädalad muutusiwad kuudeks, kuudest said nad aastad, — ei midagi, ei kõige wähe- matgi teatust, kõige vähematgi leidmise lootust. Teenijate näod muutusiwad ajajooksul jälle rõõm- samaks; nende nutt ja lein wähenes; pandi ju leinaritõdedgi seljast ära, ainult ema filmist ei kus- tunud walu, ainult ema näolt ei kadunud kurbtus

ega lein, walu ja kurbtus, mis raskem oli kanda kui surm ja ainult surmaga wõis lõppeda.

Oleks Jumal neile weel mõne lapse andnud, kes teab, ehk oleks nende rõõmus naer wanemate kurba südant jälle rõõmsaks teha suutnud; aga seegi troost jäi tulemata. Waene Anna muutus iga päewaga kurbemaks ja waitsemaks, kuna Raiwas iga päewaga niisama waitsemaks jäi ja ka pahuramaks, kelle meele järele raske oli toimetada. Selle kord nii õnneliku maja üle näitas nagu furnulina wälja laotatud olema, mida ta päält nähtawalt enam ial ei pidatud ära wõtma.

Ükskord, ühe püü puhul, oli Anna meelest, nagu oleks ta kadunud Bristol jälle näinud. Kadunud oli üks umbes 10-aastane punapõseline poisike kae kõrwal. Aga enne kui Anna teenrid kutsuda sai, oliwad naene ja laps rahwamurrus jälle kaduma läinud ja ei leitud neid hooltast otsimisest hoolimata mitte üles.

Teine päätükk.

Reneetsareti järw. Napernaum. Tiltus.

Tule minuga kaasa, armas lugeja; astume nüüd ilusa Reneetsareti järwe kaldale!

Kui ilus oli ta; kuida ta säras ja hiilgas õhtu eha paistel! Ka Napernauma linn, kui meelitaw oli ta waade, kui mõnus ta asukoht! Tema ilus sadam tegi talle läbikäimise naabri-

linnadega ülikergeks. Järwe kaldal seisiwad koletu suured kaubalaagrid ja paadid ja köiehunikud. Wähe eemal seisis linn oma walgetest ja roosa-wärwilistest marmorikiwidest ehitatud palwemaja, oma hoonete, puiestikkude ja uulitsatega, mis kuni kõrge mäeaheliku jalani ulatasiwad, mis nagu wall terwet järwe ümber piiras.

Umber weerandtunni tee linnast eemal seiswas lahes sidus praegu üks üksik kalamees oma paati kaldale kinni. Ta oli koha iludusega harjunud ega pannud oma ümbrust suurt tähelegi. Ta kõht oli tühi. Ruttu kummardas ta weel kord paadi üle, et järele waadata, kas see ka tõesti kindlasti kinni on, wõttis siis paadist kalad ja lükkis nad puuotsa otsa, mille ta läheda puu küljest löikas. Siis sammus ta minema.

Tema käik tunnistas, et ta alles noor mees oli, nii umbes 19-ne aastane. Ta keha oli haruldane tugev ja ta ilus nägu päikesest pruuniks kõrwetatud; paksud, mustad kulmufarwad andsiwad ta mustadele filmadele iseäranis julge jume; ta mustad juuksed oliwad pisut kräsus, nina kongis nagu kottanokk ja huuled õrnad punased. Seljas kandis ta jämedat, walget, linasest riidest mantlit, mis kuni põlwini ulatas ja mida niuete kohast punane wöö kinni hoidis. Wöö küljes rippus kott.

Mitte minutilise rutulise käigu järele jõudis ta linna wärawa ette, mida wahid praegu kinni panna tahsiwad. Runa ta wärawast ruttu sisse astus, hüüdis üks nendest wähtidest:

„Halloo, pois; oleksid selleks õhts küll pea-aegu wälja jäänud!“

„Ega see kellegi õnnetus ei oleks olnud!“ vastas noormees. „Kui sagedasti olen ju järwe pääl ööd olnud; ja kes teub, kas ma linna ka muul wiisil sisse ei saaks, kui wärawast!“

Kui üks waht teda finni tabada tahtis, lippas ta naerdes minema.

„Kas tunned seda poissi?“ küsis waht seltsimehe käest, kes poisiga ühes naerma hakanud.

„Muidugi tunnen,“ vastas see. „Ta nimi on Tiitus ja elab ta oma isa Dumaakuse seltsis kalaturu ääres. Nad nimetawad end kalameesteks . . .“ Siin jäi waht korraga wait ja kehitas õlasid.

„Mis sa arwad?“ küsis teine laisalt.

Teine aga pani parajasti wärawat lukku, nii et ta midagi ei kuulnud, wähemast midagi ei wastanud.

Waherajal sammus noormees läbi kitsaste uulitsate kodu poole edasi. Ta tee wiis teda ühest laiaast prügitatud platsist mööda, mille pääl lugemata palju pisikesti poodisid seisis. See oli turuplats. Ta jäi ühe niisuguse poe ette seisma ja waatles kaupa, mis siin sääl korwides seisis: mesi-koogid, kuivatatud wiigimarjad ja datlid, kitsejuust ja mitmesugused magusad asjad, pähkled, wärste puuwili jne. Siis sammus ta jälle läbi rahwahulga minema ja kadus kitsastesse uulitsatesse, mis nähtawasti sijemisesse linna wiiswad, sest waba platsid oli siin vähem näha ja müürid läksiwad kõrgemaks ja koomaks. Ühe waerwalt nähtawa müüri sees olewa ukse ette jäi ta filmapilguks seisma, waatas ettewaatlikult ringi ja

astus sellest siis lähtu läbi, ust oma taga hoolega jälle finni pannes.

„Das sina oled, ema?“ küsis üks nõrk hääl seest.

„Ei, Tehwanus, mina olen,“ oli vastus.

„Kus ema on?“

„Ma ei tea,“ andis hääl vastuseks. „Ta läks kaemule wett tooma, aga ei tule ega tule tagasi, ja minu koht on nii wäga tühi. Wii mind wälja due, Tiitus!“

Tiitus kandis ta wälja, pani ta ettewaatlikult mõrra huniku pääle maha ja andis talle juua.

Tehwanus wõttis lähtu wee wastu; selle juures aga tuli nähtawale, et ta keha wäga küürus ja wigane oli. Ta oli enam lapse kui mehe kujuline, aga ta nägu oli kahwatuselt hoolimata ilus ja walged juuksed ümbritsesiwad nagu ilus raam ta otsaesist, kuna ta mustad silmad imelikult särasiwad.

„Oh kui õnnelik olen ma, et jälle siin oled, Tiitus,“ hüüdis ta. „Küüd saan wähemast üles katusele. Täna oli wäga palaw ilm ja mu selg walutab kolelasti. Aga näe, wiimaks ometi tuleb ema tagasi!“

Ta pööras näo ukse poole, kust praegu üks naesterahwas weekruusi pää pääl kandes sisse astus.

„Ma olen kauemini kaemu juures wiibinud kui muidu,“ sõnas tulija, „sest ma kuulsin sääl imelist asju, nii et aeg lemates mööda läks. Sääl oli terve kogu inimesi koos ja ma pidin niikaua ootama, kuni rida minu kätte tuli. Meie naaber Jokunda on seda lugu oma mehe käest kuulnud, ja see seda turult kaasa toonud. Terve Rapernaum on ärewuses ja täis imestust. . .“

„Kas me ei peaks enne sööma, ema,“ küsis Tiitus jutu vahel. „Tehvanus on nälja pärast ju üsna jõuetuks jäänud ja ka minu kõht on tühi. Sinu imelist lugu võime ka pärast kuulata.“

Nad hakkasivad sööma. Ait kõigil ju kõht täis oli, palus Tehvanus:

„Kanna mind üles katusele, Tiitus!“

„Kannata mähe, enne võtan woodi ülesse, sest üleval on õht jahe ja hää mägoda.“

Ta läks ja tuli ju lähemal filmapilgul jälle tagasi, tõstis Tehvanuse õrnasti mõrdade päält sülle ja kandis ta ettevaatlikult treppi mööda üles katusele. Siin asendas ta poisi woodisse. Poiss hakkas kergemini hinge tõmbama ja vaatas rõõmsal pilgul üles taeva poole, mis ütle mata ilus tema kohal säras. Puu ja tähed sirasivad herrandlikus toreduses ja järve poolt puhus kosutav tuuleõht üle linna, mille taga mägestik oma latru taeva poole tõstis.

„Ah, Tiitus,“ hüüdis poiss ohates, „kui õõd ei oleks, ei suudaks ma tõesti enam kannatada. Ma ei suuda sulle ütelda, kui hirmsad mulle päevad on, mil ma all eesriiete taga lamama pean, nii üsna ilma tööta, nii üsna ilma kõigeta; mitte sõnakestigi ei saa kellegagi juttu ajada. Ja kui veel isa kodus on.“

Poisi ke jäi häkitselt wait, ta kehast käis värin läbi. Häkitselt näitas talle teine mäte tulewat. Ta toetas ennast küümarnukkide pääle ja hüüdis mahedasti:

„Googo, Tehvanus on siin! Googo!“

Sele ja rõõmus lapsehül kostis naabrimaja katusest, kuna üks naesterahva hül vastas:

„Siin ta on.“

Nende sõnadega tõsteti naabrimaja katusele üks laps üle wäre, kes nüüd wankuwatel sammudel sellele kõhale lähenes, kus Tehwanus pikutas.

Tehwanus waatas tulijale naeratades wastu.

Waata, Tiitus, kui hästi ta ju jooksta oskab!“ sõnas ta, „Niisugune armas, pisikene pois! Tule, Gogo, tule Tehwanuse juurde! Siin on ka kooksid sinu jaoks!“

Sõna „kook“ kuuldes käis nagu elektriwägi lapse kehast läbi ja ta hakkas ruttu jooksuma, mis juures ta wististi oleks maha kukkunud, kui Tiitus talle wastu ei oleks jooksnud ja soowitud kohta kandnud.

„Kas ema kodus on?“ küsis naabrinaene.

„Kodus küll, aga all dues,“ wastas Tehwanus. „Ta tuleb aga wististi üles, niipea kui talitamisega all walmis saab.“

Kuna ta alles rääkis, tuligi ju Brista treppi mööda üles.

„Tere õhtust, naabri perenaene!“ sõnas ta, kui naabrit läheda katuse pääl nägi. „Tule siia, kui sul aega on; tahtsin praegu jutustama hakata, mis imeasju ma wett tuues kaewu juures kuulsin.“

„Wist sellest mehest, kes palju imetegusid pidawat tegema?“ küsis naabri perenaene katusele astudes. „Ma olen temast ka ju kuulnud.“

Ja nad mõtšiwad kõik istet, et magusasti kuulata mõtšiwad.

Kolmas päätük.

Rapernauma wäepäälil. Dumaatus.

Priska jutustas:

„Kui ma täna harilikul tunnil kaewult wett tooma läksin, oli sääl ju palju inimesi ees, nii et tükki aega ootama pidin. Tänaise päewa palawus oli mind nii wäsinuks teinud, et ühele kiwipingile puhkama istuma pidin. Sääl küsis minu käest üks naene:

„Mis sina nendest imetegudest arwad, Priska?“

„Misjuguüdest imetegudest?“ küsis minna.

„Nendest, mida see Juudamaa mees teeb!“ wastas tema. „Kas sa siis temast weel tõepoolest midagi ei ole kuulnud? Ta olla suur imetähtede tegija, nagu teist sarnast maa pääl ial pole nähtud, olgu siis wahest ehk sel ajal, kui jumalad alles maa pääl rändasiwad, ehk — nagu Juuda naesed räägiwad — sel ajal, kui Mooses Israeli lapsed Egiptusest wälja tõi —“

„Mis rahwusest mees ta olla?“ küsis naabrinaene.

„Kas ma siis ju ei ütelnud, et ta Juut on?“ küsis Priska wastu.

„Ei, ütlesid ainult, et ta Juudamaalt tulnud,“ wastas naabrinaene.

„Ah so,“ sõnas Priska, „ast on teine olnud. Praegu tuleb mulle meelde; Jofunda on jutustanud, ta olla siin üsna meie ligidal Naatsaretis elanud; mul oli Juudamaa ainult sellepärast mõttes, et ta praegu säält tuleb, kus ta wiimasel

ajal, ja iseäranis Jeruusalemmas, väga palju ime-
tegusid olla teinud."

"Mis imeteod need on?" küsis Tehwanus
uudishimulikult.

"Palju haigeid ja wigaseid olla ta terweks
teinud," vastas ema. "Nad ütlevad, ta olla
pimedad nägewaks ja kõiksugu haiged terweks
teinud; isegi niisugused küürakad, nagu sina,
Tehwanus, olla ta jälle ilusaks ja terweks
muutnud."

"Kuda mõid sa niisugust rumalat juttu rää-
kida, ema?" hüüdis Tiitus, kes seda mõju mär-
ganud, mis ema jutustus Tehwanuse kohta awal-
danud. "Kui sagedasti on naesed kaewu juures
ju imeasjadest rääkinud, millel sõnagi tõtt sees
ei ole."

"See ei ole kellegi rumal jutt!" vastas
Briska pahaselt. "Kas sa tunned wäepäälikut
Nasa, kes järwe kalda ligidal suures majas elab?"

"Muidugi tunnen," vastas Tiitus kuiwalt,
"kui Heroodese teenistuses olewat wäepäälikut
arwad."

"Jah, sedasama," rääkis Briska edasi. "Müüd
mõtelge ometi: tema poeg oli palawikus surmani
haige; üksigi arst linnas ei suutnud teda enam
aidata; iga filmapilk oodati surma. Waesed wane-
mad oliwad walu pärast nagu pöörased. Sää-
l kuulis lapse isa ka seda "rumalat juttu," nagu
sina seda nimetad, ja uskus seda. Ta läks teele
ja otsis Jeesuse — nõnda kutsutakse nimelt seda
Maatsareti meest — üles. Naanas sai ta temaga
kõhku ja pani talle koha oma palwe ette. Jeesus
kuulas ta kõnet sõbralikult ja ütles talle siis

ainult nii palju: mingi ta julgesti kodu tagasi, sest ta poeg elawat. Ja tõesti, kui ta kodu oma maja lähedale jõudis, ruttasivad talle ta teenrid vastu ja teatasivad suure rõõmuga, et pois parasnimesel olla; selsamal tunnil, mil Onnis-tegija talle ütelnud, et poeg elawat, olla pois paranema hakanud.“

„Ja et see lugu tõsi on, seda tean mina ka,“ kinnitas naabri perenaene. „Minu mehe onupoeg on wäepääliku juures teenistuses ja üks nendest, kes isandale ta lapse paranemisesõnnumi vastu wiisivad; ta on seda kõike peaaegu nendesamade sõnadega jutustanud, nagu seda praegu kuulsi.“

„Nujah,“ wastas Tiitus isemeelselt, „mististi ei olnud haigus küllalt suur ja pois oleks iseenesestgi jälle terveks saanud. Kõik ju ometi ei sure, kes palawikku põewad, seda teab ju iga laps! Minagi olen ta läbi teinud ja elan siiski weel!“

„Wõib olla,“ wastas naabrinaene Uada, „sinu asjus ei waidle sulle keegi vastu. Aga wäepääliku pojaga ei olnud lugu mitte nii lihtne, nagu arwad. Ta oleks tõesti surunud, sest ta keha oli ju üleni muste plekkisid täis, ja kus need ilmuvad, ei jää enam pääsemist pole. Meie onupoeg on teda ise põetanud ja ise oma filmaga neid muste plekkisid näinud. Ja otse siis, kui ju kõik uksusivad, et ta sureb; tegi ta häbitselt filmad lahti ja nõudis wett; ja niipea kui talle wett antud, pööras ta end teise külje pääle ja jäi nagu pisike laps rahulikult magama. Kui ta pärast mõnetunnist kosutawat magamist ärkas, oli ta terve. Kui see imetegu ei ole . . .“

„Imetaolifelt see küll kõlab,“ lausus nüüd ka Tiitus. „Aga mis ta veel on teinud, see Naatsareti Jeesus?“

„Imelik lugu peab minemal aastal ka Naanas sündinud olema; minu mees kuulis seda turul, mispärast ma küll selle tõsiduse eest ei julge wastutada,“ jutustas Nada ettemaatlikult. „Jutustati, ühe ta sugulase wõdi omakse pulmas olla wiin otša saanud. Kui Jeesuse ema seda temale teatanud, olla ta suure hulga kruusifid wett täis tõsta lastnud ja siis kõik selle wee wiinaks muutnud.“

„Mida moodi ta inimesi terweks teeb? küsis Tehwanus.

„Seda ei saa mina ütelda,“ wastas Nada, „selle juures näitab ülemaine jõud tegew olema. Ta pidawat ka õpetusi jagama. Ju käib rahwa keskel jutt tasakesi ringi, et ta suur prohwet olla.“

„On ta praegu siin linnas?“ küsis Tehwanus ärewuse pärast wärisedes.

„Kas ta ju siin on, seda ma ei tea,“ wastas ema. „Aga kaewu juures räägiti, et ta tõesti siia tulla.“

„Arwad sa, et ta mind ka wõiks terweks teha, kui ta tuleb, ema?“ küsis Tehwanus taha.

„Ära seda lootust parem oma rinda soetagi, pois!“ hüüdis Tiitus. „Kõik su lootused wõiwad tühjaks minna ja on siis su kurbtus seda suurem. Usugi kui see jutt tõsi on, et ta nii suur mees on, arstib ta ometi ainult rikkaid ja lugupeetud inimesi, nagu seda noor Nasa oli; igatahes aga ei tee ta paganatega, nagu meie seda oleme, midagi tegemist, sest et ta Juut on. Sa tead ju,

kuda Juudid meid põlgavad," rääkis ta hambaid kiristades edasi. „Eila sülitasgi weel üks nendest minu päale, kui oma wõrguga talle kogemata liig lähedale juhtusin minema. Ära oleksin ma ta wiha pärast tapnud!"

„Mina ei suuda Juutisid ka mitte sallida," sõnas Nada. „Aga Jeesus näitab nendest koguni isefugune olema. Sest ta ei teha rikaste ja waeste wahel mitte kõige wähematgi wahet. Jeruusalemmas olla ta suuremalt jaolt ainult kerjajaid arstinud ja terweks teinud, ja palju nendest kerjajatest, kes sääl asuwad, on wäljamaalased."

„Igatahes aga tahan ma teda sinu pärast paluda, mu poeg!" hüüdis Priska südamlikult, kuna ta silmist wägisi pisarad tahtsiwad wälja tulla. „Oh, mis ei annaks ma kõik häämeelega selle eest, kui sind jälle terwena näha saaksin, mu laps!"

„Kuula!" lausus Tiitus. „Keegi tuleb alt!" Kõik jäiwad filmapilguks wait, kuna wäljast wali kisa ja naer kostis. Kõhe selle järele läks õuemäraw lahti ja sisse astusiwad umbes kümme kuni kaksteistkümmend meest.

„He, naene, kus sa oled?" hüüdis alt kare mehe hääl.

„Siin," wastas Priska alandlikult ja jooksis trepist alla, kuna Nada oma magawa Googo Tehwanuse sülest sülle wõttis ja oma katuse päale tagasi ronis, kuhu ta warsti ära kadus.

„Koh ruttu, ruttu! Katsu, et midagi suhu pista saame!" hüüdis mees all õues Priskale wastu, niipea kui teda tulema nägi. „Meie kõht on tühi ja meil pole aega nodata — kas kuulsid?"

Ka Tiitus ruttas trepist alla, kuna Tehwanus ükspäinis üles jäi.

„So, sina oled ka siin, poisikene! hüüdis Dumaakus Tiitusele vastu, kui teda nägi. „Viiguta oma jalgu rutemini ja too meile wiina!“

Tiitus tegi, mis kästi, tõi wiinaga täidetud lähkri ja kallas peekrid täis, mida mehed talle ulatasivad.

„Wuih, misjugune määre!“ kisendas üks nendest ja sülitas.

„Noh, sul on alles selle wiina maik suus, mida eila selle toreda Samaaria kaupmehe käest ära võtsime!“ hüüdis üks teine.

„Oli see aga üks pöörane mehike,“ vastas esimene; „ja kuda ta kisendas, kui meid oma asjakeste kallal sorima nägi! Surruks naerda oleksin ennast wõinud!“

„Sääl maal temast enam keegi midagi ei kuule, see on kindel!“ mõmises kolmas mees.

„Jah, selle mehe suu oleme ilufasti kinni sulgunud, nagu nii mõnel teiselgi enne teda,“ sõnas Dumaakus tooresti naerdes. „Paljudest ilufatest asjadest oled sa ilma jäänud, pois, sest et kodu jäid!“

„Sa ei lastnud mind ju walida!“ vastas Tiitus ägedasti. „Käskisid mind kalale minna, ja kui ma tagasi tulin, olid sa läinud, mul ei olnud aimdustgi, kuhu.“

„Jah, nii see oli,“ vastas Dumaakus, „meie pistime sellepärast sinu eest minema, et meil tööd oli. Päälegi tutvustame sind warsti äriaga. Oled ju küllalt wana ja pead saagist osa saama.“

„Mis minul saagiga tegemist on?“ hüüdis Tiitus, ja ta mustad silmad särastuvad. „Selle jätan häämeelega teistele; aga mõitlusfest tahan ma osa võtta, iseäranis häämeelega aga siis; kui juuride vastu läheme!“
„Mehed võtavad ta sõnad wälju naeruga vastu.“

„See poiss on sul tubli õpilane!“ tähendas üks nendest Dumaakuse vastu.

Siin kohal tuli Priska ja teatas, et söök laual olla. Silmapilk asusiwad kõik laua juurde ja hakkasiwad suure isuga sööma; nii et neil aega juttugi ajada polnud. Nimult wiina nõudsiwad nad wahete wahel. Kui köht ju täis saama hakkas, trumbati wiimast õige tublisti, nii et keelepaelad warsti jälle lahti pääsiwad.

„See mees olla siis siin?“ küsis üks nendest joomise wahel.

„Ta on siin ja suur hull rahwast käib tema järel, nii et homme Kapernaumas haruldasi asju saame nägema,“ wastas Dumaakus.

„Ja, jah, haruldasi asju!“ hüüdis üks teine. „Blastus ise jutustas mulle, paasapäha ajal, kui Jeesus Jeruusalemmas olnud, rutanud inimesed wälja uulitsale, kui ta mööda läinud, ja jooksnud talle karjakaupa järele, ilma et neil seda oleks meelde tulnud, et toakfjed lahti jäänud. Igaüks wõis sinna sisse minna ja võtta, mis silda kutsus. Jeruusalemma elanikud on kui põbrased olnud!“

„Seda parem meile, kui Kapernaama elanikud niisama põbrased on,“ sõnas Dumaakus. „Mida põbrasemad, seda parem. Mina ise olin

seeford ühe niisuguse imeteo tunkiistaja. Üks kerjaja, kes ju palju aastaid pime, jalutab ja pidalitõbine olnud ja ühes murgas turu ääres kilitas, kuulis Jeesust mööda minemat ja kises: „Nii walgusti kui suutis:“

„Jeesus, Taaweti poeg, heida armu minu pääle!“

„Jeesus puudutas teda sõrmeaga, ja näe! kerjaja targas pilsti ja oli täiesti terve!“

„Kui ta siin ka niisuguseid imetegusi teeb,“ sõnas üks teine, „siis on kindel, et terve linn kihama hakkab!“

„Seda ma usun, Gestas!“ wastas Dumaakus. „Mis sina dieti sellest mehest arwad? Ühed ütlevad, ta olla Elias — aga kes see on, seda ma ei tea; teised ütlevad, ta olla üks wanadest Israeli prohmetitest, kes surnuist jälle olla illes tõusnud. Aga kindlat kostust ei tea keegi. Ju praegu on tal auustajaid küllalt, nii et ilma jututa mässu wõiks alustada.“

„Oh et asi kord nii kaugele läheks!“ kises üks teine. „Kui sõda tuleb, küll siis põlatud Roomlaste laul warsti lauldud on. Kas sa ei mäleta, kuida nad minewal aastal ühe meie kõige parema mehe kinni wõtsiwad ja risti löiwad? Ma soowiksin, et kõik seadused kord ära lõpetatud saakswad!“

Wali kiidukisa kostis nende sõnade pääle, Dumaakus aga keelas neid waljusti seda tegemast.

„Lollpääd!“ pahandas ta. „Kui meid siit kinni wõetakse, siis istume nagu hiired lõksus!“

Oli ju peaaegu kesköö kües; aegamööda jäiwad kõik üksteise järele waitkaks ja uinuwad magama.

Umbes kella ühe ajal sammus Prista surmani wäsinult trepist üles katusele, kus ta Tehwanuse alles ärtwal leidis, kelle filmad kui sbed hõõgasiwad.

„Oh ema,“ fofistas ta, „ma kuulfin, mis Jeesusest üteldi. Ta on tõesti fiin!“

„Jah, ta on fiin, Tehwanus, ja kui see ial wõimalik on, siis pead sa teda nägema, seda töotan ma sulle,“ sõnas Prista õrnasti, kästis poisfi magama uinuda ja läks siis ka ise puhutama.

Aga weel kaua, kaua, pärast seda kui Tehwanus ju ammu magama jäänud, pikutas ta lahtistel filmadel ja mõtles selle aja pääle, mil Tehwanus alles ilus, tugew, terve poisfi olnud, kuni teda toores hoop selgroo pääle sandiks teinud, kes ta nüüd oli. Siibe pahameel Dumaakust wastu täitis ta hinge.

BEHRMANN

Steljas päätükk.

Tehwanuse ja Googo terwetstegemine.

Kui Tehwanus lähemal hommikul üles ärkas, leidis ta ennast jälle põlatud nahkse eesriide tagant. Ta oli raskesti ja kaua maganud; nüüd hõõrus ta filmad unest puhtaks ja nägi ringi waadates, et ta ükspäinis oli.

„Jja nättab meeste feltfis ära läinud olema,“ sõnas ta wiimaks tasakesi oma ette; „nüüd olen vähemast rahul. Tiitus on wiist küll jälle kalale ja ema kaewu juurde wärsket wett tooma läinud.“

Kuum, milles ta pikutas, oli sarnane, nagu needgi, milles Hommikumaal weel tänapäev wae-
semad inimesed elutseswad: ta ulatas üle terve
maja, sest muid ruumisid jääl ei olnud. Subjaga
ületõmmatud kiwimüürides polnud mitte aimustgi
akent, ja ukse ees rippus eespool tähendatud ees-
riie. See oli ju mitmest kohast katti ja lastis
paari päikesekiirt tuppa tungida, mis Tehwanusele
suurt rõõmu tegi; sellest wõis ta vähemalt sedagi
aru saada, mis aeg käes oli. Kui päikesekiired
nimelt ukse wastu seiswa müüri pääle lange-
wad ja jääl sinna üles riputatud wiinalähkruid
walgustasiwad, oli üheksas tund. Seisis päike
kõrgemal taewa küljes, siis wajasiwad need kiired
alla põrandale, mis täis mustust oli. Tehwa-
nusele, tegi päikesekiirte uurimine ütlemata suurt
rõõmu ja ta jäi igakord wäga kurwaks, kui kiired
pärastlõunat hoopis ära kadusiwad. Alles õhtu
poole hakkas ta jälle rõõmsaks saama, sest siis
tuli Tiitus ja kandis ta wälja katuse pääle; need
katuse pääl wiibimise tunnid oliwad talle kõige
armsamad elu sees, sest jääl ootas teda pisike Googo!

Ja nüüd mõtles ta wäikese Googo pääle,
kuna ta woodis pikutas ja koide mängu päält
waatas, kes päikesepaistel tantšisiwad. Kui peh-
med oliwad ta käed ja kui tugewad ja ilusad ja
ümmargused ta liikmed! Kui ilusad kõige päält
Googo kuldpruunid filmad ja kuldsed juuksed! Ja
eks olnud ta hääl magusam kui linnulaul, ta
hambad säravamad kui helmed?

„Terve ilma pääl ei wõi teist nii ilusat last
olla, kui väike Googo!“ sõnas Tehwanus, pärast
seda kui ta Googo ilu ju ükshilgul oli läbi harutanud.

Braegu oli ta nii kaugele jõudnud, kui keegi ettemaatlikult ukse eest eesriide ära liikkas ja tasefesi sisse astus. Tulija oli Briska.

„Kas wärsket wett tood, ema?“ küsis Tehwanus, kuna ta end wähe istukile ajas.

„Ei, laps, mul polnud weel aega kaewule minna!“

Nende sõnadega pööras end Briska ruttu ümber, et ägedat nuuskumist tagasi hoida.

„Mis sul on, ema?“ küsis Tehwanus rahuliseft, sest ta oli ema nii fagedasti nutma näinud, nii et see müüid teda enam rahutuks ei teinud.

„Kas isa sind jälle löi?“

„Ei, mu laps!“ wastas Briska ruttu; „isa läks ju enne päikest minema ja wöttis mehed ja Tiituse kaasa. Sellepäraft ei nuta ma mitte! Nada jutustas mulle, ta olla böffel korraga tumedat kukkumist õues kuulnud, sest ta magas Googo selfis ülewal katusel; kohe näinud ta, et Googot enam tema kõrwal ei ole olnud; ta rutanud wõre äärde ja waadanud selle üle alla. Ja mis ta näinud, pannud ta were tarretama. Wäike Googo lamanud weriseft all õues maas. Jah, ta waene laps on kolelasti wigastatud ja ei saa wist küll mitte enam õhtut nägema. Ma pean müüid ruttu jälle Nada juurde tagasi minema, et teda wähegi aidata ja trööstida.“

Briska pani ruttu tükise leiba, kriwatatud puuwilja ja krunsi täie wett haige woodi ette, siis ruttas ta jälle wälja.

Tehwanus oli paar minutit kohlumiseft otse keeletu ja uimane. Tema kallits sõber, tema wäike Googo oli wäljas werine ja pürrustatud!

Kas ta siis teda tõesti enam ei pidanud jälle nägema? Oh!

Häkitselt tuli talle, ehk teda ahastus küll ju pool pöörafeks teinud, Naatsareti mees meelde.

„Ta on siin!“ ümises ta iseeneses. „Wahest on ta siin kufagil üsna lähedal! Tema suudaks waese Googo küll terveks teha! Oh, kui ometi ema tagasi tuleks! Küll tema teda ju leiaks, kui ta teda hoolega otsiks! Aga teda ei ole siin ja kes teab, millal ta tuleb! Wahest on Googo ju praegu suremas! Oh et ma ometi käära saaksin! Wähemast roomatagi! Minult õige, õige wähegi! Ma tahan ometi kord katsuda! Ma pean katsuma, pean midagi Googo päästmiseks tegema!“

Boffs oli meeleheitliku otsuse teinud! Wähe roomata ta küll wõis; aga katsed oliwad ta haigust igakord suurendanud, nii et ema roomamise jälle hoopis ära keelas.

Wikkamisi lastis ta ennast niüüd woodist maha libiseda, ehk küll kõige wähemgi liigutus talle selja fees koledat walu tegi; ta kannatas seda wälja, kuni wiimaks ukse juurde jõudis. Niüüd tuli aga raske üle õue ronimine. Ruda, kui ta ust wulitsale lahti ei saaks teha! See oli kole mõte! Suured higipisarad ilmusiwad ta otsa pääle.

Weel paar sammu, ja ta oli wärawa ees! Õnnelombel oli see praotile; Tehwanus liikkas ta lahti ja oli lähemal filmapilgul wäljas wulitsal. Siia jäi ta filmapilguks seisatama, et järele mõelda, mis niüüd teha tuleks; wulitsa lõpul seisis turuplats.

„Siina pean ma saada katsuma,“ mõtles ta. „Kui ma teda warsti ei leia, wõib kõik hilja olla.“

Uulits, mille pääl ta pikali oli, oli nii kitsas, et keset uulitsat seistes mõlemad käed seinä külge ulatasiwad. Ühtegi hinge polnud näha. Kumb uulitsaots wiis turule? Waesel poisil polnud aimdustgi, kuhu poole ta minema pidi. Niipalju kui ta teadis, läks ta järwe poole.

„Igatahes tahan ma siia poole katset teha,“ sõnas ta iseennast julgustades ja hakkas siis uulitsat mööda suure waewaga alla poole ronima. Beenike tolm, mis uulitsalt üles tõusis, tahtis teda peaaegu ära lämmatada; pisikesed, teravad kivitandid hõdrusiwad ta põlwed ja käed weriseks ja päike paistis kõrwetades ta palja pää pääle maha.

Tükise aja pärast peatas ta. Ta süda tuskus, nagu tahaks ta lõhkeda, ja ta silmad läksiwad tuhmiks; ainult niipalju wõis ta weel näha, et ta turuplatsilt enam kaugel ei olnud. Ju oli häältekõminat kuulda. Wõdi oli see ainult ta kõrwust nii? Weel kord wõttis ta kõi oma jõuu kofku, pigistas hambad ägedat walu alla neelates risti ja roomas jälle edasi. Wiimaks seisis ta uulitsa lõpul, seisis turul! Küll oli siin kõigesuguseid inimesi, küll ostjaid, küll müüjaid, aga kedagi ei näinud ta, kes imelise Naatsareti mehe moodi oleks wälja näinud, niipalju kui ta ka wahtis ja wahtis. Keegi ei hoolinud temast, keegi ei pannud teda tähele, keegi ei küsinud temalt, mis ta tahaks. Üks mees oleks talle peaaegu weel pääle astunud, ümises paar sõna sumates habemesse ja sammus edasi.

Tehwanuse lugu läks iga filmapilguga kirjumaks ja piinlikumaks. Walu selja sees oli

pistew ja otse ära kannatamata; ja selle juures ähwardas ta keel suulae külge kinni kuitwada ja ta hingeõhki tuli kui tuline leil suust wälja. Sellest hoolimata waatas ta igale möödaminejale terawasti otša, ehk küll ta lootus ju suuresti wäheniema hakkas.

Häkitselt nägi ta kolme wihasi, poolmetsikut koera oma juurde tormawat, kes teda kobe nuusutama ja nuffidega tonkima hakkasiwad. Wali karjatus tuli ta suust, siis kattis ta oma näo kätega kinni.

Deset seda ahastust, hirmu ja meeleheitmist kuulis ta korraga pehmet häält oma ligidal. Nähtu tõstis ta päa üles ja nägi oma ees heleda päikese paiste käes üht meest seiswat. Tehwanuse meelest näitas ta wäga suur olewat. Urusaamata rahu asus poisi südamesse ja ta waatas auukartiliku argtusega tema poole üles. Mehe nägu oli ütlemata ilus ja ta silmadest säras armastus ja halastus wälja. See ei wõinud keegi muu olla kui Jeesus! Googo oli siis päästetud.

Rõõmufarjatusega ajas Tehwanus end piüsti, pani käed palawiklikult kokku, pööras filmad wõõra poole ja sosistas:

„Sina oled Jeesus, meie Ünnistegija! Ma tean seda. Sa wõid küll minu armsa wäikese sõbra Googo terweks teha, kes täna öösel katuse päält maha kukkus ja nüüd suremas on!“

Imetaoline naeratus lehwis wõõra näost üle; ta waatas üles taewa poole ja palus:

„Ma tänan sind, Jsa, et sa seda, mis tarkade eest alles warjul on, wäetitele lastele oled teada andnud!“

Siis waatas ta õrnal, kaastundlikul pilgul Tehwanusele otša ja sõnas kütt tema pää pädele pannes:

„Nagu sa uskunud oled, nõnda sündigu sulle!
Mine rahuga!“

Nagu soomused kala seljast maha pudenewad, nii tundis Tehwanus kortaga kõike walu omast lahkuwat, kõike wäsimast kehast kaduwat.

Rõõmsa tärnuga kargas ta püüsti ja oli täiesti terve.

„Õndsad on armulised, sest nemad peawad
armu saama!“

Viies päetükk.

Andreas ja Siimon.

Lühike suweöö oli peaaegu mööda. Ju ühe tunni eest oli kuu looja läinud ja ka tähed kaotastiwad pikkamisi oma hiilguse, kuna nõrk, roosiline kuma idas peatset päewawalgust kuulutas. Järwe pääl puhus järe tuuleõhk, mis kaks kalapaati kaldalt eemale kihutanud oli ja neid nüüd tugewasti kõigutas. Ühes paadis istujad oliwad parajasti wõrkusid wälja tõmbamas, et näha, mis nad püüdnud. Aga aimult mõned kalakesed oliwad wõrgus.

„Ma arwan, et täna õpsel midagi teha pole,“ sõnas üks nendest meestest, needgi kalad järwe tagasi wiisates.

„Ets ma ütelnud,“ vastas teine, „kui tuul siit küljest puhub, pole midagi pääle hakata? Süüa teist paati, Siimon, wabest on nemad rohkem saanud!“

Wahetajal oli Siimon ka wõrgu wiimase otja paati tõmmanud, siis püsti tõusnud ja hüüdis nüüd waljusti teise paadi poole:

„Olete midagi saanud?“

„Ei!“ oli wastus.

„Nagu ette ütlesin,“ vastas teine mees, kelle nimi Andreas oli. „Tõmbame purjed üles ja sõidame kodu! Sinna lähedal wõime pisikeses lahes wõrgud weel kord wälja heita; sääl oleme mõnikord hää saagi saanud, kui muidu kusagil kalapoega näha ei olnud.“

Vähemal minutil tõmmati ankur üles ja seati purjed püsti. Waewalt oli see sündinud, kui paat ju kohe ruttu üle weepinna kaldale lähenema hakkas, kuna mõlemad kalamehed rahulikult tüüri juurde istuma jäiwad.

„Kas näed, mis teised eemal teewad?“ küsis Siimon tüki aja pärast.

„Tõmbawad ka purjed üles,“ vastas Andreas.

„Wististi on neil ka küll,“ tähendas Siimon wähe segaselt ja rääkis siis korraga edasi: „Kas tead, mis mina täna siin järwe pääl mõtlesin?“

„Kust peaksin mina seda teadma?“ vastas Andreas. „Oled ju kõik see aja peaaegu tumm olnud, mis sinust otse ime on, sest et sa muidu sugugi jutukehw pole.“

„Ma mõtlesin kõik see öö selle Naatsareti mehe pääle,“ vastas Siimon. „Minul on see nüüd ka ükspuhas kõik, kas kalu saame ehk mitte;

ma tahaksin häämeelega tema juures olla. Kas oled järele mõtelnud, kui imelik see kõik on? Imelik aeg seisab ukse ees, kõige parem oleks, me jätaksime kalapüüdmise hoopis maha."

"Kalapüüdmise maha?" küsis Andreas imestades. "Kuda on see võimalik?"

"Ah mis, sellest on ju küll ja küll," vastas Siimon. "Meie viinamägi on viimasel ajal hästi vilja kandnud ja naesed on pistuga rahul. Kaha meil just tarvis ei ole, ja kui täna kalapüüdmise maha jätame, võime alati Jeesuse juurde jääda."

"Aga, wend," vastas Andreas, "tead sa siis ka, kas tema meid tarvitab?"

"Ei, seda ma ei tea, aga minu arvates peaks mõni tema lähedal ja ümber olema. Tead ju küll, et viimasel ajal tema vastu mitmelt poolt on kaebust tõstetud. Ta ei ole ei wari-seer ega firjatundja. Ja tõepoolest paneb ta nende seadusi ja kombeid wähe tähele."

"Mina tean ainult, mis Joannes temast ütleb," vastas Andreas tõsiselt. "Ta on seda minu kuuldes kaks korda ütelnud, ükskord enne ristimisist Jordani kaldal ja teine kord pärast seda. "Waata, see on Jumala Tall," sedawiisi ütles ta, sest ta usub kindlasti, et Jeesus oodatud Messias on. Võib olla, et sul digus on, Siimon, meie peaksite tõepoolest kalapüüdmise järele jätma. Kui Joannes ei eksi, ja Jeesus tõesti töötatud Messias on, siis peaksite tema juures olema; iseäranis aga sellepärast, et Joannes nüüd wangi-tornis õhtab ja meie ei tea, mis temaga jääb

weel mõib sündida. Andku Jumal, et Herodes filmi Jeesuse pääle ei heida!"

"Aamen," lüas Siimon palwelikult juurde.

Selle järele jäiwad nad mõlemad tüfiks ajaks wait. Ainult wee kohisemist ja laenete lafsumist oli kuulda. Jlm läks iga filmapilguga walgemaks ja wiimaks tõusis päike idas imeilus üles. Nende ees uduliniku taga särasiwad Kapernauma müürid ja tornid.

Kui paadid kaldale lähenesiwad, nähti sääl suur hull rahwast koos olewat; ühed istusiwad ringis kaljude pääl, teised sammusiwad edasi tagasi. See ei olnud küll kellegi haruldane nähtus, sest siin oli kombeks, wara üles tõusta ja tööd teha, enne kui päike palawasti kõrwetama hakkas. Aga siisgi pidi sel rahwa kokkufogumisel mõni teine põhjus olema, kui kalapaatide ootamine.

"Mis see ometi peaks tähendama, et sinna niipalju rahwast on kokku woolanud?" küsis Andreas.

Siimon waitis filmapilgu, siis ütles ta ärewalt:

"See on õpetaja, kui ma ei eksi, ja rahwas kogub tema ümber kokku, et kuulata, mis ta räägib. Edasi, Andreas, et aegsasti sinna saame!"

Et nad waheajal ju kalda ligidale jõudnud, kargas ta paadist wette, kiskus paadi ruttu kaldale ja sammus Jeesuse juurde, kuna Andreas talle pikkamisi järele läks.

Waheajal tõmmati ka teine paat kaldale ja mehed astusiwad selle seest wälja, kuna nad wõrkusid oma järele wedasiwad.

Kui Jeesus Siimonat, Andreast ja teisi nägi ja nende paadid tühjad leidis, astus ta Siimona paati ja palus teda, et ta selle kaldalt wähe eemale liikkaks. Siis istus ta paadiistmele maha ja hakkas rahwast õpetama.

Meie ei tea, mis ta sellel surwehommikul rääkis, aga meie teame, et ta jumalikkudest asjadest kõneles. Ja kuna ta sääl suurte purjede warjus istus ja ta hääl selgesti ja puhtasti üle wee kaldale kõlas, sääl asus nii mõnessegi südamesse õnnistus, ja armastus, mis surmast wägewam on, liigutas nii mõnegi hinge.

Rahwa seas seiswad kaks naist; üks nendest kandis üht roosipaledega poiskest kae pääl, kuna teisel üks umbes 14-aastane poiss käefõrwal seisis; see oli Tehwanus. Kui Jeesus rääkinud oli, sõnas poisjate taha:

„Oh, kui wäga ma sind armastan, sa mu Õnnistegija!“

Kõne järele pööras end Jeesus Siimona ja Andrease poole ja sõnas:

„Õudke sinna sügawa koha pääle ja laste noodad sisse!“

Siimon wastas: „Õpetaja, meie oleme kõik see õõ tööd teinud ja ep ole ühtigi saanud. Aga sinu sõna pääle tahan ma nooda sisse lasta.“

Ja kui nad seda tegiwad, saidwad nemad suure hulga kalu, nii et nende noot lõhki kärises. Ja nad kutsusiwad teise paadi appi ja täitsiwad mõlemad paadid nii täis, et need ju wajuma hakkasiwad. Kui Siimon Petrus seda nägi, heitis ta Jeesuse jalgu ette maha ja hüüdis: „Jeesand, mine minu juurest ära, sest ma olen üks patune

inimene!" Sest suur ehmatus oli tema ja kõikide pääle tulnud, kes seda nägivad. Ja Jeesus ütles Siimona vastu: „Ära kardad, sest ajast saadid pead sa inimesi püüdma.“ Ja nad juhtisivad paadid randa, jätsivad kõik maha ja käisivad Jeesuse järel.

* * *

Jälle on töö, ja rahu walitseb igal pool. Ülewal üksikul kõrgustikul seisib waht, all sügawuses puhkas linn oma tuledega. Päikeseloo ajal kuulustasivad pasunad templist, et rahupäew kätte jõudnud. Kõik tööd jäeti järele; maamehed puhkasivad, poed pandi kinni, kalapaadid seisivad üksikult kaldal.

Aeg weeres edasi. Kõik uinustivad, ainult üksik waht ülewal kõrgustikul ei uinunud; wäsimata käis ta edasi tagasi ja waatas üles taewa poole. Tema jalgade ees maas maailm täis pattu, häda ja wiletsust. Tema pää kohal Jumal. Tema ise — ühendus nende kahe wahel.

BEHRMANN

Ruues päätükk.

Palwemajas. — Siimona Peetruse juures.

Rabbi oli kahetateistkümmend harilikku palwet suust wälja lobisenud, millega jumalateenistus palwemajas (synagoges) harilikult algas. Mehed oliwad seda auupaikliku tähelepanemisega

päält kuulnud ja iga palwe pääle aamen ütelnud. Teiselt poolt wõret aga, kus naesed ja lapsed istusiwad, oli kestwat tawast kahinat kuulda. Palwemaja oli tungil rahwast täis; ühed seisiswad, teised nõjatasiwad seinä ääres. Paljudele palwemajas olijatele oliwad kõik need palwed wõõrad, sest et nad enne weel ial siia polnud sisse saanud, waid ainult päält seda ilusat roosast ja walgest marmorist ehitatud palwekoda oliwad imestanud. Täna aga oli maja tungil täis, sest jutt oli laiali lagunenud, et suur Naatsareti imetegija täna sinna saawat tulema; igauks tahtis teda näha saada, igauks tema imetegusid imestada ja päält waadata.

Juudi naesed waatasiwad pahaselt wõõraste naeste pääle, kes omale kõige paremad platsid walinud.

„Mis on neil paganatel siia asja?“ sosistas üks teisele. „Kuigi see mees wahest Messias on, nende jaoks ei ole ta wististi mitte tulnud!“

Ja kuna siis palwed loetud ja käsud ja prohwetite kirjadest midagi ette toodud, astus rahwa hingetu põnewuse saatusel Jeesus ette, pärast seda, kui rabbi wiisi järele oli küsinud, kas weel keegi midagi rääkida tahtwat. Iga film oli tema poole pöördud. Ja kuna ta elusõnu rääkis, tungis taewalik walgus, mis ta näolt paistis, kõigi kuuljate pimedate südamete sisse. Kõik kuulasiwad põnewalt ja imesiwad isuga sõnu ta suust, sest nad tundsiwad wäga hästi, kui usna teistsugused need rabbi sõnadest oliwad. Isegi lapsed kuulasiwad põnewalt.

Äkitselt kargas üks mees püsti ja karjus:

„Mis mul sinuga tegemist on, Jeesus Naatsareetist? Oled sa tulnud mind piinama? Mina tunnen sind, kes sa oled, Jumala püha Poeg!“

Silmapiilk sündis suur segadus: naesed kisedasivad, lapsed nutsid, mehed aga hüüdsivad kohkudes: „Tal on kuri waim ja ta teeb templi roojaseks. Wisake ta wälja — wälja!“

Üheainsa sõnaga sundis Jeesus kõik waitima; ta sõnas kurjast waimust waewatud mehe wastu, keda paar kõige tugewamat meest ju kinni hoidsid: „Ole wait, waim, ja mine temast wälja!“

Ja roojane waim raputas meest kangesti ja läks suure häälega kisedades temast wälja. Paari minuti pärast tõusis mees pörandalt, kuhu ta maha kukkunud, püsti ja oli täiesti rahuline ja terve.

Teatus sellest imelisest sündmusest lagunes warsti üle terve maa laiali, sest selle loo nägijad jutustasivad seda kõigile, kellega nad kokku puutusivad.

* * *

„Ema,“ ütles selsamal õhtul Tehwanus Brista wastu, „pafuna hää on ju ammu waitinud ja päike looja läinud, kas ei võiks meie wähe wälja minna? Ma igatsen nii üliwäga Jeesust näha saada.“

„Ma tulen häämeelega kaasa, Tehwanus,“ wastas ema walmilt. „Tõepoolest, nii ei oska keegi rääkida kui tema! Kõik see lugu on minu meelest nii imelik, et und arwan nägewat. Ma ei suuda ega suuda uskuda, et sa jälle nii terve

ja tugev oled. Seda filmapilku, mil sa sisse tornasid, ei saa ma ial ära unustama ja kui ma ka sada aastat peaksin wanaks saama. Meie pidasime väikest Googot furnuks, sest et ta ju liikumata lamas, kui duewaraw lahti läks ja sina fäält sisse tormasid. Ma ei tahtnud oma filmi usaldada, mu armas laps. Esimesel filmapilgul uskusin ma, et see sinu waim oleks, kuni sa hüüdsid: „Googo on päästetud ja ka mina olen jälle terve!“

„Ja nõnda see siis ka oli,“ wastas Tehwanus. „Ema, läheme nüüd naabruses olevate haigete juurde ja jutustame neile seda — kas tuled? Sa tead ju, et Jeesus ütelnud on: „Mina olen tulnud ärakadunuid koguma, wangidele lahtilastmist kuulutama, pimedaid nägijaks ja kurtisid kuuljaks tegema.“ Need oliwad tema sõnad. Mina ei suuda neid enam unustada.“

„Sul on digus, laps. Läheme kohe!“ wastas Priska, pani ruttu mantli enesele ümber, käänas wärawa lukku ja läks siis poifile järele, kes ju ees wälja oli tõtanud.

„Siia läheme kõige enne sisse,“ sõnas Tehwanus ühe ukse ette seisma jäädes.

„Jah,“ wastas Priska, „siin elab ju see pime, keda me nii sagedasti näeme.“

Nad koputasiwad ukse pihta ja üks hääl hüüdis toast „sisse!“ Sisse astudes nägiwad nad end ühes weel wiletsamas ruumis olevat kui nende oma oli.

Seina ääres istus käsipõsike üks mees, kes nende lahke terwituse pääle pää ules tõstis ja näo ukse poole pöbras.

„Kes sääl on?“ küsis ta.

„Mu nimi on Tehwanus,“ vastas pois; „ma olen naabri Dumaakuse poeg ja tulin ema seltsis siia, et sind suure imetegija Jeesuse juurde saata. Tema võib sind nägijaks teha, nagu ta ju mitut muudgi terweks on teinud.“

„Ara mind ilmaaegu pilka!“ ümises mees.

„Kas sa siis ei tea, et mu filmad tulise rauaga on wälja põletatud? Nad on üsna kuitwad ja ei wõi sellepärast nende parandamisest juttugi olla.“

„Sul ei ole aimugi, kui suur wõimus Jeesusel on,“ vastas Tehwanus ja jutustas siis südamlikult oma ja wäikese Googo terweksaamise lugu.

Onnetu mees aga hoigas aimult ja mäsšis mantli weel kindlamini oma ümber.

„Tule aga kaasa, ma palun sind ega jäta sind enne rahule!“ hüüdis Tehwanus, jookkis pimedada juurde, haaras ta kätest kinni ja wedas ta poolwägisi kaasa.

Behme lapseläie puudutamine mõjus; nagu jää hakkas ta südame ümbert lahkuma, mis sinna häbi ja patt oli asendanud. Ja kui nüüd poisike oma palwet weel kord õrnasti kordas, tõusis ta piüsti ja ulatas usaldawalt poisile omad käed wastu.

„Ma tahan sind saata,“ hüüdis Tehwanus rõõmuga, ja nad läksiwad teele; Brista nendega ühes.

„Kas tead ka, kus Jeesus praegu on?“ küsis pime teel. Ta südamesse oli imetaoline lootus asunud.

„Kindlasti ma seda küll ei tea,“ vastas Tehwanus, „aga küll ma ta ju üles leian, ole

mureta! Kui meie süda tema järele igatses ja me teda südamest otsime, siis saame teba tõesti leidma!”

Priska, kes neid sõnu kuulnud, sõnas: „Ma kuulsin üht naist palvemajas ütlevat, et Jeesus kalamehe Siimona juures korteris olla.”

Mida kaugemale nad jõudsiwad, seda enam inimesi nägiwad nad omaga üht teed käiwat. Mõned nendest kandsiwad woodisid, mille pääl kõiksugu haiged oliwad; teised tallutasiwad pimedaid ja halwatuide, kes aimult suure walu ja wae waga edasi suutsiwad käia. Ja kuna kaswaw rahwahulk uulitsat mööda edasi ruttas, kostis haigete hoigamine, roojastest wainudest waewatud meeste karjumine, ja piisikeste haigete laste kisedamine nagu südant liigutaw hädakõr selle sekka. Sest kõik oliwad abi otsima tulnud.

Siimona maja seisis järwe kaldal. See oli lihtne, aga ruumikas kahetordne maja. Harilise õueruumi asemel ulatas ilus wäike aiakene alla kuni järwe kaldale. Kolm kaharat wiigipuud andsiwad hääd warju, kuna nende all ilusad roosid, oleandrid ja muud lilled ditseiwad ja magusat õhku laiali laotasiwad. Siin elas Siimon, keda ka Peetruseks kutsuti, oma naese, selle ema ja Andraese, oma wenna, seltsis; ja siia jäi Jeesus elama, kui ta Kapernaumas wiibis.

Tähendatud hingamise-päewa õhtul istus Siimon oma perekonna ja armsa külalise seltsis wäljas aias kosutawa tuule käes ja nad rääkisiwad tasakesi üksteisega. See nende ringkonnas oli õpetaja täna juuri asju teinud. Siimona ämm oli äkitselt palawikusse haigeks jäänud,

ja kui Jeesus palvemajast tagasi tülles seda kuulis, oli ta naese käest kinni wõtnud ja ta terweks teinud, nii et Siimona ämm koke ülles tõusta ja neid teenima hakata wõis.

Kuna nad nõnda sääl aias istusiwad — ka Jakoobus ja Joannes oliwad nende seltsis — ja Jeesuse sõnu kuulasiwad, kuulsiwad nad korraga sammusi, nutmist ja hoigamist. Wahetewahel kostsiwad hüüded: „Jeesus, Taaweti poeg, heida armu meie pääle!“ „Opetaja, tule wälja, me palume sind!“ Ja siis kostis jälle nutt, hoigamine, õhkamine ja hädakisa.

Ja keskele selle häda ja wiletsuse sekka astus nüüd Jeesus, kelle silmadest jumalik armastus ja halastus wälja paistis, ja sirutas käed õnnistades wälja.

Ja kuna ta nii õnnistades ja rahusõnu rääkides ühe juurest teise juurde astus, lord ühele, lord teisele käed õnnistades pää pääle pani, muutus nutt ja hoigamine aegamööda waljuse rõõmu- ja tänuhüüdeks. Paljud läksiwad ju terwelt ja rõõmsalt jälle kodu poole minema, et teistele ruumi anda, kui Briska ja Tehwanus oma kaitsealusega lähenesiwad.

„Sääl ta on!“ hüüdis Tehwanus pimedada kätt pigistades.

Pimeda teraw kuulmine oli ju üleüldisest häältekomast rõõmuhüüded ära kuulnud, end äkitselt poisi käest lahti kiskunud ja edasi rutanud. Jeesus oli wäheks ajaks seisma jäänud, Tema juurde jooksis pime mees, langes ta jalgu ette põlwili maha ja hüüdis waljusti: „Jeesus, õpetaja, heida armu minu pääle!“

Jeesus aga vastas: „Usud sa, et ma find terweks wõin teha?“

„Jah, ma usun,“ sofistias mees ja tõstis oma pää usaldawalt tema poole üles.

Jeesus waatas talle otša, pruudutas käega ta filmi ja sõnas: „Mine rahuga!“

Silmapiilk läkstiwad ta filmad lahti, ja esimeene ast, mis ta nägi, oli Onnistegija helde ja armuline nägu. Nagu kätstud, tõusis ta püsti ja läks koju, süda täis ülewoolawat tänu, suu täis kiitust ja auustamist.

Seitsmes päätükk.

Raiwase majas.

Hommikune päike säras sõbralikult ülemapreestri Raiwase maja ühe toa trelakende pääle ja saatis omad kiired säält kisse. Tuba, kuhunad tungistiwad, oli kaunis suur. Kolme seinä äärt mööda oli pikk pinn, kuna neljas sein marmori sammastest oli, mille wahelt pill wälja aeda ulatas. Põrandat katsiwad paksud waibad, kuna seinu kirjud tapeetid ehtistiwad. Siin ja sääl seistiwad madalad lauad ja toolid, nagu neid Roomas pruugiti, ja mitmesugused kallid asjad ja lillewaasid ülendastiwad toa ilu ja torebust.

Anna, ülemapreestri abikaasa, oli sel ilusal hommikul ükspäinist toas. Mureriklad aastad oliwad selgesti ta näole jäljed järel jätnud, sest

ta juuksed olivad hallid ja kortjud ta näol andsid tunnistust südamewalust.

Pingi pääl seina ääres istudes ja näputööd tehes wõis ta wälja aeda waadata, kus ilusad lilled õitsewad ja lehtasivad.

Äkitselt kostis wäljast jalaastumine, ja kui Anna silmad töö päält üles tõstis, seisis üks tugew, sirge mees tema ees.

„Tere hommikust, kallid naene!“ hüüdis tulija. Teretamist kuuldes oli Anna kätu püsti karamud, mistas nüüd töö käest ja ruttas rõõmuhüüdega tulijale vastu.

„Kuda elawad meie sugulased Kapernaumas?“ hüüdis ta.

„Kõik on, Jumal tänatud, terwed,“ wastas Kaiwas, lisas siis aga tumedal näol juurde: „Minult Jairus teeb mulle muret, sest tema on Jeesusest niisama waimustatud, nagu kõik teisedgi Galileamaal. Tema ütleb, et Jeesus Messias olla.“

„Aga kas see siis tõsi on, et ta niipalju inimesi terweks tegewat?“ küsis Anna uudishimulikult.

„Galilealased jutustawad seda,“ wastas Kaiwas põlglikult. „Aga sääl tuleb mul meelde, et Jairuse abikaasa sulle ühe kirja saatis. Säh, siin ta on!“

Ta wõttis laia mantli woltide wahelt ühe kirja wälja, andis selle abikaasa kätte ja lahkus siis toast.

Anna sammus marmoritreppi mööda alla aeda, istus ühe purtskaewu lähedale puu alla pingi pääle ja murdis pitsati katti, et kirja lugeda.

Kiri oli järgmine:

„Jairuse abikaasa Saara kiri armsale dele
Kaiwase abikaasale Annale. Rahu ja terwiseid!

Sinu kõrgeaaulise abikaasa, Rõigemägewama
Jumala templi ülemapreestri Kaiwase, siinolek on
meid üliwäga rõõmustanud. Iseäranis suur rõõm
oli meil kuulda, et sinu ja su terve majarahwa,
kui ka Hannase, meie isa, käsi hästi läib. Awa-
likult tunnistan, et ma sagedasti oma noorepõlwe
asupaiga ja Jeruusalemma tutwate ja sõprade ja
sugulaste järele igatsen, ehk küll Kapernaum ütle-
mata ilus linn on ja ma oma perekonda südamest
armastan. Wiimasel ajal on meie linnas palju
imeasju sündinud, nimelt Naatsareti Jeesuse läbi,
kes imeliist õpetust jagab ja palju haigeid terweks
teeb. Minu abikaasa Jairus on, nagu tead, waga
mees, kes õiglasti ja pühalt Jumala ees elab,
aga ta peab Jeesust Jumalast tõotatud Messiaks,
asi, mis sinu abikaasa ja tema wahel palju
sõnawahetust ja ägedat waidlust sünnitas. Mis
minusse puutub, siis olen ise oma filmaga näi-
nud, mis mind suure imestusega täidab; sest
mõttele ometi, kurdid kuulewad, keeletud räägivad,
tõbised saawad terweks, niipea kui Jeesus ühe
sõna ütleb. Pääle selle on ta mitme mehe seest
roojase waimu wälja ajanud ja isegi need rooja-
sed waimud on tunnistanud, et Jeesus — Kristus
on, Jumala püha Poeg!”

Siin wahel pääl kirjeldas Saara neid ime-
teguisid, mida Jeesus teinud ja lugejale eespool
ju jutustatud. Siis kirjutas ta edasi:

„Haruldane on ka see, et Jeesus omale ala-
mast soost järelläijad ja jüngrid walib, nagu

näituseks Kapernauma kalamehed. Ma kardan, et ma sulle mitte seletada ei oska, kust see tuleb, et meie südamed walmis on teda Messiaaks pidama, mu armas Annakene; et seda mõista, peaksid teda lord ise nägema. Kui ta lord Jeruusalemma lähleb, ära ja teda siis vaatamata ja kuulmata jäta.

Wäike Ruth saadab sulle südamlisi terwiseid, nõndasama ka mu abikaasa Jairus. Meie kõik loodame, et teid warsti jälle näha saame, sest püha läheneb ja sel puhul läheme kindlasti Jeruusalemma. Terwita meie isa Hannast ja wendasid. Abrahami Jumal kaitsku sind ja su omakseid! Ja nüüd — ela hästi!" — — — — —

Ülemalpreestril Kairwafel oliwad waheajal tõsised asjad ja toimetused ees. Kohe Jeruusalemma tagasi jõudes oli ta kõik mõjurikkamad Juuda mehed Jeruusalemmast oma majasse kokku kutstuda lastnud. Üks teener wõttis oodatud külalised wastu ja saatis nad koosoleku tuppa. Nagu kõik teised ruumid Kairwase majas, nii oli ka see ruum walge ja lihtsalt sisse seatud.

Kui kõik koos oliwad, teatas Kairwase teener Malkus seda oma isandale, ja see astus tõsisel näol tuppa. Kõik koosolijad tõusiwad auupakkult püsti, pääle ühe wana hallpää, kelle ette Kairus ise kummardas ja sõnas:

„Kõrgeauuline Hannas, see teeb mulle auu, et sind siin tohin teretada, sest sinu tarka nõuu saab meile täna wäga tarwis olema.“

Mees, kes ülemapreestri terwituse istudes wastu wõtnud, oli igapidi auupakkumisele sundit;

tema rinnuni ulatav habe oli lumivalge ja ta teravad filmad särasivad. Aga kõigest sellest hoolimata, paistis ometi ta olekust kavalus, isemeelsus ja waljus wälja.

Pärast seda, kui ta Kaitwase teretuse pääle wastuse andnud ja see istet oli wõtnud, sõnas ta:

„Mu poeg, sa oled meid siia kokku kutsumud, et meile oma reisi tagajärke teada anda. Mis on sinu mõte selle nõndanimetatud Jeesuse kohta?“

„Ma leidstin kõige päält,“ algas Kaitwas, „et sõnumid kõige selle ärewuse üle, mis tema etteastumine Kalileas sünnitab, sugugi liialdatud pole; otse ümberpöördud: meie ei suuda aimatagi, kui suur mõju Jeesusel rahwa pääle on. Mitte ainult wulitsatel ja turul pole ta rahwast õpetanud, waid ka palwemajas ja koolides. Rahwa teatuste järele on ta palju imetegusid teinud ja haigeid terweks arstinud. Wiimast ma ei usu, sest et ma seda oma filmaga ei näinud ja rahwa jutt palju õige ei taha olla, sest alam rahwas on ju kõike walmis uskuma ja Kalilealased ei suuda ju ial sarnaste asjade üle õiget otsust anda.“

„Aga eks me kuulnud, et see Jeesus ju ka siin Jeruusalemmas haigeid on terweks teinud?“ tähendas Nikodeemus.

„Jah, seda üteldakse küll, mu auus sõber,“ wastas Kaitwas; „aga kes ütleb meile, et see tõesti ka tõsi on? Oleks ta mõne auusa kodaniku terweks teinud, siis ehk wõiks seda ju uskuda; aga nagu teame, on ta ainult kerjajaid parandanud. Minugi pärast, tehku ta wõi kõit kerjajad terweks, mis see kahju teeb? On ta tublt

arst, mõib ta seda ju teha. Aga palju tõsisemad on need õigused, mida ta enesele nõuab. Kas teate ka, et ta ennaft kõige tõega Messiaaks lasseb kutsuda ja sel kombel enesele rahwa seast määratu palju poolehoidjaid kogub? Pääle selle ei pea ta seadustest midagi lugu, sööb pesemata kätega ja käib tõlnerite ja patustega ümber, lähleb koguni nende majasse ja laua juurdegi. Minu nõuu on, et eneste keskelt targad rabbid välja walime ja teda tähele panna laseme, nii et ta tegude üle teatusti saame, sest minu arwates mõib sellest meile kõigile kui ka meie usule suur kahju tulla, kui meie ta suud kinni ei katju sulguda."

"Sa räägid targasti, ja kõige wägewama Jumala sulane," sõnas Hannas. "Meie kohus on meie isade usku puhtaks hoida ja selle eest hoolt kanda, et see teotatud ei saaks. On see mees Jumala teotaja, peab ta surema. Nõnda käsib seadus. Aga meie peame ettewaatlikud olema, kui rahwast pahandada ei tahta."

Restaw kiidukõmin kostis läbi saali; hakati nüüd hoolega abinõuusi otsima, kuida Jeesust ta tegewuses takistada ja kätte saada. Seks ots-
tarbeks waliti mehed, kes ülema kohtu käsul Kalli-
leamaale piditwad reisima ja sääl Jeesuse juures põhjuseid otsima, mis neile ta kinniwõtmiseks ja hukkamõistmiseks põhjust pidi andma.

Raheljas päätükk.

Bidalitõbise terwestegemine.

„See asi on imelik, Tehwanus; aga muidugi pean ma seda uskuma, sest et sind oma ees terwelt näen,“ sõnas Tiitus ja raputas ennast, nagu tahaks ta iseenele selgeks teha, et ta mitte ei maganud, waid ülewal oli.

Mõlemad polsid sammustivad pikkamisi järwe kallast mööda edasi, aegajalt filmapilguks seisma jäädes ja järwepinnale lutsu wifates. Tehwanus oli Tiitusele praegu oma imetaolist kokkupuutumist Jeesusega ja wäikese Googo terwestegemist jutustanud.

„Rahju, et just sina teda ei näinud!“ rääkis ta edasi. „Meie peame asja nii seada katsuma, et sa temaga kusgil kokku puutud, kui ta jälle Skapernauma tuleb.“

Tiitus ei lausunud sõnagi.

„Mis sul ometi wigaga on Tiitus?“ küsis Tehwanus tükkise aja pärast, kuna ta nooremehe päikesest pruuniks kõrwetatud käe oma kätte wõttis. „Sa ei ole sugugi nii, nagu muidu olid. Tule, jutusta mulle, mis sa tegid, kui meie juurest eemal olid.“

„Ei, see ei lähe,“ wastas Tiitus ja waatas tumedal pilgul wälja järwe pääle, kus walged purjed lehwisiwad. „Mis niisuguste nurjatute poolt oodata on? Kuulsid ise, mis ja kuida nad sel öösel rääkisiwad, kui teele läksime. Wägivalgaga sundisiwad nad mind siis asju toimetama, mida ma ihegi hinna eest jutustada ei tohi ega

julge. „Ei, ei, kuitwagu mu keel ennem ära, kui seda teen!“ rääkis ta vihahelt edasi. „Ma ütlen sulle, ma põlgan Dumaakust ja neid mehi, kellega ta ümber käib! Nad on walmis kuradid ja tahak-siwad ka mind omasuguseks kurjategijaks teha. Kui sa teaksid, mis mu süda tunneb, kui sa mulle nii rõõmsasti sellest suurest imetegijast räägid. Tema teeb jalutuid, haigeid ja tõbiseid terveks, kuna meie inimestelt nende warandused ära röö-wime, neid fantideks teeme, mõnikord koguni ära tapame;“ wiimased sõnad rääkis ta tase, kattis oma näo kätega kinni ja hakkas kirdliselt nuuksuma.

Tehwanus kuulas wagusi päält ja õndsä õnne jume kadus ta näolt; wiimaks sirutas ta käe wälja ja pani selle õrnasti sõbra pää pääle.

„Jseenesest ei teeks sa seda tõesti mitte, armas Tiitus,“ sõnas ta. „Kui ma mõtlen, kui lahke sa alati minu ja ema wastu oled olnud, kuda sa mind mu haiguse puhul kätel kandsid, mulle laulusid ette laulsid ja kõigesuguseid juttusid puhusid, et aga minu aega lühendada, siis tean ma, et sul hää süda põues põksub. Jää ema ja minu juurde kodu, Tiitus, küllap siis kõik jälle hääks muutub!“

Wastuse asemel hüüdis Tiitus:

„Näe, mis need inimesed sääl nii hunnikusse kofku jooksewad? Waata, kuda neid igalt poolt tuleb! Väheme meie ka sinna ja waatame!“

Nende sõnadega pistis ta jooksuma, Tehwanus tema järel.

„Mis sääl ometi peaks olema? Mina ei näe mitte midagi,“ sõnas Tiitus ühe mehe wastu, kes põnewalt ühe uulitsa poole wahtis.

„Jeesus Naatsfaretist pidawat siit mööda minema!“ oli vastus.

Waewalt oli Tiitus seda wastust kuulnud, kui ju eemalt wali hädakisa tõusis.

„Roojane! Roojane!“ kaebas üks möödras, kare hää, nii et inimesed aralt tagasi astusiwad.

„Gest ära, üks pidalitõbine tuleb!“ hüüdiswad inimesed.

Ka Tehwanus ja Tiitus astusiwad kõrwale, kui üht pidalitõbist lähenema nägiwad, kes nähtawa waewaga rahwa poole kumberdas ja aegajalt „roojane! roojane!“ hüüdis, nagu seda seadus neile ette kirjutas.

Haige nagu oli suuremalt osalt jämeda linase riidega küll kinni kaetud, siiski oli ju esimesel filmapilgul näha, et see mees hirmsat pidalitõbe põdes.

Jeesus üksi jäi keset teed seisma. Niipea kui pidalitõbine teda nägi, jookkis ta tema ette, langes põlwili maha ja hüüdis paludes:

„Kui sa tahad, Issand, wõid mind küll puhtaks teha!“

Jeesus sirutas käe wälja, puudutas teda sõrmega ja ütles: „Mina tahan, ole puhas!“

Silmapiilk tõusis pidalitõbine üles, ja kõik juuresolijad nägiwad, kuida haigusmärgid kadusiwad ja ta liha niisama puhtaks sai nagu teistelgi.

Kuna kõik teised imestades seda päält waatasiwad, sõnas Jeesus tasakesi endise pidalitõbise wastu, et ta läheks ja end preestritele näitaks, nagu seda Moosese käsudpetuses nõuti; pääle selle keelas ta, et mees seda kellegile ei pidanud jutustama, mis temaga oli sündinud.

Kui mees lahkus, et Jeesuse käsku täita, tõusis rahwa keskel suur kiitusetiisa ja kõit tungisivad Jeesuse ümber, nii et Tehwanus ja Tiitus üsna eemale liukati.

„Kas see ei olnud imetegu?“ küsis Tehwanus wiimaks.

Tiitus ei vastanud, aga kui Tehwanus talle otse waatas, nägi ta pisaraid sõbra silmis.

BEHRMANN

Üheksas päätükk.

Salwatu terwekstegemine.

„Kuule, noormees, sul on tugew tური, nagu näen, kas ei tahaks sa meid midagi kanda aidata?“ hüüdis keegi Tiituse wastu, kes praegu Tehwanuse seltsis kalast tuli. Neil oli mõlematel hull kalu käes ja mõrgud õlal, läksivad aga ometi selle koha juurde, kust hüüd tuli. Neli meest olidwad sinna ühe kandraami maha pannud, mille pääl üks haige pikutas.

„Meie oleksime selle haige häämeelega kalamehe Siimona majasse kandnud,“ rääkis mees edasi; „niipalju kui kuulnud oleme, olla Naatsareti Jeesus sääl, ja meie awame, et ta ka teda mõiks terweks teha.“

Haige hoigas raamil waljusti.

„See wanamees, kes meil teda kanda aitas, ei jõua isegi enam käia ja nüüd ei saa meie ei edasi ega tagasi, olgu siis, kui sina, noormees, meid aitad!“

„Südamest häämeelega,“ vastas Tiitus.
„Säh, Tehwanus, wõta seniks ka minu kalad
ja wõrgud oma kätte, kui neid kanda suudad!“

„Rase mina kannan neid!“ hüüdis wanake,
kes wahel ajal jälle oli toibunud. „Ja isa õnnis-
tus wiibigu su pääl, kui minu waese haige poja
Õnnistegija juurde aitad.“

„Oh isa,“ hoigas haige, „mis kasu sellest on?
Preester on mulle ju sagedasti ütelnud, et see
haigus mulle nuhtluseks olla minu pattude eest;
sellepärast pean seda kannatlikult kandma, nagu
Jumal seda pääle on pannud. Kes teab, kas see
hää on, kui end Jumala kohtu eest päästa tahan,
kes ma suur patune olen?“

„Ah need rabbid, mis nemad kõik ei ütle!“
üimises wanake. „Ma tean küll, et nad sulle seda
on ütelnud, aga mina tunnen sind ka. Rahem
kui teised noored mehed ja sugugi ei ole, ja täielik
ei ole keegi inimene maailmas. Kui kõigewäge-
wam Jumal meie patumõdduga meile nuhtlust
mõddaks, peakime kõik haiged olema, sest meie
eksimine igapäew. Redagi ei ole, kes ütelda wõiks,
et ta mingit pattu pole teinud. Eks ole mul
õigus, noored mehed?“

Mehed nikutasiwad pääd, Tiitus aga tun-
dis, kuida talle weri palgesse tõusis, sest ta tundis
oma patufoormat.

„Edasi, edasi!“ hüüdis üks kandja elawalt.
„Aeg on, et edasi läheme. Käed külge! Aga taha,
et me haigele kandes walu ei tee!“

Nad tõstiwad kandraami õlale ja sammusi-
wad ruttu minema, kuna wanake ja Tehwanus
neile pikkamisi järele läksiwad.

„Mu waene, waene pojutene!“ sõnas wanake tasafesi oma ette ja raputas kurwalt pääd.

„On ta ju kaua haige?“ küsis Tehmanus ofawõtlikult.

„Ju kahetsandast eluaastast saadid,“ wastas isa. „Koomlased ajasivad ta rataste alla, mu waese poisi! Tibeerias oli üks pagana püha, wõi nii midagi umbes selle sarnast, ja poiss tah-tis seda näha, toodi säält aga haigelt tagasi.“

Kandjad olivad kandraami jälle maha pannud ja puhkasiwad, kui Tehmanus ja wanake neile järele jõudsiwad.

„Kas raputamine teeb sulle walu?“ küsis wanake raamil kantawa käest.

„Ei, isa,“ wastas haige, „raputamine ei tee mulle poolt niipalju walu, kui mõtlemine mu pattude pääle. See Jeesus ei suuda mind tõesti mitte terweks teha, sest et ma nii jumalawallatu olen. Kandke mind parem jälle koju ja laske mind rahus surra!“

„Waata minu pääle!“ hüüdis Tehmanus raami ette põlwili maha lastes. „Mina olen pagan — weel praegu nimetas sinu isa seda — ja Jeesus on mind siiski terweks teinud. Mõnda-sama tegi ta Wilippuse, ühe pimedaga, ka terweks, Wilippuse, kellel süü pärast ta silmad rauaga olivad wälja põletatud. Mis ta dieti pattu teinud, seda ma ei tea, aga piisiks ta süü olla ei wõinud, muidu ei oleks ometi ta filmi wälja pistetud. Pääle selle on Jeesus weel suure hulga inimesi terweks teinud, kelle seas mitte ühtegi preestrit, rabbit ega wariseeri polnud. Mis pärast ei peaks ta siis just sind mitte terweks tegema?“

Sa ei tunne teda. Ta halastab inimeste pääle, nagu taewane. Isa oma laste pääle halastab, ja ta armastab meid kui ema oma lapsi. Üksainus kord pruugid sa talle filma waadata, kui seda näha tahad."

Haige waatas oma suurte, kurwade filmadega Tehwanuse pääle ja küüsis siis:

"Kes sa oled? Oled sa ingel?"

Ja tõepoolest näitas Tehwanus kuupaistel enam ingli kui inimese taoline olemat, kuna ta sääl raami ees põlvitas ja haigele osawõtmisega otsa waatas.

"Ei, poeg, ingel ei ole ta mitte," sõnas isakene. "Ta on pagana poisike, nagu ta ise ütleb, sest ta ei tea sedagi, kes Abraham, Isaak ja Jakob on. Aga hää pois on ta siiski. Ole julge, mu poeg; imetegija on weel palju suuremaid patuseid terweks teinud kui sina oled."

Nad läksiwad jälle edasi, aga aimult pikka-misi, sest rahwa woolamine oli suur. Wiimaks jõudsiwad nad ometi Siimona maja lähedale, paniwad raami maha ja pidasiwad nõuu, kuda haiget kõige hõlpsamini Jeesuse juurde saaksiwad wiia.

"Mis teil sääl on?" küüsis keegi nendest mööda minnes; "wist küll jälle mõni haige?" Selle juures kummardas ta raami üle. "Kui teile nõuu tohin anda," rääkis ta edasi, "siis kandke ta ruttu jälle kodu tagasi, sest täna ei tee teda keegi terweks, see on kindel. Opetaja ei paranda täna kedagi. Ta on Siimona majas ülemises toas ja räägib preestrite, rabbide ja wariseeridega, kes igalt poolt siia Jeesust kuulama on tulnud, ifegi Jeruusalemmast. Ja sellepärast

on terve maja ja aed rahvast tungil täis, nii et keegi enam wärawast sisse ei pääse, raamiga kandmisest ei maksa rääkidagi.

Nende sõnadega lahkus mees.

„Kurb lugu,“ ütises üks kandja; selle päale ma ei mõtelnudgi, et poist weel tagasi kandma peame.“

„Oh Benjamin, mu pojukene!“ ahastas isa ja ringutas käpa.

„Dodate filmapilt,“ sõnas Tehwanus lähemale astudes, „mina olen kindel, et Jeesuse leiame, kui teda tõsiselt otsime. Tiitus, waata järele, kas siis tõesti kudagi wiisi majasse ei saa!“

Tiitus läks, tuli aga ju lähemal filmapilgul ärewuse pärast punaste palgetega tagasi.

„Mawärawa lähedalt wiib üks trepp üles maja katusele,“ sõnas ta. „Ma arwan, kui haige sinna üles kanname, wõime selle toa kohalt, kus Jeesus wiibib, tüki katust päält ära wõtta ja haige august alla lasta. Tunni jooksul on aul jälle kinni, kui teist keegi mind aidata lubab.“

„Jah, see on ilus mõte, Tiitus!“ hüüdis Tehwanus. „Väheme kohe ja waatame järele!“

Mehed wõtsiwad raami jälle õlale ja sammusiwad minema, kuna wanake ja Tehwanus neile teed teha piüüdsiwad. Wiimaks jõudsiwad nad wärawa juurde. Nüüd oli ainult weel tarwis aeda sisse saada. Ka see läks suure waewa järele korda ja mehed sammusiwad üles katusele, kus imelikul wiisil kedagi ei olnud. Alles nüüd märkasiwad aias ootajad, mis nõuu meestel oli ja tungisiwad neile kitsast treppi mööda järele.

Ju lähemal minutil oli tosin kása ametis. Ustumata lihkise aja jookkul oli katuse sisse aul tehtud, kust raam alla wõidi lasta. Kui haige üles tõsteti, fofistas ta:

„Kus on tema . . . see wõite pois, keda Jeesus terweks teinud?“

„Siin ma olen!“ sõnas Tehwanus tema juurde rutates. „Ole julge!“ fofistas ta haigele kõrwa sisse. „Mina olen teda praegu läbi augu all näinud. Ta teeb ju tõesti terweks!“

„So, nüüd on kõik walmis; käed kindlasti külge!“ hüüdis Titus selfimeeste wastu ja haige lasti raami pääl pikkamisi ja ettemaatlikult august sisse, kuni raam alla toa põrandale seisma jäi.

Silmapiilgul walitses toas sügaw waitus, sest toasolijad oliwad selle üle nii imestanud, et egiotsja sõnagi suust wälja ei saanud, kuna katuse pääl olijad hingetu põnewusega julge teo tagajärge ootama jäiwad.

Jeesus istus, kuna ta kirjatundjate ja wari-seeridega rääkis; nüüd aga tõufis ta püsti, kum-mardas haige üle ja waatas talle uuriwalt näosse. Silmanähtawalt luges ta haige kahwatuft näost ja paluwateft filmadest kõik selle kannatuse loo ära, sest kätt õrnasti tema pää pääle pannes sõnas ta, ilma et midagi küsinud oleks: „Muu poeg, sinu patud on sulle andeks antud!“

Silmapiilk tõufis toas wali nurisemine.

„Ta teotab Jumalat! Jumal ükspäinis mõib patud andeks anda! Jumal saab teda selle eest tõesti karistama!“ hüüdsiwad preestrid, rabbid ja wariseerid läbisegamini. Jeesus aga ajas end sirgeks, pööras nende poole ja sõnas: „Mis on

fergem ütelda: „Sinu patud on sulle andeks antud,“ ehk: „Tõuse püsti ja käi?“ Et teie aga teaksite, et inimese Bojal võimud on maa pääl pattu andeks anda, siis ütlen mina sulle“ — siin pööbras ta jälle haige poole: „tõuse püsti, võta oma woodi ja mine koju!“

Ja filmapilk tõusis haige üles, võttis woodi, läks koju ja kiitis Jumalat. Ja kõik, kes seda nägivad, ehmatafiwad, kiitfiwad Jumalat ja ütlesiwad: „Sähardust asja pole meie ial näinud!“

Rümmes päätükk.

Liitus Jairuse juures.

Jairus, Kapernauma kooliwanem, oli praegu oma maja päralt olevate aedade ülewaatamist lõpetanud. Ta ei olnud mitte üksnes lugupeetud, waid ka rikas mees, ja nõudis waljusti, et kõik, mis tema päralt oli, kõige ilusamas korras pidi olema. Ka nüüd oli ta oma krundi walitsejale sellekohased käsud andnud ja walitseja seisib weel praegu ta ees.

„Ma ei ole sugugi sellega rahul, Benooni,“ sõnas ta kaunis waljusti, „et seesmise maja aiad nii wiletsas korras on. Murul on palju kolletanud lehti ja ka taimelawa pole hästi korras. Wististi on hooletus selle juures süüdlane.“

„Kui ma sulle nõuu anda tohin, aunis herra, siis oleks see nõuu see, et weel ilhe teenri juurde

võtaksid. Ma võiksin, kui tahad, mõne orja osta ehk ka mõne poisi linnast niisama palgata. Uus wiinamägi tarvitab suurt hoolt ja palju tööd ja sellepärast ei saanudgi seesmise aia eest niipalju hoolitsebada, nagu tarwis oleks olnud. Mitte, et teenijad laisad oleksivad, ehk et mina oma kohust pole täitnud —“

„Ma usun, et sul õigus on,“ lausus Jairus; uus wiinamägi oli mul hoopis meelest ära läinud. Nõnda siis waata, et mõne tubli poisi leiad ja lase tal aiad korras hoida, et ma ennast jälle vihastada ei pruugiks, kui nad nii ei ole, nagu mina seda soovin. Aga ole poisi walimises ettevaatlik, sest wäike Ruth mängib sagedasti aias, ja kuigi ikka keegi tema juures on, ei taha ma ometi, et ta midagi paha võiks näha.“

„Sinu käsud täidan ma jõhwi päält, auus herra,“ sõnas Benooni sügawasti kummardades; „ma tänan sind sinu lahkuse ja helduse eest!“

Nende sõnadega lahkus walitseja ja läks kohe turule, kus ta teada andis, et tema herra, auuwäärt Jairus, üht teenrit tarvitab. Gulk noori mehi kogus ta ümber kofku, igaüks lootes, et walimine tema pääle langeks; aga walitseja õppinud film tundis nad kohe kõik kõlbmatad olema.

Juhtumise kombel seisivad ka Tiitus ja Tehwanus parajasti turu ligidal ühe poe ees, kuhu nad omad kalad ära müüsiwad. Tiitus oli, nagu harilikult ikka, ärijuhatajaks, kuna Tehwanus nagu unenäos oma ümber wahtis, sest maailm, mis talle haiguse puhul wõdraks jäänud, pakkus ta waimustatud pilludele nüüd suurt lõbu. Sel

hommikul puutus talle siis ka Benooni mehine kaju silma ja ta pani tenta tegevust hoolega tähele.

Tiitus oli praegu äri rahulolevalt lõpetanud, kui Tehwanus talle ärevalt külge lõi ja sofistitas:

„See mees sääl tahab üht poisfi aiatöö tarwis palgata. Baku sina emast, siis et ole sul isa ja ta seltsiliste poolt enam midagi karta.“

Tiitus vaatatas sinna poole, kuhu Tehwanus näidanud, ja sõnas siis:

„See mees on Juut; teda ei tahaks ma häämeelega teenida!“

„Ara jõe ole, Tiitus,“ manitses Tehwanus. „Vähemalt võid temaga ometi rääkida!“

Vähemal filmapilgul seisivad mõlemad poisfid Benooni ees, ja Tehwanus, kes nägi, et Tiitus trotsivalt wait jäi, algas viivitades:

„Ma kuulsin, et üht poisfi soovid . . .“

„Tõsi,“ lausus Benooni. „Sina oled aga alles liig väike ja noor. Minule on niisugust tugevat poisfi tarwis, nagu see siin,“ selle juures tähendas ta Tiituse pääle; „sest ta peab minu peremehe, auuväärt Jairuse, aiad ilusas korras hoidma.“

„Mis töö sääl siis dieti teha on?“ küsis Tiitus, kes ju kaua mõne rikka mehe maja seest oli näha soovinud, mida Priska alati nii üliwäga kiitis.

„Nagu ütlesin, päättöks on teede korraspidamine ja muruplatside puhtakshoidmine,“ vastas walitseja.

„Ma usun, et seda küll teha võiksin,“ sõnas

Tiitus tase, sest põhjusmõttelikult ei tahtnud ta sugugi teenima minna.

Benooni aga, kes nooremehe wiivitamist alandliku meele tundemärgiks pidas ja muidu Tiitusega täiesti rahul oli, tegi mõne küsimise järele kauba kindlaks, aga selle tingimise all, et Tiitus weel selsamal päeval ametisse astuks ja omale töö kätte juhatada laseks.

Kui Tehwanus üksi seisma jäi, waatas ta äraminejatele kurwalt järele. Vähegi minutil aga muutus ta nagu jälle lahteks.

„Ma olen rõõmus, et Tiitus kaasa läks,“ mõtles ta iseeneses. „Jgatahes on see talle kõige parem.“

Tiitus ja Benooni olivad wahel ajal Jairuse majasje jõudnud. See oli suur, neljanurgeline kivist hoone. Alumisel korral ei olnud ühtegi akent, küll aga igas küljes uks. Teises korras olivad kõrged ja laiad aknad, nende ees wõred, nagu neid weel praegugi Hommitumaal akende ees wõib näha.

Pärast seda, kui nad wärawast sisse lastud, sammusiwad nad läbi wõlwitud käigu õue, mida Tiitus Priska kirjelduse järele majapidamise õueks tundis, sest keset õue oli suur partskaeu, ühel pool hobuste ja eeslite tallid, teisel pool muud ruumid, mida majapidamises tarwitati, nagu: ahjud ja weskid. Oli elaw pilt, mis siin Tiituse filmad nägiwad. Inimesed näitawad kõige paremas tujus olema, sest mehed naeriswad ja rüütsiswad, kuna nad hobuseid puhastasiwad, naesed ja tüdru-

kud aga seisiwad ringis purtskaewu ümber ja ajasiwad juttu.

Kui Benooni ja Tiitus õue astusiwad, pöör-
siwad kõik omad filmad nende poole ja üks noor
neiu, Marissa, kes kõigist teistest näitas üleanne-
tum olewat, astus Benoonile naeratades wastu
ja hülidis: „No waata, meie hää Benooni on
jälle siin! Perenaene käskis sind kohe oma juurde
saata, niipea kui tagasi tuled.“

Benooni läks.

„Ja sina,“ ütles Marissa Tiitusele, „pead
kõik kolletanud lehed puude küljest kofku koguma,
see on sinu töö tulewikus, muidugi teada, kui sul
selleks küllalt jõudu on!“

Selle juures naeris neiu jälle kelmlikult.

„Mina pean teed korras pidama ja muru-
platšid puhtad hoidma!“ wastas Tiitus pahaselt.

„Nonoh, ära niid kohe kurjaks saa!“ ütles
neiu. „Beakšid rõõmus olema, et niisuguse hää
koha said. Baljud annaksiwad kas wõi filmad
selle eest, kui niisuguse koha saaksiwad. Ja meie
Benooni on hää isand, küll sa seda warsti ise
näed . . . pisut rumal ainult; aga selle juures
pole midagi teha. Tule, ma näitan sulle kõik
kätte ja annan süüa.“

Beagi nägi Tiitus, et Marissa tõtt oli rääki-
nud. Tema töö oli kerge ja lõbus. Mis teda
aga kõige enam rõõmustas, oli see, et Benooni,
kes tähele oli pannud, et ta paadi ja wõrguga
osawasti oskas ümber käia, talle luba andis
kalale minna, et perele kalu tuua, mis juures
muidugi teada Tehwanus talle järwel feltfiliseks

oli, nii et nad paar lõbusat tundi üksteise seltsis mööda saata tohtisivad.

„Müüd ei saa ma sind kuu aega enam näha,“ sõnas lord Tiitus paati baldalt ära liikates, kui nad jälle kahekesi kalale lähtisivad. „Benooni teatas mulle täna hommikul, et Jairus kõige perekonnaga homme Jeruusalemma reisir. Palju teerid läheb kaasa. Mina pidavat seda eeslit juhutama, kellega wäike Ruth läheb. Marissa ütleb, Jeruusalemmas saawat ma ülemapreestri Raiwase majas elama, sest et meie perenaene Raiwase abikaasa öde on.“

„Ja jah,“ sõnas Tehwanus. „Ka Jeesus on oma jüingritega ju teele läinud. Aga sääl tuleb mul meelde; ja mäletab ometi seda noort Benjamine, kes halvatud oli ja keda Jeesus terveks tegi? Mõttele ometi, paari päewa eest tuli ta mulle palvemajast tulles wastu; ta tundis mu ära, ega jätnud järele mind oma juurde kodu kutsumast, kuni kaasa läksin. Ta tahab mind Hebraea keeli lugema õpetada, et ma pühakirja lugeda wõiksin ja enam pagan ei oleks. Selleks otstarbeks andis ta mulle ühe pergamendirulli, mida tema on lugenud, kui ta nii wana oli kui mina . . . ja nimelt woodis olles, sest ta ei wõinud tol ajal kätt ega jalga liigutada. Ja ühe Daaweti laulu on ta mulle ka pähä õpetatud, — pean ma seda sulle ette lugema?“

Tiitus nifutas pääd ja Tehwanus luges:

„Jehooma on mu karjane, ei mul pole ühtegi waja. Noore rohumaade pääle asutab ta mind ja saadab mind hingamise wee juurde. Ta jahutab mu hinge, ta saadab mind õiguse

jälgede pääle oma nime pärast. Ra siis, kui ma käin surma warju orus, ei karda ma kurja, sest et sina minuga oled; sinu kepp ja su sau, need-samad trööstiwad mind. Sa walmistad mu ette ihe laua mu waenlaste nähes; ja wõiad mu pääd õliga; mu karikas on hästi täis. Häädus ja heldus aga peawad mind taga ajama kõige mu eluaja, ja ma jään Jehooma kotta lauals ajaks."

"Kas tead, Tehwanus?" sõnas Tiitus tüki aja pärast, pääle selle kui nad ju wõrgud oliwad wälja heitnud. "See laul, mida sa praegu lugesid, tuleb mulle nii ülituttaw ette, nagu oleksin ma seda ju palju korda kuulnud ja jälle ära unustanud. Ja üht niisugust ilusat maja, nagu Jai-ruse oma, olen ma enne ka ju näinud, kus, seda ma kindlasti ei tea . . . wõib olla ka, et see kõik paljas unenägu on olnud."

"Ema, kes noores põlmes ühes niisuguses majas teeninud, on seda sagedasti jutustanud," wastas Tehwanus; „sellepärast siis näedgi sellest und, mu Tiitus."

"Aga lauluga, kuida sellega lugu on?" küsis Tiitus; „ema ei ole seda ial laulnud!" Ja ta hakkas sõnu, mida Tehwanus lugenud, tasakesi oma ette laulu moodi ümbersema. Tüki aja pärast aga sõnas ta: „See on mul meelest ära läinud," ja jäi sügawasse mõttesse, ehk küll Tehwanus edasi rääkis.

Üksteistkümmes päätükk.

Jairus reisib Jerusalemma.

Ehk küll päew waewalt alganud oli ja weel mõned tähedgi taewa küljes sätendasiwad, walit-
ses Jairuse maja suures õues siisgi ju elaw
liikumine. Teenijad jooksiwad siia ja sinna. Eeslid
toodi tallidest wälja ja laoti neile kraamikotid,
mis õues humnikus seisiwad, selga. Keset õue seisis
Benooni ja andis rahulise näoga käskusi, ehk
küll töö ja tegewus erutam oli. Niipea kui koor-
mad eeslitel seljas oliwad, weeti nad õuest wälja
uulitsale, kus nad ritta ootama jäiwad.

„So, nüüd tooge herra hobune wälja, ni-
sama ka eeslid! Aeg läheb ruttu mööda ja meil
peab enne päikese palamust ju esimene jaamawähe
selja taga olema!“ käskis Benooni wiimaks.

Rohe selle järele toodi tallist üks ilus Araabia
tõugu hobune wälja. Tema järele suur hull suurri,
filedaksõigatud karwadega eeslid. Benooni oli her-
rale ju teada andnud, et kõik walmis on ja astus
praegu Jairuse, Saara, wäikese Ruthi ja hulga
tüdrukute seltsis õue, kel mitmesugused waibad ja
tekid käes oliwad.

„Olen rõõmus, et lord minema saame!“
hüüdis wäike Ruth rõõmsasti teiste ees jookstes.
„Sa, sääl ongi ju mu wana, armas Beka! Ma
usun, ja tunned mind, loomakene?“

Nende sõnadega silitas ta ühe lumivalge
eesli nina.

„Kannata wähe, Ruthikene!“ ütles ema
õrnasti. „Case Benooni tõstab su sadulasse!“

Tiitus oli aga lapse ju sülle võtnud ja eesli selga asendanud.

„Vaata, emakene, Tiitus ostab seda niisama hästi kui Benooni!“ hüüdis Ruth rõõmsasti. „Ma olen rõõmus, et sina minu Bekad juhid,“ rääkis ta edasi, „siis võin teel sinuga juttu ajada. Viimasel korral juhtis teda väike Aasa, kes sõnakestgi ei mõistnud, mis temaga rääkisin, nii kurt oli ta.“

Tiitus naeratas, aga ei vastanud midagi.

Viimaks omelt oli kõik joones, ja rong hakkas pikkamisi liikuma. Benooni pühkis otsa eest higi ja manitses siis veel kord alamvalitsejat, ilusasti kodu ja kodujääjate teenijate üle waltwata; siis largas ta tema hobuse selga ja ratsutas teistele järele.

Ruth ratsutas Marissa saatusel ema järel; nende ees Jairus sõjariistus meeste salgaga. Ta järele käiswad teenijad kraamikandwate eeslitega.

Eht küll alles warane hommik oli, walitses linnas siisgi ju kirju elu ja kõik jäiwad sellele toredale rongile tagast järele waatama. Jauruse abitaasa tõmbas paksu loori näo ette ja kästis Ruthi sedasama teha. Saps kuulis sõna, waltis aga seda elawamalt ringi, et midagi filmist ei kaoks.

Omaks imestuseks nägi Tiitus korraga Tehwanust, kes, wõrgud õlal, tee ääres seisib ja rongi möödaminekut ootas. Kui ta Tiitust filmas, tõstis ta rõõmuga käed püsti ja hüübis südamlikult: „Ela hästi, laitsku sind jumalad!“

„Kes see pois on?“ küsis Ruth nudishimu-

likult. „Ja mispärast hüliab ta „kaiitsu find jumalad,“ nagu oleks mitu Jumalad olemas?“

„See on mu wend Tehwanus,“ wastas Tiitus, „ja ta ütles „jumalad“, sest et ta sellega lapsest saadit harjunud on. Meie oleme greeklased.“

„Sa ei näe aga sugugi greeklase moodi wälja, neid olen ju küllalt näinud,“ ütles Ruth. „Sul on üsna Juudi nägu ja näed wäga ühe mehe sarnane olewat, keda ma tunnen; mulle ei tule aga meelde, kes see on. Jutusta mulle midagi omast wemmast, eks ole, ta nimi on Tehwanus?“

„Ma wõin temast sulle imeasju jutustada,“ wastas Tiitus. „Ta oli jalutu ja ta selgroog oli katki, nii et emast liigutadagi ei suutnud, kuni Jeesus, see suur imetegija, ta terweks tegi, nii et ta nüüd nagu teisedgi poisid terve on.“

„On ta siis aga ka üsna terve? Wõib ta nagu teisedgi jooksta ja hüpata?“ küsis Ruth. „Jutusta mulle, keda see sündis, aga hästi täielikult?“

Tiitus jutustas, nii pikalt ja laialt kui oskas, Tehwanuse ja wäikese Gaogo terweksaamise loo ära, kus juures Ruth talle mitmesuguseid küsimisi ette pani.

„See oli ilus lugu!“ hüüdis neiuksene wiimaks. „Ja kõige ilusam selle juures on weel see, et see kõik tõsi on, mida jutustasid. Mina olen seda Naatsareti meest ka näinud,“ lisas ta wähe aja pärast juurde, „ja tunnistan, et ta kõige ilusam, kõige parem ja kõige imelikum inimene ilma pääl on!“

Nad olivad linnast välja jõudnud ja hakkasivad mäeaheliku mööda üles poole minema, mis ilusat Peneetsareti järve igast küljest ümbritseb. Tee oli paljude kiivide pärast raske, mis igal pool lahtiselt teed katsivad, ja Tiitus pidi hästi ettevaatlik olema, et eeslit paremaid kohtasid mööda juhtida. Murelik ema vaatas mitu korda taha, et näha, kas Ruthi hoidja ka hoolas oli, mis juures Ruth igakord rõõmsasti naerma hakkas.

„Niisugune magus laps!“ sosistas Saara siis iga kord. „Ta naeratus on nagu hele päikesepaiste.“

Umbes tunniise käigu järele jõueti mäe otsa ja puhati wähe. Waade siit oli ütlemata tore. Mitu tuhat jalga nende ees sügawuses säras järve peegliselge pind, mille pääl paadid ja laewad liikusivad; ümberringi katsivad toredad külad ilusate puude warjus mäekülgesid, kuna kaugel Hermoni mägi oma lumega kaetud pääd üles pilwede sisse tõstis.

„Ma tõstan oma filmad üles mägede poole, kust mulle abi tuleb,“ sõnas Saara taha.

Nüüd algasivad Tiitusel herrandlikud päewad. Et ta tugew pois oli, siis ei wäsitunud reis teda palju sugugi, kuna ilus maa ja Ruthi lõbus jutt ta aega lühendasivad. Rõik, mis ta elu mõrudaks teinud, seisis kaugel tema taga, ja ta hing sai ta ümbruses sündiwatele asjadele ikka enam ja enam wastuwõtlikuks.

Heljandal reisipäewal oli ju selgesti märgata, et nad püha linna ligidale jõudsid, sest rändajate ja ohwriks määratud lammaste ja härgade karjad katsivad tihedalt teed. Paljud

rändajad laulsiwad käies, ja tuul kandis nende laulust üksikud osad tagasi Jairuse rongi juurde, kuna nad kitsaid orgusid mööda edasi rändasiwad.

„Meie jalad on seisma saanud su wärawate sees, oh Jeruusalem! Jeruusalem on ehitatud nagu linn, mis hästi ühte on ehitatud. Sinna lähewad suguharud üles, Jehooma suguharud Jsraelile tunnistuseks, Jehooma nime tänama. Paluge Jeruusalemmale rahu; waitne asi olgu neile, kes sind armastawad. Rahu olgu su müüride wahel ja õnn elagu su suurte kodade sees, oh Jeruusalem!“

BEHRMANN

Raksteistkümnes päätükk.

Jairuse perekond Raiwase juures.

„Mina ütlen sulle, seda lugu ei tohi enam kauemini wagusi päält waadata; see mees laob iga päewaga uusi jumalateotuse süüdisid oma pääle.“

See oli Raiwas, kes seda ütles. Selle juures käis ta ägedasti oma maja tasasel katusel edasi tagasi, kuna ta külaline Jairus tema lähedal ühe marmoripingi pääl istus. Mõlemad ded istusiwad wähe eemal, õnnelikud, et jälle pika lahusoleku järele wõisiwad koos olla, ja wäike Ruth wahtis, käsipõsikele wõre najale toetades, suuril filmil ja imestades oma ees seiswa püha linna toredate majade ja ehituste pääle alla.

„Sa oled teda ju täna kuulnud, kui ta halwatu mehe terwekstegemise pärast Petesda tiigi ääres wastutamise alla wõeti. „Zumal ei mõista kellegi pääle kohut,“ sõnas ta, „waid kõik kohtumõistmise on ta Boja hoolde andnud;“ sellega tähendas ta iseene pääle. Ja siis: „Et nad kõik Boega auustasiwad, nagu nad Jsa auustawad.“ „Nagu nad,“ kas oled neid sõnu tähele pannud? Ja siis rääkis ta weel Joannesest, kes praegu wangis on. „Ja üks teine,“ ütles ta, „annab minust ka tunnistust, ja ma tean, et see tunnistus õige on.“

„Seda on ta tõesti ütelnud,“ wastas Jairus, kes seni wagusi oli päält kuulanud. „Tema on aga weel midagi muud ütelnud, mida ma ka meeles pidasin, nimelt: „Minul on aga suurem tunnistus, kui Joannese tunnistus, sest teod, mis Jsa minule on andnud, et ma neid pean lõpetama, needsamad teod, mis mina teen, tunnistawad minust, et Jsa mind on läkitanud.“ Oma otfustamise juures ei pane sa neid imetegusid tähelegi, mis Jeesus iga päew teeb. Mis ütled sa selle terwekstegemise kohta, sest mees, keda ta täna parandas, on ju 38 aastat haige olnud? Ja Jeesus tegi ta üheainsa sõnaga terweks.“

„Tõsi küll, aga pea meeles,“ sõnas Skaiwas, „et see hingamise päew oli, mil ta seda tegi, ja ta ütles haige wastu: „Tõuse üles, wõta oma woodi ja mine kodu!“ Niihästi see, et ta haige terweks tegi, kui ka see, et ta tal woodi õlale lastis wõtta, ja seda hingamise päewal, käib seaduse wastu. Ta teotab selle läbi Zumalat ja ei pane õdigeförgema käsusid tähelegi, ja sa tead,

mis nuhtlus tal selle eest oodata on," lühas ta tumedalt juurde.

Kumbgi nendest ei olnud tähele pannud, et wäike Ruth ennast oli ümber pöörnud ja elawalt nende juttu päält kuulanud, kuni ta neid järgmise küsimisega imestama pani:

„Kas sa Naatsaret'i Jeesusest räägid, Joosepi onu?“

„Mistarmis sa seda minu käest küsid, südamekene?“ wastas Raiwas õrnasti, kuna ta pehmesti lapse pääd filitas.

„Sest et ma teda tunnen ja sagedasti näinud olen,“ wastas laps. „Kui ta, nagu ta ise tõendab, tõesti Jumala Poeg on, kas ei ole tal siis õigus hingamise päewal terweks teha, sest et hingamise päew ta Isa päralt on?“

„Ruthil on õigus,“ ütles Jairus uhkesti. „Braegu tahtsin mina ise seda küsimist sulle ette panna.“

„Mina oleksin selle pääle lihtsalt wastanud, et ta jumalawallatuid tegusid teeb ja ta terwe olek Jumala teotus on,“ lausus Raiwas. „Meie teame ju selgesti, et see mees ühe puusepa poeg on ja ka ise siamaani puusepa tööga ennast toitib. Ta on Naatsaretist pärit, ja kas oled ial kuulnud, et Naatsaretist midagi hääd on tulnud?“

„Aga, Joosepi onu,“ uuris wäike Ruth edasi, kuna ta paled punaseks läksiwad, „kuda mõiks ta siis kõiki neid imelisi tegusid teha, kui Jumal temaga ei oleks? Mina armastan teda, üteldagu tema kohta mis tahes!“ sõnas ta ärewalt edasi, ilma et wastust oleks oodanud, „ja usun kind-

lasti, et ta see on, kelleks ta end tunnistas — Jumala poeg.“

„See suu, kullakene,“ manitses nüüd Saara õrnasti, „ei see ole ilus, et onu vastu sarnastest asjadest ja sel kombel räägid. Sa ei tohi ära unustada, et ta Jumala pühas templis ülemaalts preestriks on. Tule minuga feltsis alla, aeg on ju magama minna.“

Nende sõnadega lahkusivad mõlemad naesed ühes Ruthiga, kes kibeidasti nuttis. Kui kahin trepi päält kadunud, ütles Jairus pühalikult Raimase vastu, kes waitides templi poole waltis, mille müürid ja tornid loojaminewa päikese paistel särasivad ja hiilgasivad:

„Minu arwates, wend, on see praegune aeg rahwa päämeestele raske wastutamise aeg. Kui see, mida Ruth praegu ütles, tõsi on — ja mis minusse puutub, siis ei kahtle ma selle juures sugugi — kas ei oleks see siis hirmus lugu, kui meie Issanda wdietud mehe tagasi lükkaksime?“

Raimas waitis filmapilgu, siis pööras ta pikkamisi Jairuse poole ja sõnas tõsiselt:

„Sina oled jumalakartlik mees ja minu wend; ärme räägime sellest parem mitte edasi, kui meie üksteise vastu ei taha waenuliseks jaada, mis jälle raske on hääks teha. Minult niipalju tahan sulle weel ütelda, minu otsus selle mehe kohta on kindel: ta peab surema! Sest parem on, et üks inimene sureb rahwa eest, kui et terve rahwas hukka läheb.“

Kuna ta neid prohmetlikka sõnu rääkis, käis kerge wärin ta kehast läbi ja ta waatas üles taewa poole. — — — —

Anna ja Saara panivad waheajal all ühes jahedas toas Ruthi magama. Laps oli ema kõrwal põlwili olles oma palwed ja laulud ära lugenud ja puhkas nüüd toredas, niferdatud postidega woodis, mille ees kullaga kirjatud purpurist eesriided oliwad.

„Kas ei tahaks ja mulle weel üht lookest jutustada, emakene?“ palus ta nüüd. „Wahest räägid Taawetist ja hiiglasest Koljatist.“

Ja ema jutustas lapslele ta tuntud lugu jälle.

„See on ilus lugu,“ hüüdis Ruth waimustatult. „Ma tahan, et pisikest Taawetit oleksin näinud, kuda ta hiiglase Koljati juures seisis ja suure mõõgaga tema wana kurja pää otsast maha raius.“

Ta waitis wähe, nagu tahaks ta midagi järele mõtelda, siis sõnas ta omal harilikul elawal wiisil edasi:

„Kas tead, emakene, mina arwan ikka, et Taawet minu Tiituse sarnane pidi olema.“

„Kuda see wõimalik oleks, laps?“ wastas ema. „Sa tead ju, et sinu Tiitus, nagu ja teda nimetad, greeklane on?“

„Ta ütleb seda küll,“ wastas laps, „aga ma olen talle ju mitu korda seletanud, et see wõimata, sest et tal juudi nagu on. Ütle ise, kas ei näe ta oma tõmmu ihufarwa, ilusa kottanina ja suurte, mustade filmadega juudi moodi wälja? Tal on niisugune nagu nagu . . . nagu . . . nüüd wiimaks tuleb see mul meelde! . . . nagu Joosepi onul!“

Ja ärevuse pärast ajas ta end woodis istufile.

„Mu laps!“ sõnas ema õrnasti, aga kindlasti, „mis sul meelde tuleb? Heida ilusasti pikali ja maga! Kõikfugu hullud mõtted käivad su pääs ringi. Ma jään wälja sinu lähedale, aga sa pead lubama, et üsna rahulik oled!“

„Kes see pois on, kellest Ruth räägib?“ küsis Anna, kui nad toast wälja olivad läinud ja ukse ees aias istusiwad.

„Üks noormees Kapernaumast, keda meie hää Benooni aeda tööle wõttis,“ wastas Saara. „Smelikul wiisil on minu tütrekene teda wäga armastama hakanud ja palus, et Tiitus reisil tema eeslit juhiks. Ta näitab aga ka tõesti hää ja armas pois olemat, on aga, nagu kuulnud olen, sündimise poolest greeklane. Ruth on wististi wiimasel ajal palju ärewust tunda saanud, sellest siis tulebgi, et ta nii palju lobiseb. Ma pean katsuma talle tööd anda, et ta rahulisemaks jääks.“

„See pois on mulle ka ju filma puutunud,“ tähendas Anna järele mõteldes. „Tal on ilus nägu, ja mis pääsi, tõesti ka juudi nägu. Kas kindlasti tead, et ta greeklane on?“

„Täitja,“ wastas õde. „Ruthi pärast lastsin ma Benoonil täielikult tema üle teatusi koguda. Tema isa nimi on Dumaakus.“

De mõtteid mõistes ja neile teist sihti anda tahtes lausus ta siis edasi:

„Et nüüd kahekesi oleme, siis tahan sulle jutustada, mis ma Jeesust õpetama kuulsin. Ma oleksin nende õpetuste üle ju ammu lähemaid

teateid soovinud; sest ja wõid arvata, palju ja mitmesuguseid kuulujuttusid on liikumas ja need tungiwad ka meie juurde, nii et teada ei wõi, mis nende juures õige wõi wale on, ja sellepärast soowib igalüks ise nende tõsidsust näha saada. Kui meie sellepärast kuulsiime, et Jeesus Tibeeriasse minemas oli, sõitsime meie, mina ja mu abikaasa, talle järele, muidugi teada liht riietes ja ainult Benooni selfis, et mitte rahwa tähelepanemist oma pääle tõmmata.

„Tüki maa taga nägime hulka rahwast, kes kõik sinnasamasse külge edasi rändasiwad, kuhu poole meiegi sõitsime. Ei olnud muud kuulda, kui jutustamist imetegudest, mida rahwas ise näinud; ka mitu niisugust oli rahwa seas, keda ta terweks teinud ja Benooni näitas meile neid. Imelikul wiisil auustab ka tema seda meest. Wiimaks kuulsiime, et Jeesus Gattinis olla. Sul on see koht wististi alles meeles; ta on pisike tüla ja umbes kahe tunni tee Kapernaumast eemal kahe mäeharja wahel, mida „Gattini sarwedeks“ hüütakse. Meie maja juurest Kapernaumast on see mägi selgesti näha.“ (Arwatakse üleüldiselt, et mäejutlus selle mäe pääl on peetud).

„Sinna jõudes leidsime säält wäga palju rahwast eest, inimesi igalt maalt ja igast soost. Meie küsimise pääle, kus Jeesus on, teatati, ta olla mäe pääl ja ta jüngrid temaga. Ja warsti nägimegi teda ta jüngrite selfis mäelt alla tulewat. Kohe tungisiwad inimesed karjakaupa ta ümber, iseäranis aga need, kel haiged kaasas oliwad ja kelle terweks tegemist nad lootiswad. Meie olime eemal ja ei wõinud sellepärast näha, mis

haigus neil kõigil oli, aga rahwa rõõmuühdistamise, tänu ja halleluuja järele arvates said nad kõik terveks.

„Vaheajal katsufime rahwamurrust teed läbi teha, ja meie jõudfime wiimaks tõesti nii kaugele Jeesuse lähedale, et teda kuulda võisime. Ta oli ühe kaljutüki pääle maha istunud, ja kui ta oma ümber kofku kogunud rahwahulga pääle waatas, oli tal nägu, mis mulle elawat inglit meelde tuletas, kellest pühhas kirjas räägitakse. Oh Anna, et ma sulle iga sõna korrata teaksin, mida tema sääl rääkis! Sest taewalik tarkus kostis ta sõnadest. Nagu oleks ta käsuanaja Mooses ja tuleks otseteel Siinai mäelt, nii wägewasti rääkis ta!

„Ta algas õndsaksitamisega. Paraku ei ole mul neid kõiki enam meeles, aga üks nendest meeldis mulle iseäranis, sellepärast jäi ta mulle ka meelde. „Õndsad on need, kes kurdwad on, sest nemad peawad saama rõõmustatud,“ ütles ta. Ka waimust waeseid, tasaseid, rahundudjaid, armulisi ja kes puhtad südamest, kiitis ta õndsaks, niisama ka neid, keda inimesed Kristuse pärast laimawad ja taga kiusawad. „Rõõmustage,“ lisas ta oma jüngerite pääle waadates juurde, „kui inimesed teid minu pärast taga kiusawad ja räägiwad kõiksugu kurja teie pääle, kui nad wale-tawad. Olge wäga rõõmsad, sest teie palk on suur taewas; nõndasamuti on nemad ka prohwe-tid taga kiusanud, kes enne teid olnud. Teie olete maailma walgus. Sinn, mis mäe pääl on, ei wõi mitte warjul olla. Ei süüta ka üksgi küünalt ja ei pane seda waka alla, waid küünla-

jala pääle, siis paistab tema kõigile, kes lojast on. Nõnda paistku teie valgus inimeste ees, et nemad teie häid tegusid näevad ja auustavad teie Jsa, kes taewas on."

"Siis kuulsin ma, kuida ta oma jüngeritele ütles, et ta tulnud ei ole käsku ega prohvetid kaotama, waid tõeks tegema. „Kuni maa ja taewas hukka läheb,“ sõnas ta, „ei lähe hukka käsust, mis kõige vähem kiri ehk täheksene on, seni kui kõik sünnib,“ ja „meie peame katsuma täiesti wagad olla, nagu meie Jsa taewas täiesti waga on."

"Katsuge," ütles ta edasi, „et teie oma waesteandeid inimeste nähes ei anna, et teid neist peab nähtama, muidu ei ole teil palka teie Jsa juures, kes taewas on.“ „Kui sa waestele annad, siis ei pea sinu pahem käsi mitte teadma, mis sinu parem käsi teeb. Anna teiste nägemata ja häämeelega, ja sinu Jsa, kes salajasse näeb, küll see sulle seda maksab awalikult.“ Ka palwete lobisemise ja teiste nähes palumise mõistis ta hukka. „Kui sa Jumalat palud,“ ütles ta, „siis mine oma kambriisse ja pane uks kinni ja palu oma Jsa, sest paluma peame igatahes, seda nõuab Jsa taewas.“ Selle järele ütles ta: „Kui teie palute, siis lugege nõnda: „Meie Jsa, kes sa oled taewas, pühitsetud saagu sinu nimi. Sinu riik tulgu, sinu tahtmine sündigu kui taewas nõnda ka maa pääl. Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew. Ja anna andeks meile meie wõlad, kui ka meie andeks anname oma wõlglastele. Ja ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid päästa meid ära kurjast: sest sinu päralt on riik, ja wägi, ja auu igawesti. Amen.“"

„See on üks imetaolif palwe,“ hüüdis Anna säravail filmil. „Tema õpetused on aga üsna teised, kui Moosese õpetused.“

„Aga nad kannavad tõdetemplit.“

„Minu arvates ka.“

„Ma võin sulle veel rohkem jutustada, kui kuulda tahad. Näituseks ütles ta, et inimesed ei pea enestele maa pääl mitte warandust koguma, mis koi ja rooste ära sööb ja mille järele wargad kaewavad. Sa tead, kui tõsi see on, Anna.“

„Jah, selles asjas on tal täiesti õigus,“ wastas Anna õhates. Wististi mõtles ta ühe kalli waranduse pääle, mis temalt oli ära rööwitud.

„Ärge muretsege oma elu eest,“ ütles Jeesus edasi, „mis peate sööma ja mis peate jooma, ega oma ihu eest, mis peate selga panema. Pange tähele lindusid taewa all, ei nemad küllwa ega lõika ega pane kofku aitade sisse, aga taewane Jsa toidab neid. Nõudke esiti Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõik peab teile päälegi antama.“ „Ärge mõistke kohut!“ ütles ta weel, „sest mis kohutuga teie kohut mõistate, seega peab ka teie pääle kohut mõistetama, ja mis mõõduga teie mõõdate, seega peab ka teile mõõdetama. Paluge, siis peab teile antama, otsige, siis peate leidma, koputage, siis peab teile lahti tehtama. Taewa Jsa annab häid andeid neile, kes teda paluwad. Mis teie ial tahate, et inimesed teile peawad tegema, seda tehke ka teie neile, sest see on käsi ja prohwetid!“

„Tema lõpusõnad oliwad otse imestama panewad, sest nendes tunnistas ta selgesti, et

Jumal teda on läkitanud. „Ei saa kõik, kes minu vastu ütlevad: Issand, Issand! taeva-riiki,“ ütles ta, „waid kes teewad minu Isa tahtmise järele, kes taewas on. Paljud ütlevad minu vastu selsamal päewal: eks meie ole sinu nimel prohwteti wiisil rääkinud ja sinu nimel kurje waimewälja ajanud ja sinu nimel palju wägewaid tegusid teinud? Ja siis tunnistan mina neile: Mina ei ole teid elades tundnud, taganege minust ära, kes teie ülekohut teete! Kes aga minu sõnu kuuleb ja teeb nende järele, seda pean mina mõistliku mehe sarnaseks, kes oma koja kalju pääle on ehitanud. Ja kui raske sadu tuli, ja woolas wesi, ja tuuled puhusiwad, siis ei langenud ta mitte, sest et ta alus oli kalju pääle rajatud. Aga igaiüks, kes minu sõnu kuuleb ja nende järele ei tee, see on jõleda mehe sarnane, kes oma koja liitwa pääle ehitas. Ja kui raske sadu ja woolas wesi tuli ja tuuled puhusiwad, langes ta maha ja tema langemine oli suur.“

„Ja kui ta oma kõne oli lõpetanud, ehmatas kõik rahwas tema õpetuse pärast. Ja tõepoolest, Arma, see oli wägew kõne.“

BEHRMANN

Kolmasteistkümmes päätükk.

Zairuse tütrekene jääb haigeks.

Tasakefi wilistades sidus Tiitus wiinapuu pikad oksad tugede külge kinni; see ei olnud sugugi kerge töö ja kui ta walmis oli, pühkis ta suured

higitilgad otfaesife päält maha, kuna ta nägu kiire töd tõttu punaseks oli läinud. Ta sammus sellepärast pikkamisi üle muru purtskaewu juurde, istus selle ääre pääle maha ja niisutas oma käsi ja käewarfi karastawa weega.

Selle juures märkas ta ühe lähedal seiswa marmoritrepi all üht kirjut asja, kummardas maha ja tõstis selle üles. See oli üks punast, sinist ja kollast kirja pall. Kuna ta seda käes keeras ja naeratades igalt poolt wahtis, sõnas ta:

„Kus see Ruth ometi täna peaks olema? Ha, Marissa tuleb!“

Neiu sammus ruttu tühja kruusi käes hoides üle õue minema, ja jäi, niipea kui Tiitus teda hüüdis, seisma; alles nüüd nägi kaewul istuja, et neiu nägu täna wäga tõsine oli.

„Siin on üks pall, mida wiist Ruth on ära kaotanud,“ sõnas Tiitus. „Kas lubad seda talle kätte wiia? Ta ei ole täna weel õues käinud, muidu oleksin seda talle ise kätte andnud.“

„Ruth on haige,“ wastas Marissa, „ja perenaene saatis arsti järele. Mina pean keewat wett üles wiima.“

Tiitus tegi ukse lahti, mis käigusse wiis ja seesmise ja wälimise õue wahel seisis, ning läks Marissale järele.

„Mis tal wiga on?“ küsis ta osawõtlikult, kuna Marissa katlast kruusi keewat wett täis tõstis.

„Seda me weel täiesti ei tea,“ wastas Marissa. „Tal on palawik ja kaebab pääwalu üle. Ju Jeruusalemmast tagasitulekust saadik pole ta enam hästi terve olnud.“

„Kus herra on?“

„Ka Ruthi juures,“ vastas Marissa; „niisama ka perenaene ja wana Tabiita, perenaese ämm.“

Marissa lahkus.

Kuna Tiitus õues rahutult edasi tagasi sammus, nägi ta korraga, et üks, mis uulitsale wiis, lahti oli, ja ühe korraga, ta ei teadnud ifegi kuda, seisis ta wäljas. Ilma pikemalt arupidamata sammus ta sinna poole, kus ta wilets kodu seisis.

„Ma pean jälle kord Tehwanust nägema,“ sõnas ta iseenele teel. — — — —

Wäike Ruth aga wähtres waheajal rahutult toas woodis.

„Oh ema, ema, mu waene pää!“ ahastas ja hoigas ta alati.

Ja ikka suurema südamewaluga nägi ema palawikupuna oma armsa lapse palgel suurduwat, kuna lapse filmad imelikult särasiwad.

Wana hää Tabiita seisis tema kõrwal ja käänas wett rätikute sees wälja, mida ta haige otsaesise pääle pani, kuna üks tüdruk haige jalgu palawa wee sees hoidis.

„Meie peame werd niipalju kui wõimalik pääst eemal hoida katsuma,“ sõnas ta. „Oh et ma teaksin, kuda aidata tuleks; palja weega ei ole siin midagi teha.“

Sel filmapilgul astus arst tупpa. Oli tugew, toredas riides habemega mees, kellele wäike must teener ta asjad ja rohud järele kandis. Pärast seda, kui ta auupakklikult Jairuse poole pöördus nitutanud, astus ta lapse woodi ette ja waatas pilufilmil ja kortsus kulmul haige

pääle. Tükifese aja pärast pani ta käe lapse pää pääle ja kõhatas nii kõvasti, et haige kehast hirmumärin läbi käis ja ta oma näo ema kätte wahaie peitis.

„Palatus on väga suur,“ sõnas arst wiimaks kõlawal häälcl; selle järele pööras ta filmad wana Tabiita poole, kes külmaweelappi haige pää pääle tahtis panna, ja sirutas keelawalt käe wälja.

„Mis jõledaid tegusid sina teed, naene!“ hüüldis ta waljusti. „Terwetele on wesi hää, see on tõsi, aga sarnasel puhul, nagu praegu siin, on ta kardetaw.“

Tabiita keeras arstile selja ja pomises midagi iseenese ette.

Arst kutsus orja oma juurde, wöttis ta käest wäikese tinast kausi, walas sinna mitme klaasi sees musta wedelikku ja segas siis ühe halli pulbri selle wedeliku hulka. Selle järele pööras ta uuesti orja poole, kes ühe nõuu sees surnud ussi wälja wöttis ja käskija kätte ulatas. See kooris imelise osawusega ussi naha seljast ära, kõhatas uuesti ja sõnas:

„See ussinahk peab kolmeks kätti lõigatama ja nendest osadest üks haige otsaesisele, kaks teist kumbgi haige jalatalla alla pandama. Sellest joogist, mida ma seganud, peab talle iga tunni järel üks supilusika täis antama. Ei ole Jehooma ta üle teist otsust andnud, saab ta seitsme päewa pärast jälle terve ja priske olema. Igatahes aga oleks hää,“ siin waatas ta Tabiita pääle, „kui see tülikas wana naene siit toast wälja saadetaks.“

Ta tahtis kummardades toast lahkuda, aga Jairus hoidis teda tagasi.

„Hää herra,“ sõnas ta kaskiwal näol, „mina tahaksin teada, mis ollused selles joogis olemas on, mida siin rohuks walmistajid?“

„Saladuste awaldamine ei ole meie juures küll mitte kombeks,“ wastas arst, „aga sulle wõin ma seda siisgi ütelda. Et tea siis: joogis, mida walmistajin ja mis wäga mõjuw, on esiti äädika seas ära sulatatud metssea sapp, teisets hundi pääluu tuhk ussiraswaga ühendatult ja wiimaks, mis kõige tähtsam, täiskuu ajal kinnipüütud merrekulli pää päält wõetud kivi. See kivi on korpioni jalatükifestega ühte tõugatud ja mõjub ju üksipäinisgi tähtsalt, kõik kofku-ühendatult aga mõjub kahtlemata otse imetaoliktult ja teeb iga haige terveks, kui teda hästi rawitsetakse*). Si mõju see rohi siin, siis on see selle wana naese süü.“

Ja kummardades lahkus arst toast.

Waewalt oli ta wälja saanud, kui Tabiita nuuksudes oma peremehe ette põlwili maha langes:

„Oh ära saada mind mitte siit ära, auus kaskija! Ma teen, mida sa minult ial nõuad. Ainult siia jäta mind, sest mina ei ole Ruthile weel ial midagi paha teinud!“

„Ole rahul, Tabiita!“ wastas Saara pisarfilmil. „Ma ei mõtlegi selle pääle, et sind peaksin siit ära saatma, sest mis peaksin ma ilma sinuta tegema? Aga, mu abikaasa, mis sina sellest joogist arwad? Mina ei julge seda Ruthile mitte

*) Et tõesti sel ajal niisuguseid rohtusid walmistatud, teatab Pliny omas looduseloos.

siise anda. Ja näe, kui kole see näht on! Mitte jõrmeotja ei julge ma selle külge pista."

"Ma tahan sulle näidata, mis mina arvan," vastas Jairus vihaseelt, kuna ta ussinaha ja kausi kätte tõmbas ja mõlemad läbi akna välja wirutas. "Peab laps surema, siis ei pea teda vähemast enne surma mitte enam roojaseks tehtama. Kawaitse teda aga rahulikult edasi, Tabiita, nii hästi ja hoolega kui mõistad! Sina aga, Marijsa, ütle uskeshoidjale, kui see mees õhtul tagasi tuleb, ei tohi ta teda mitte enam siise lasta. Siin on üks kuldtükk, andku ta see talle kätte, küll ta siis rahule jääb."

Tuli see nüüd ehmatusest, ehk ärevusest, ehk ka sellest, et haigus suuremaks läks, Ruth hakkas nüüd jampsiima ja sonima. Kord ütles ta ennast Jeruusalemmas olevat ja rääkis kõigesugustest rongikäikudest, templist ja laulust, kord arvas ta end eesli seljas jalutamisesõidul olevat ja Tiitus noppivat talle ilusa lillekimbu. Korraga aga ajas ta end püsti, pani käed filmade üle ja hüüdis rõõmulikult:

"Oh Tiitus, ma näen õpetajat Jeesust! Ta tuleb üle aasa. Waata, kuda lilled end tema ette kummardawad, kui ta mantel neist üle lehwib! Ometi wiimaks saan ma temaga kokku, saan temaga rääkida!"

Ta langes jälle patjadesse tagasi ja ümises arusaamata sõnu.

Kagu wälk sähwas mõte meeltheitwa ema pääst läbi — Jeesus, jah, Jeesus, kui tema siin oleks! Ta tõusis püsti ja astus akna alla, kus

ta abikaasa seisis. Ornasti tema ümbert finni mõttes fofisttas ta:

„Mu abikaasa, omas ehmatuses ja hirmus oleme Naatsareti imetegija hoopis ära unustanud. Tema mõiks meie lapse tõesti terveks teha, sest et ta ju niipalju teisi on terveks teinud!“

Jairus ajas end püsti. Uus lootusesäde säras ta filmis, kui ta hüüdis:

„Sul on õigus, armas naene! Imelikul viisil ei tulnud mulle teda meeldegi. Kui meid üleüldse veel keegi aidata suudab, siis on tema see! Ma lähen kohe ja kuulan, kus ta praegu viibib. Benooni ootab mind muidugi ju õues.“

* * *

Tiitus istus liikumataalt kaevu juures ja waltis ükshilmi seesmise õue ukse pääle. Ju tundide kaupa oli ta niiviisi istunud ja oodanud, et ometi keegi majast wälja tuleks. Kui Benooni wiimaks läwele ilmus, kargas ta ruttu püsti, jooksis talle wastu ja küsis tormilikult:

„Kuda on Ruthiga toas lugu?“

„Uugu on paha, usun ma,“ wastas wana teener kurwalt. „Saigus läheb ikka suuremaks, ja kui warsti abi ei tule, on kõik lootus kadunud. Lähen praegu Jeesust otsima, sest meie loodame —“

„Teda ei ole sugugi siin,“ hüüdis Tiitus meeltheites. „Kui ma täna hommikul kuulsin, et Ruth haige on, jooksin kohe oma wenna Tehwanuse juurde, ja see ütles kohe: „Tule minuga ühes õpetaja juurde!“ Meie otsisime teda igalt

poolt, kuni wiimaks kuulsime, et ta eila üle järwe ära teisele poole kaldale olla sõitnud. Wahest on ta Samaariasse läinud ehk koguni tagasi Jeruusalemma reisinud. Mina ei tea, kust teda otsida tuleks!”

Benooni waatas tõsiselt oma ette maha, sõnas aga küpse järelemõtlemise järele:

„Minema pean ma igatahes, sest et mulle selleks on käsk antud; aga kes teab, ehk on ta täna hommikul wara jälle tagasi tulnud.”

„Mine, kui tahad!” wastas Tiitus kurwalt. „Oleks ta tulnud, küllap seda mulle Tehwanus siis ju oleks teada andnud, sest ma käskisin tal wahti pidada ja seda mulle kohe teatada.”

„Aga sellest hoolimata pean ma minema,“ sõnas Benooni.

Umbes ühe tunni pärast tuli ta aga kurwalt tagasi; ta ei olnud Jeesust mitte leidnud.

BEHRMANN

Neljasteistkümnes päätükk.

Jairuse tütrese ülesäratamine.

Pikkamisi wenisiwad tunnid mööda. Dö jõudis pikkamisi kätte ja lahkus jälle niisama pikkamisi. Tiitus walwas weel ikka ja ootas Tehwanuse poolt sõnumid, kuna rawitsejad haigetoas meeltheites surmaingli lähenemist nägiwad.

Ruth puhkas liikumata ja pärani silmil woodis; kui mitte ta rasket hingetõmbamist ei

oleks kuulnud, oleks teda surmaks pidada võinud. Ema oli woodi jalutsi juures põlvili maas ja peitis nuttes oma näo vaiba sisse. Ta oli terve öö otsa palunud ja selle juures ka Jeesuse sõnade pääle mõtelnud: „Kui nüüd teie, kes teie kurjad olete, mõistate häid andeid anda oma lastele, kui palju enam annab teie Isa taewas häid andeid neile, kes teda paluvad.“ Ja nüüd oli ta süda täis kibedust. „Ma olen palunud, südamest palunud,“ mõtles ta, „ja Jumal ei ole mu palwet mitte kuulnud. Minu laps peab siiski surema. Kui palju alatuid kerjajaid on ta terveks teinud, ja minu ilma süüta lapse juurde ta ei tule. Kui ta tõesti Kristus oleks, siis peaks ta ka teadma, kui raskesti mu väike Ruth haige on.“

Need mõtted keerlesivad ta pääs ringi, kuna ta walu pärast nagu meeletu oli.

Viimaks tõusis ta püsti, sammus ruttu abi-kaasa juurde, kes woodi ääres istus ja filmigi tütre päält ära ei pöörnud, ja sõnas:

„Mis oleks, kui sa ise Jeesust otse läheksid? Ära wiivita armas mees! Wahest on ta nüüd ju tagasi tulnud.“

Jairus tõusis püsti ja lahkus sõnalausumataalt toast. Oli ju hommik ja päikese hele walgus peletas ta filmi.

Maja ees platsil käis truu Benooni edasi ja tagasi. Kui ta dues oma käskija sammusid kuulis, jooksis ta talle ruttu vastu, aga küsimine suri ta huultele, niipea kui tema näosse waatas.

„Kas Jeesusest midagi ei ole kuulnud?“ küsis Jairus.

„Mitte kõige vähematgi, armuline herra,“ vastas Benooni kurwalt. „Ma olen ju mitu ja mitu korda linnas kuulamas käinud, niisama ka Tiitus.“

„Siis tahan mina oma korda minna. Wahest suudan mina ta elukoha üle teatust saada,“ sõnas Jairus. „Jää siia, et kohe käepärast võiksid olla, niipea kui mu abikaasa sind kutsub. Poisi võtan kaasa.“

Tiitus oli küll ju kahekümnendat korda wälja uulitsale läinud ja tahtis praegu jälle kurwalt due tagasi astuda, kui korraga rutulisi sammusid kuulis.

Ta jäi seisma ja kuulatama. Ju lähemal minutil tormas Tehwanus tuulekirusel tema juurde. Niipea kui ta Tiitust nägi, hüüdis ta ju eemalt hõisates:

„Ta on siin! Ta on siin!“

Tiitus ei läbenud enam kuulata, hüüdis Tehwanusele ainult, et ta teda ootaks, tormas ise wärwast sisse ja tahtis praegu kõwasti ukse pihta koputama hakata, kui see äkitselt lahti läks ja Jairus wälja astus.

„Jeesus on siin!“ hüüdis Tiitus, sest ta ei suutnud ärewuse pärast enam kauemini oodata. „Praegu tõi mulle mu wend selle sõnumi. Ta ootab wäljas ja wõib sulle ütelda, kus imetegija praegu wiibib. Bean mina sinu asemel minema?“

„Ei, Tiitus,“ vastas Jairus. „Ma lähen parem ise, aga sina wõid kaasa tulla.“

Wõlemad rutasiwad wälja uulitsale, kus neid Tehwanus ootas.

„See tee wiib meid wististi kõige otsemini tema juurde,“ sõnas Tehwanus lähemasse uulitsasse pöörates. „Ta oli parajasti paadist wälja astunud ja seisis idapoolse wärawa lähedal, kui mina temast teatuse sain.“

Waikides ruttasiwad kõik kolm edasi, Jairus ise poistest paar sammu ees, nagu tahaks ta tingimata esimene olla, kes õpetaja juurde jõudis.

Jal ei olnud see tee tema meelest weel nii pikk olnud. Uulitsad, platsid, puiesteed, rikaste majad ja keh Wade urtsitud, teater ja palvemaja — kõik näitasiwad täna tema meelest ühesugused olema. Ta ei olnud enam kui 24 tundi sõbrad ega maganud ja kõik paistis talle nagu läbi paksu udu filma.

Wiimaks — wiimaks ometi jõudsiwad nad idapoolse wärawa juurde.

„Kas Naatsareti Jeesus siit ju on läbi tulnud?“ küsis ta ärewalt wärawawahilt.

„Ei,“ wastas waht. „Ta on alles järwe kaldal ja räägib rahwa wastu, kes kohe ta ümber asusiwad, niipea kui ta jala paadist maale tõstis.“

Nende sõnadega tähendas waht kättega ida poole, ja kohe ruttas Jairus Tiituse ja Tehwanuse saatusel edasi, edasi ühe künta poole, kus suur inimeste kogu seisis. Kui nad rahwa kogu lähedale jõudsiwad, wõisiwad nad selgesti Jeesuse ära tunda, kes rahwa keskel ühe künta otsas seisis.

„Sumala eest, laske mind läbi, armsad sõbrad!“ palus Jairus. „Ma pean õpetajaga rääkima.“

Rahvas andis auukartlikult teed, sest paljud nendest tundsiwad Jaurust ja kõik nägiwad, kui suur rutt tal oli.

Tema aga langes Jeesuse ette põlvili maha ja hüüdis südamlikult paludes:

„Jeesus, Taaweti poeg, ma palun sind, kuule mind! Minu tütar on kodus suremas haige; tule pane omad käed tema pääle, siis saab ta tõesti paremaks!“

Silmapiilk sirutas Jeesus käe wälja, tõstis paluja püsti ja sammus tema seltsis linna wärawa poole minema.

Rahwahulk aga ruttas neile järele ja kaswas iga filmapiilguga, sest igaiks tahtis uudishimulikult näha saada, mis nüüd jälle sünniks.

Muidugi teada, suutsiwad nad ainult pikka-misi edasi käia, sest rahwatung oli suur.

Korraga jäi Jeesus seisma, pööras ümber ja küsis:

„Kes on mind puutunud?“

Keegi ei wastanud, nii imestanud oliwad kõik selle küsimise üle. Kui aga Jeesus mitte edasi ei läinud, ütles üks tema jüngritest, nimega Beetrus:

„Opetaja, kuda wõid sa seda weel küsida? Inimesed on paksumt su ümber ja wõimata on end sinust eemal hoida.“

Jeesus aga wastas: „Üks on minu külge puutunud, sest ma olen tundnud, et wägi minust on wälja läinud.“

Selle juures waatas ta terawasti ühe kehwas riides naese otsa, kes tema kõrwal seisis.

Kui naene nägi, et Jeesus talle otja waatas, astus ta wärisedes tema ligi, heitis põlwili maha ja nuuksus:

„Oh õpetaja, anna mulle andeks! Ma olen ju kaksteistkümmend aastat üht haigust põdenud, mida üksigi arst ei suutnud parandada. Oma terve waranduse olen arstide ja rohtude pääle kulutanud, aga paranemise asemel on haigus ikka weel pahemaks läinud. Sääal mõtlesin omas meeles: kes teab, kas ma wahest terweks ei saa, kui sinu riiete külge puudutaksin, armas õpetaja. Ja nii see siis ka oli; waewalt olin sõrme sinu riide palistuse külge wajutanud, kui terweks tege w jõud mu liikmetest läbi käis. Müüd tunnen, et täitsa terve olen.“

Kui Jeesus seda kuulis, sirutas ta oma käe wälja, tõstis naese püsti ja sõnas:

„Ole julge, mu tütar; sinu usk on sind aidanud. Mine kodu rahuga ja ole terve!“

Kuna Jeesus alles rääkis, nägi Jairus, kes surmahirmus seisnud ja oodanud Benoonit eemalt tulewat ja läbi rahwahulga tema juurde kippuwat. Kui tulija oma peremeeft nägi, kis kus ta oma riided südame walu pärast lõhki ja hüüdis:

„Ah, armuline herra, sinu tütar on surnud. Ära õpetajat enam ilmaaegu waewa!“

Waeft isa näoift kadus wiimane till werd ja ta oleks kahtlemata maha kukkunud, kui Jeesus teda õrnasti ei oleks toetanud ja temale pehmesti ütelnud: „Ära kardada, usu aga!“ Ja ennast rahwa poole pöördes, käs kis ta kõiki maha jääda.

Tema ise aga sammus Jairuse ja Benooni selt-
fis edasi; Tiitus ja Tehwanus läksivad tütt
maad nende taga.

Warsti jõudsid nad maja juurde.

Kui nad aga due astusivad, oli sääl kõik
waitne; ainult surmatoast kostis wali ahastuse-
ja nutukisa wälja. Ka aias seisivad naesed nut-
tes ja kaebades, kuna mehed leinamärgiks omad
riided lõhki käristasivad ja enestele tuhka pää
pääle panivad.

See oli kole kära.

Suremisetoas istus ema oma armsa surija
woodi ääres — sest kõik Tabiita piüdmised
ja meelitamised, teda siit ära saata, olivad asjata
olnud — ja wahtis pisarata filmil ja südant-
lõhestawal walul oma armsa lapse tarre-
tanud näosse. Keset kaebawaid naissi oli tema
ainuke, kelle suust sõnakestgi kuuldawale ei tulnud.

„Ma ei tohi nüüd nutta, niikaua kui ta
rahulikult magades minu ees lamab,“ mõt-
les ta iseeneses. „Peagi wiidakse ta minult iga-
westi ära.“

Korraga nägi ta, et keegi tuppa astus, ja
kuulis kõlarikast, armast häält ütleva:

„Mis pärast nutate ja kaebate teie nii? Urge
nutke mitte, ta ep ole surnud, waid ta magab!“

Silmapiilk waitis kõik kisa ja ahastamine,
millele kosutaw waitus järgnes.

„Mitte surnud! Ta magab ainult!“

Nende sõnade juures kargas Saara püsti,
kummardas Ruthi surnukoha üle, pani kõrwa ta
suu juurde ja kuulatas hinge kinni pidades, kas

ta wähest hingetõmbamist ei kuuleks. Oh ja, laps magas, aga see oli tarretu surmauni, millest enam ärkamist polnud, vähemast siin maailmas mitte enam.

„Sa tead, et mu wäike Ruth surnud on, õpetaja,“ need sõnad tungiswad talle tahtmatalt keele pääle, aga ta ei ütelnud neid siiski mitte wälja. Armastuseküllus, mis talle Jeesuse filmist wastu paistis, pani teda waikima.

Nüüd astus Jeesus woodi juurde, wõttis lapse pisikesse, jääkülma käe oma kätte ja sõnas:

„Tütarlaps, mina ütlen sulle, tõuse üles!“

Nende sõnade juures lagunes õrn puna lapse ilusa, marmorikahwatu näokese üle laiali; ta filmalaugud wärisesiwad ja filmad — mis alles wähe aja eest pikaks surmauneks oliwad kinni läinud — läksiwad lahti. Taewalik sära, terwis ja elurõõm paistis nendest wälja. Nad pöörsiwad end Jeesuse poole ja õrn, taewalik õrn naeratus käis lapse näost üle.

„Ometi wiimaks oled sa tulnud!“ sõnas tütarlaps tasa. „Ma nägin sinust nii ilusat und.“

Kes suudaks seda, mis nüüd järgnes, kirjeldada? — Kes oskaks seda õnne, seda tänu, seda rõõmu pärast nii sügawat kurbtust ja walu, seda õndsat õnneküllust sõnadesse sõlmida?

Ruth waatas wäike imestusega wanemate pääle, kes õpetaja jalgade ette maha langesiwad ja ta käsa ja jalgu suudlesiwad. Tema oli maganud, und näinud ja jälle üles ärkanud. Mis tähendas aga see ahastamine ja kaebamine, see hädaldamine all aias? Kas ta weelgi und nägi?

Jeesus nägi lapse imestatavat nägu ja sõnas, tema mõtteid mõistes, ema vastu:

„Lapsel on isu, anna talle süüa!“

Jeesuse sõnad toibutasivad neid jälle.

Ja tema keelas neid üteldes, et seda asja ükski ei pidanud teada saama. Siis lahkus ta.

BEHRMANN

Viiesteistkümnes päätükk.

Viietuhande jõõtmine.

Ühe ilusa, roheline platsi pääl Reneetsareti järve kaldal istusivad ja pikutasivad tule ümber falk mehi, kes otse mastandiks oliwad neid ümbritsewale ilule ja herrandusele. Neid oli umbes kümme wõi kaksteistkümwend meest, kõik madalate otsaefistega, tuulest ja päikesest pruuniks kõrwetatud nägudega, mille pääl mitmed armid oliwad — wististi metsikust wõitlusest saadud. Praegu oliwad nad parajasti kalu küpsetamas, ja nende ümber rohu sees seisivad mitmed pooleli joodud wiinalähkrid.

„Bois on sul siis tõesti plehku pistnud, Dumaakus? Päris kahju, oleks teisest tubli mees wõinud saada,“ sõnas üks nendest meestest piüsti tõustes ja tule pääle uusi raagusid wisates. „Kust sa ta õieti wälja wõtsid? Et ta sinu sugulane ei ole, wõib igauks ju esimese pilguga näha.“

„Ta on minu poeg,“ wastas Dumaakus trotsiwalt.

„Tühhi lori, sõber! Niisuguse tühja asja pärast hakkad weel waletama — päälegi sõprade keskel! Seda pole tarwis! Oled sa ta mõne rikka juudi käest warastanud, miks ei nõua sa temalt siis tublit lunastusehinda? Niisuguseid poisijõrakaid on küllalt laias maailmas, aga raha on raha!“

„Eiti ei lausunud Dumaakus sõnagi, siis aga ütles ta pilkawalt:

„Tahad küll selles asjas ju tarwilisi sammusid tegema hakata ja pärast kasu pooleks wõtta — he?“

„Pooleks sugugi paha,“ wastas teine naerdes. „Ütle meile ainult, mis selle mehe nimi on?“

„Kui mul üleüldse nõuu oleks poissti tagasi anda, siis oleksin seda ju ammu teha wõinud!“ sõnas Dumaakus. „Ei, ei, mu kättemaksmine on mulle tuhatkorda armsam kui kõik maailma raha kokku. Sellepärast ei pea poisst minu käest ka pääsema, ja kui aeg käes on — aga kuula, keegi tuleb!“

Silmapiilk kargasiwad kõik mehed piusti; üks nendest ronis tasakesi wõsa alt üles kalju otsa ühe koopa juurde ja wahtis jäält ettewaatlikult wälja.

Warsti tuli ta tagasi ja teatas:

„See on Naatsareti rabbi oma hulgaga, nad on praegu jäl all maale astunud.“

„Mis pagan wõiks neil ees olla?“ jostistas üks teine. „Kas ei peaks meie —“ selle juures tõmbas ta tähendusriikka liigutusega noa wälja.

„Mis sul meelde tuleb, tola?“ kähistas Dumaakus. „Nende käest pole ju midagi saada.“

"Pääle selle," lisas ta juurde, "kes teab, kas see mees meile viimaks veel kasuks ei ole! Sa tead, kui suur ju praegu ta saatetond on — ja see kasvab iga päevaga. Kui tema eneste kuningaks saaksime, oleks warsti terve maa meie pihus. Kõik nõiajõuud seisawad ta käsu all, nii et ta kõrred põllul wõib mõõksadeks muuta ja meid kõiki ära tappa. Tõegi roomlased kardawad teda."

"Nad ütlevad," tähendas üks teine, "et ta Beltsebugiga ühenduses olla ja et ta sellepärast nii wägew on. Ma kuulsin, kuida üks rabbi Jeruusalemmas seda asja nii seletas, pärast seda kui see Naatsaretis mees sääl ühe pimedada ja ühe kurdi oli terweks teinud."

"Minul on see üks kõit, kellega ta ühendatud on," seletas kolmas, "kui aga meile sellest kasu tuleb. Aga mis kõra see dieti on? Ma pean kõhe järele waatama."

Nende sõnadega ronis ta üles puu otsa ja hüüdis säält siis alla:

"On see aga tore waade! Tuhanded inimesed, jalgfi ja hobustega tulewad siia poole."

"Nad otsiwad suurt meest!" sõnas Dumakus. "Näe nüüd, et mul õigus oli. Dotame ära, mis tuleb, kes teab, ehk saame täna weel toreda saagi."

Duna ta alles rääkis, ilmus korraga üks mees pöõfaste wahelt roomates. Esiwa kohkus ta, kui siin salga metsikutuid mehi nägi, siis aga, teades, et seltsimehed talle järele tulewad, hüüdis ta waljusti:

"Kas wahest keegi teist teab, kus üks mees, Naatsaretist pärit olew Jeesus, praegu wiibib?"

„Mina'p see olen,“ vastas Dumaakus pilkawalt, „ja need siin minu jüngrid. Mis sa tahad minust?“

Mees wahtis talle suuril filmil ja imestades otša, kuna Dumaakuse selfilised waljusti naerma hakkasiwad.

„Jeesus on sääl eemal künka otšas,“ müristas Dumaakus wiimaks, kui nägi, et mees plehtu tahtis panna.

Mees jäi seisma ja waatas tähendatud künka poole, siis hüüdis ta rõõmsasti oma selfimeestele:

„Ta on sääl ülewal! Tulge siia!“

Rähemal filmapilgul oliwad kaks, kolm, siis terve tosin mehi läbi pöösaste tunginud ja tormasiwad niüüd üles künka poole minema. Nendele järgnesiwad mehed, naesed ja lapsed üksteist liikates ja tõugates, jookstes ja löötsutades. Ka Dumaakus ja tema mehed läksiwad nendega kaasa.

Waheajal oli Jeesus mäeküljel ühe warjulise koha pääl oma jüngrite selfis istet wõtnud. Ta oli siia tulnud, et wähe puhata ja jälle oma mõtteid koguda. Niipea kui nad hääli kuulsiwad, ruttas Peetrus künka tipule ja waatas sinna poole, kust häältkõmin kostis.

„Mis sääl on? Mis sa näed?“ küsisiwad kõik.

Peetrus ronis sõnalausumata künka otšast jälle alla, lähenes Jeesusele ja ütles:

„Spetaja, suur rahwahulk tuleb siia poole. Wististi otšiwad nad sind. Kas ei oleks parem, kui nende eest ära lähetsime? Wõime kas kõrge-

male mäe otsa ehk paatidega järve pääle minna ja teisele kaldale sõita."

Jeesus ei vastanud midagi, waid tõusis püsti, sammus künka äärele ja waatas alla. Nära suurduis ja tungis nagu järwefohin üles nende juurde. Ju paistis rahwahulga ots puude wahelt filma; põgenemise pääle ei olnud siis enam mõteldagi. Ta ohkas, sõnas aga siis jumaliku halastusega tasa: „Nad on kui lambad, kel karjast pole."

„Opetaja, tule ruttu; sulle on puhkust tarwis!" manitses Peetrus jällegi.

Waewalt oli ta seda ütelnud, kui ju esimesed ruttajad nende juurde jõudsiwad. Tunnid, mis nüüd järgnesiwad, oliwad häätetegudega täidetud, nagu kõik teisedgi tunnid, mis Jeesus maa pääl elas. Ta tegi kõik terweks, kes seda usus tahtsiwad, ja kuulutas neile siis Jumala riiki.

Wahetajal oli ju õhtu liginema hakanud, aga siisgi kuulas rahwas ikka weel põnewalt Jeesuse sõnet. Ainult mõne isuse lapse ksendamine segas wahetewahel püha waitust.

Sääl astusiwad jüngrid, kes tasakesi oliwad üksteisega nõuu pidanud, Jeesuse juurde ja üks nendest, nimega Wilippus, ütles:

„Opetaja, see on siin tühi paik ja aeg jääb hiljaks. Lase rahwas ära minna, et nad enesetele ümberkaudu küladest ja alewitest wõiksiwad leiba osta, sest neil ep ole, mis nemad peawad sööma."

Jeesus aga wastas: „Andke teie neile süüa!"

„Kas meie peame minema ja kahesaja teenari-raha eest leiba ostma, et nad igailks piisutgi

saaksinad? Neid on ju väga palju!" sõnas Wilippus.

Jeesus aga ütles neile: „Mitu leiba teil on? Minge ja vaadake!”

„Ma lähen,” vastas Andreas.

Ei mäldanud kuigi kaua, siis tuli ta tagasi ja sõnas: „Siin on üks pois, sellel on viis leiba ja kaks väikest kala. Aga mis sellest nii mitmele saab?”

„Kaske rahwas sallade kaupa rohu fiske maha istuda!” oli vastus. — — —

Mis tegivad aga Dumaakus ja tema mehed sellel tähelepanemise väärt pärastlõunal? Pärast seda, kui nad omale tungides hää koha valinud, olivad nad lahtisel suul ja sajatades päält maadanud, kuda Jeesus haiged terweks tegi, keda tema juurde toodi. Niipea kui Jeesus aga rahwa vastu rääkima hakkas, olivad nad üksteise järele ära läinud — ainult Gesta wälja arwatud, kes selja puu najale oli toetanud ja sinna wiimaks magama jäänud. Muidugi teada, ei olnud ta sel wiisil midagi nendest elusõnadest kuulnud.

„Mis nõuu tal nüüd on?” käis küsimine suust suhu, kui jüngrid neid sajakaua käskisivad rohu pääle maha istuda. Rõikide filmad olivad Jeesuse poole pöördud. Tema wöttis need wiis leiba ja kaks kala, waatas illes taewa poole, õnnistas neid, hakkas neid tükkideks tegema ja jüngritele andma, kes seda rahwale pidivad wälja jagama. Täis auufartust waatas rahwas päält ja ootas põnewalt, mis nüüd pidi tulema.

Ja waata! Jeesuse käte wahel paisuwad leiwad ja kalad suuremaks. Iffa ja ifka jälle, lugemata korda, tuliwad jüngrid tema juurde tagasi, et leiba ja kala wastu wõtta, kuni kõige wiie tuhanda inimese kõhud täiesti täis oliwad. Selle järele andis Jeesus käsü, et raafud, mis maha pudenenud, kofku saakfiwad korjatud, et midagi kaduma ei läheks; ja neid raafufesi oli nii palju, et neist kakssteistkümmend korwi täis sai.

Ka Dumaakus ja tema seltsimehed oliwad söömisest osa wõtnud.

„Sul on õigus,“ ütles üks nendest, nimega Raajus, „paremat meest kui see Jeesus ei saagi meie enestele kuningaks. Nagu ta meile leiba ja kalu külluses anda suutis, niisama wõib ta meile ka mett ja wiina ja muud hääd asja muretseada. Paneme talle filmapilk kroon pähä!“

Juudid aga, kes selle söötmise juures seifiwad ja ise ühes oliwad söönud, ütlesiwad:

„Seefinane on tõesti prohwet, kes maailma peab tulema, sest ta on meile leiba andnud, nagu Mooses meie efitwanemaid kõrbes söötis.“

Jeesus märkas, mille pääle nad mõtlesiwad, sellepärast käskis ta jüngrid paati astuda ja teisele poole kaldale Petsaidasse sõita. Siis käskis ta rahwast kodu minna ja läks ise mäe otfa palwet tegema.

Enam jagu inimesi kuulsiwad ta sõna ja hakkasiwad kodu minema, paljud aga jäitwad selles lootuses tagasi, et Jeesus ehk weel kord nende juurde tuleks. Kuna nad sääl teda ootasiwad, tõusis ärewus ja imestus ifka suuremaks, kuni

Dumaakus, kes küll märkas, mis nende meeles liikus, ja kes rauda parajal ajal tahtis taguda, wiimaks ühe kalju otja ronis ja säält rahwale kõne pidas.

„Kuulge mind, teie kalilealased!“ ksisendas ta. „Teie nägite, kuda see mees meid wiie leiwa ja kahe kalakesega kõiki on söötanud ja söönuks teinud. Eks te arma, kui ta seda teha mõis, et ta siis ka need rohukõrred, mis siin meie all on, möötkadeks võib muuta, nii et meie saast igauks ühe võib kätte wõtta? Mis arvate, kui teda eneste kuningaks teeksite? Siis wõiksite sõjariistus siit mägedelt alla minna ja oma waenlaste kallale tormata. Ma olen kindel, et kõik kilade ja linnade elanikud, kust mööda läheme, meiega kaasa tulewad, nii et keegi meile ei suuda wastu panna. Roomlased peaksiwad põgenema, nende toredad majad aga langeksiwad meie saagiks. Elagu Raatsfaret! Jeesus! Elagu meie kuningas!“

Nende sõnade järele tõusis rahwa seas suur rõõmuhõiskamine, mis wägewasti kohades üle järwe kostis ja üles mäegi otja ulatas.

Ülewal mäe otjas seiswale üksikule mehele oli see kisa uueks kiusatuseks, selleks samaks kiusatuseks, mis talle ju kõrbes oli lähenenud: maailma riigid ja nende auustus! Troon risti asemel! Aga kõrbes saadud wõit oli wõiduks igawesti. Nagu sel korral, nõnda nägi ta ka nüüd seda teed, mida mööda ta siin maa pääl pidi käima, tõsiduse walguses oma ees seiswat ja teadis, et see ristile wiis.

*

*

*

„Ja kui õhtu tuli, oli laew fests järwe pääl, ja Jeesus ükspäinis mäel. Ja ta nägi neil püsti häda käes olevat sõudes, fest tuul oli vastu. Ja neljandamal õõwahi korral tuli tema nende juurde järwe pääl kõndides ja tahtis nendest mööda minna. Aga kui jüngrid teda nägiwad järwe pääl kõndiwat, ehmatasiwad nad wäga ära ja hüüdsiwad: „See on tont!“ ja kisendasiwad hirmu pärast. Aga Jeesus rääkis sedamaid nendega ja ütles:

„Olge julged, mina olen see, ärge kartke mitte!“

Peetrus wastas temale: „Jssand, kui sina oled, siis käse mind enese juurde tulla wee pääle!“

Ja Jeesus ütles: „Tule!“

Ja Peetrus tuli laewa päält ära ja kõndis wee pääl, et tema Jeesuse juurde pidi tulema. Aga kui tema tuule nägi kange olevat, siis kartis tema ja hakkas wajuma, kisendas ja ütles: „Jssand, aita mind!“

Jeesus sirutas warsti oma käe wälja, hakkas temast kinni ja ütles tema vastu:

„Oh sina nõdrausuline, mispärast oled sina kahewahel?“

Ja nemad läksiwad laewa pääle ja tuul jäi waiksaks. Aga need, kes laewas oliwad, tuliwad, kummardasiwad teda ja ütlesiwad:

„Õõesti, sina oled Jumala Poeg!“

BEHRMANN*

Auuesteistkümmes päätükk.

Isa ja poeg.

„See oleks ju suur patt, kui Naatsareti Jeesust Messiaaks peaksite,“ ütles Kapernauma palvemajas üks rabbi teisele seletuseks, kes ju rääkinud oli. „Sa peaksid kästu ja prohvetid uurima ja kuulama, mis targemad mehed, kui sina oled, temast ütlewad; küll sa siis hakkad aru saama, kui kardetawaks ta rahwale wõib saada, sest et ta pimedusewürostiga ühenduses seisab ja rahwale sellepärast kõiksugu kahju wõib teha.“

„Mina ei suuda seda aga mitte waguft päält kuulata,“ kostis korraga palvemajas koosolewa rahwahulga keskelt Tehwanuse selge hääl. „Sa waletad, kui Jeesusest niisuguseid asju räägid, ja seda veel kõige alatumal kombel!“

Kõik pöörasiwad oma pääd sinna poole, kust hääl tuli.

„Nii on õige, pois, ütle aga julgesti, mis mõtled!“ kisesiwad kaks, kolm häält rahwa keskelt, kel hääl meel oli, et rabbidele kord tõtt üteldi. „So, astu siia ja anna auuwäärilisele rabbile wastust!“

Tosin käsa haarasiwad poisist kinni ja tõstiwad ta üles lähedal olewa müüri pääle, nii et ta kõrgel seisis ja teda igauks wõis näha.

Silmapiilgu waitis Tehwanus aralt; kui talle aga rabbi sõnad jälle meelde tuliwad, läks ta wiha pärast punaseks ja hüüdis kaugele kostwa häälega:

„Ta on kuradiga ühenduses, ütled sina? Kas võib siis kurat tõesti niisuguseid imetegusid teha, nagu Jeesus neid teeb? Sa tead väga hästi, kui palju haigeid ja abituid ta rahwa seas on terveks teinud; kuda ta pimedate silmad lahti ja pidalitõbbised puhtaks on teinud, kuda ta surmuidgi on üles äratanud. Ta on meile ainult hääd teinud ja ei midagi paha. Kuda julged sina siis veel ütelda, et tema kardetaw on ja kahju teeb?“

„Ta teotab Jumalat, sest ta seletab kõige rahwa ees, tema olla Jumala Poeg ja taewast maha tulnud,“ wastas rabbi wihaseks. „Pea oma suu kinni, rumal poisike, muidu lasen su kui rahurikkuja kinni panna!“

„Monoh, mitte nii ägedasti, hää herratene!“ hüüdsiwad mõnikümmed häält kui ühest suust. „Kaske poisik kõik ära ütleb, mis tal ütelda on, nagu teie enne kõik ütelda wõisite! Meie wastutame poisik eest!“

„Sina ei tunnegi teda,“ rääkis Tehwanus edasi. „Tema on taewast tulnud ja teeb seda, mis teda ta Isa, kes taewas on, käsib!“

„Hää küll, kui asi nii on, siis peab ta meile mõne imeteo tegema ja meie hüüame ta kõhe eneste kuningaks,“ kisingas üks mees taga poolt.

„Kas ta ju küllalt imetegusid ei ole teinud?“ hüüdis poisik wabameelselt. „Bruugite ainult minu pääle filmad pöörda. Olen mitu aastat wilets sart olnud, kes kätt ega jalga ei saanud liigutada, ja tema on mu üheainsa sõnaga terveks teinud, nii et ma nüüd nagu teisedgi wõin käia ja elada.“

„Kes sa oled?“ küsis korraga üks kare mehe-
hää. „Zeusi juures! Ma usun tõepoolest, et see
minu oma poeg Tehwanus on! Vaste mind ruttu
läbi, et poisji teravamini saan vaadata!“

Nende sõnadega tungis rääkija rahvahulgast,
enesele küünarmukkidega teed tehes, läbi. Tulija
oli — Dumaakus.

Tehwanus oli furnuakwalifitseks kahwatanud;
filmapiilgu jäi ta vaatama; siis kargas ta ruttu
müürilt maha ja katsus rahwa wahelt wälja
saada, kes eest ära taganesiwad.

„Ja muidugi oled sina see, poisjs!“ hüüdis
Dumaakus, kes poisji wahel ajal siisgi kätte saanud.
„Ja tõepoolest tugew ja terwe nagu teisedgi sinu
wanused poisid! Ma ei tea, kas oma filmi
uskuda tohin. Rõdigi Olimpia wägede juures,
nüüd tahan sinust aga ka mehe teha. Tule
kaasa, poisjs!“

Tüki aega sammusiwad nad wagu si üksteise
kõrwal edasi, siis müristas Dumaakus wandudes:

„Noh, miks sa ei räägi, poisjs? Wist ei rõd-
musta sa end sugugi, et jälle kord oma isaga
kõtku said? Ma tean küll, et sinu ema sind mind
põlgama on õpetanud, ja niikaua kui sa wilets
sant olid, oli see mul ka üks puhast kõik. Nüüd
aga pead tunda saama, et sul isa on ja pead ka
tema sõna kuulma!“

„Ema ei ole mind sugugi sind põlgama õpe-
tanud,“ lausus Tehwanus taha.

„Noh, mis sofistamine see on! Põmised nagu
wana naene oma ette. Räägi, mis sul ütelda
on, aga räägi nii, nagu rabbiga rääkisid. Waata,

Kuda su suu sääl käis! Nüüd aga üttele mulle kohe ja kõige päält, kus Tiitus on?"

Dumaakuse otsaesine oli selle küsimise juures kipra läinud ja värin käis Tehwanuse kehast läbi.

"Kas tead, kus ta on?" kordas Dumaakus, kui poisß weelgi ei wastanud.

"Jah, ma tean," hüüdis Tehwanus nüüd ilma mõtlemata, "aga ma ei üttele seda!"

"Mis?" müristas Dumaakus ja haaras poisit õlast nti tugewasti kinni, et see peaaegu maha oleks kukkunud. "Sina julged seda minule, oma isale, ütelda?"

"Jsa," sõnas Tehwanus, kuna ta kindlasti Dumaakusele otse waatas, "ma ütletsin sulle ju kõik häämeelega, kui Tiitus mulle mitte ei oleks ütelnud, et sina ja su seltsimehed teda, kui ta wiimati teiega kaasa läks, kõigefugustele hirmsatele kuritegudele olete sundinud. Nüüd on tal hää teenistus ja koht, siis ei wõi ma teda ometi ära anda."

"So, so, wõi hää teenistus on tal," müristas Dumaakus pilkawalt naerma hakates; äkitselt aga pööras ta wihaselt Tehwanuse poole ja kiffendas:

"Sina oled wilets fant olnud ja see Naatsareti mees on su kuradi kunsti abil jälle terweks teinud; aga seda ütlen ma sulle, kui sa mulle filmapill ei üttele, kus Tiitus wiibib, peksan ma su nii pehmeks, et sind enam keegi ei suuda terweks teha! Ja jah, wahi niipalju ümber kui tahad, minu pihust sa ometi ei pääse!"

Tehwanus oli ruttu ringi waadanud ja selle juures ehmatades tähele pannud, et isa omad

sammud ühe ükfitu koha poole linna müüride
taha oli pööranud.

„Koh, kas saab ju?“ hüüdis ta nüüd kur-
jasti. Korraga aga muutis ta oma ähwardatava
hääle pehmeks ja sõnas sõbralikult: „Ütle mulle
seda, Tehwanus! Siis oleme üksteisele truud
sõbrad ja seltsimehed, ma wannun seda sulle. Sa
oled küll alles laps, aga ma tahan sinust mehe
teha. Waata siia, kuda see sulle meeldib?“

Nende sõnadega tõmbas ta ühe kalli, kuldsse
keti põuest välja.

„Seda kingin ma sulle ja siis veel palju
muid asju; mistarwis olengi ma muidu päämees
ja sina minu ainus poeg?“

„Sinu ainus poeg?“ kordas Tehwanus imes-
tades. „Kas Tiitus siis sinu poeg ei ole?“

„Sellega pole sul midagi tegemist, mis
sugulane Tiitus mulle on,“ vastas Dumaatus
karebasti. „Päälegi ei ole mul palju aega nii-
suguste lollustega aega wiita. Kus Tiitus on?
Küsin ma veel kord.“

Tehwanus wiivitas.

„Mis sa temaga teha mõtled?“ kogeldas ta.

„Sellega pole sinul tegemist,“ vastas Dumaa-
tus. Ja siis wihaselt poisile otja waadates, lisas
ta pikkamisi, aga kindlalt juurde: „Sulle on tublit
keretäit tarwis ja seda pead sa ka saama. Kui
ka see veel kõiki lollusi su isemeelse pääluu
seeft välja ei aja, siis kusun su liikmed sul üksi-
kult ihu küljest ära ja jätan su siia paika, kus
koerad tõesti su elu lõpetavad.“

Tehwanuse nägu oli furnukarwaliseks läinud,
aga ta ei lausunud sõnakestgi. Dumaatus sidus

ta ühe läheda puu külge kinni, löikas tubli osa
oksi maha ja hakkas siis kõige suurema meelee-
rahuga lehti witsade küljest ära roobitsema.

* * *

Tiitus tuli praegu maalt läheda mäe tagant
küljast, kuhu Benooni teda midagi toimetama
saatnud. Nutuliste sammudega rändas ta edasi
ja jäi aimult aegajalt seisma, et lillekimbule,
mida ta Nuthi jaoks korjanud, weel mõned ilu-
samad tee äärest sekka panna.

Rorraga kostis talle karjatus kõrwu, mis
ta kehast wärina läbi ajas. Põnewalt kuulatas
ta filmapilgu, siis sammus ta jälle edasi. Vähe-
male jõudes kuulis ta aga sedasama karjatust ja
siis ka tugewat hoopii; ühtlasi aga muksus üks
hää, mida Tiitus koe ära tundis: „Jsa, halasta,
halasta!“

Wihaselt pigistas Tiitus käed rusikasse, ja
kui ta oksad wähe eemale likkas, nägi ta midagi,
mis ta were soontes tarretama pani.

Esimesel filmapilgul oli tal, nagu peaks ta
koe mäest alla sinna juurde jooksema, aga nii
tugew kui ta ka oli, sellele metsikule mehele sääl
all ei suutnud ta ometi midagi teha. Sääl kos-
tis weel üks lõök ja weel üks, kuna mõrtsuka
ohwer ahastawalt kiskendas, nii et see kisa kaugele
eemale kostis.

Tiitus kummardas ja tõstis rusika suuruse
kivi maast üles, siis kargas ta wälja.

Dumaakus, kes sammusid kuulis, waatas
taha ja kurabilist naer ilmus ta huulte.

„Ha, poisike, sina oled ka jääl!“ hüüdis ta.
„Astu aga lähemale!“

Tormilikult jooksis Tiitus tema juurde ja wirutas talle kiviaga; kivi aga ei trehwanud mitte Dumaakuse pääd, kuhu ta sihitud, waid ainult ta äla.

Wiha pärast pöörane pööras Dumaakus nüüd tema poole. Suures ärewuses jooksis Tiitus wähe tagasi, komistas ja oleks peaaegu maha kukkunud; lähemal filmapilgul aga oli ta jälle püsti ja uut kivi käes keerutades jooksis ta Dumaakusele wastu, kes ka maast parajasti kivi tahtis wõtta. Rõike oma jõudu kofku wõttes wirutas Tiitus kivi Dumaakuse pääle ja hääletult kukkus rööwel, keda kivi kõrwa tagant trehwanud, maha.

Ilma et enam kordagi maha langenud rööwli pääle oleks waadanud, jooksis ta nüüd Tehwanuse juurde, kes ahastades seda wõitlust päält waadanud, ja lõikas ta sidemed ühe ropfuga katti; alles siis waatas ta langenud Dumaakuse pääle.

„Oh Tiitus, oled sa ta ära tapnud?“ hüüdis Tehwanus wärisewal häälel, kuna pisarad üle ta kahwatute palgete alla weeresiwad.

„Keda ära tapnud?“ wastas Tiitus. „Ei, seda mitte! Paras see talle juba oleks, niisugusele nurjatule! Ta on ainult uimane ja jääb wististi niikaua siia minestusesse, kuni meil wõimalik on ära põgeneda.“

Seda üteldes sidus ta maasolija käed ja jalad nende rihmadega kinni, milledega enne Tehwanus oli kinni seotud olnud.

„Tule ruttu!“ ütles ta siis Tehwanusele karebalt, sest ta weri woolas ikka weel kiiresti soontes. „Kuda sa tema meelewalla alla sattusid?“

Tehwanus jutustas lühidelt, mis sündinud.

„Ta oleks sinu siis tõesti ära tapnud, kui mina juurde ei oleks juhtunud!“ sõnas Tiitus, kui Tehwanus jutustamise oli lõpetanud.

„Ei, ei, seda mitte!“ wastas Tehwanus, „ta tahtis mind wististi aimult hirmutada.“

„Sa ei tunne teda,“ wastas Tiitus tõsiselt. „Aga kuula! Kuuled sa midagi?“

Nad jäiwad seisatama ja kuulatasiwad filmapiilgu: wali wandumine kostis nende kõrwu.

„Nüüd ruttu edasi!“ hüüdis Tiitus; „jooksame, nii kiiresti kui jõuame, sest kui ta wihane on, on tal kümne mehe jõud.“

Ja kohe pistiwad nad jooksma, nii et ju paari minuti pärast linnawärawa ette jõudsiwad. Niipea kui nad linnas oliwad, ütles Tiitus, kuna ta käe õrnasti Tehwanuse õlale pani: „Nüüd pead kohe ema juurde minema ja teda kaasa kutsuma; siis peate mõlemad siit ära minema, wähe-malt mõneks ajaks. Igatahes aga ei tohi isa teid täna kodust leida. Aga pea, sulle on raha tarwis! Onnekombel on mul mu palk praegu kaasas; säh, ja katsu nüüd, et ruttu minema saad!“

Nende sõnadega surus ta Tehwanusele raha-koti pihku ja ruttas siis ise kähku minema.

* * *

Nagu Tiitus soowinud ja käskinud, nõnda see ka sündis. Weel selsamal ööl lahkus Tehwanus ema Brista feltfis Kapernaumast, et mõneks

ajaks Naatsfaretti minna ja sedawiisi isa Dumaa-
kuse wiha eest pääseda.

Kaske oli käit, wäsitaw palamus, ja mis
pääsi, Briska oli ju enne haiglane olnud, nii et
nüüd reisiraskus ta hoopis lödwas ja jõuetuks
tegi. Alles wastu õhtut jõudsiwad nad mäejalale,
mille otsas Naatsfaret seisis.

„Sa oled surmani wäsinud, emakene,“ sõnas
Tehwanus, „istu siia maha ja puhka wähe!“

Õhates wajus Briska ühe kivi pääle, kuhu
Tehwanus oma mantli oli laotanud, ja jäi
sinna liikumata pikali. Tehwanus kummardas
ta üle ja hakkas siis käja ringutades waljusti
hüüdma: „Ema! Ema! Oh, mis pean ma nüüd
tegema!“

„Ta on ära minestanud,“ kuulis ta korraga
häält oma kõrwal. „Ma annan talle pisut wett
juua, küll ta siis warsti jälle toibub.“

Tehwanus waatas üles ja nägi üht naist
oma kõrwal seisma, kel weekruus pää pääl oli.
Nuttu tõstis rääkija kruusi maha, peses Briska
nägu külma weega ja andis talle siis juua, mis
järelle haige warsti filmad lahti tegi.

„Kas teil küllas mõni sugulane on?“ küsis
wõõras.

„Ei,“ wastas Tehwanus otsekoheselt.

„Siis tulge minu juurde, minu maja on
lähedal. Tule, aitame teda üles!“

Nad tegiwad seda ja jõudsiwad warsti ühe
maja juurde, kus Briska woodissee afendati.

Alles nüüd oli Tehwanusel mahti oma aita-
jat lähemalt filmitseda. Ta oli suur ja wäga

ilusa ja lahke näoga, kuna ta juuksed ju osalt hallid olivad.

„Ka sina oled väsinud,“ sõnas ta Tehwanuse vastu. „Niipea kui sünnud oled, pead magama minema.“

Nende sõnadega tõi ta poisile kausi täie piima ja tüki leiba.

„Aga kust see tuleb, et nii ükspäätis olete kodust wälja tulnud? Sinu ema ütles, et Kapernaumast tulete?“ küsis ta, kui poiss ju sünnud oli.

Ja Tehwanus jutustas talle oma kurwa loo ära; iseäranis selgesti ja täielikult aga oma termekstegemise Jeesuse läbi. „Nagu näed,“ lisas ta juurde, „pidime Kapernaumast lahkuma. Ja et mina Jeesuse kodukohta nii väga näha tahtsin, siis tulime siia, lootes, et teda ehk siit leiame. Kas sa tunned Jeesust?“

Naese silmad täitsiwad end pisaratega ja ta näost käis õrn naeratus üle:

„Ta on minu poeg,“ wastas ta lihtsalt. „Ja see siin on tema kodu.“

Seitsmesteistkümmes päätükk.

Pimesündinud mehe termekstegemine.

„Täna on meil alles väga vähe, ainult paar weeringit,“ sõnas laps, raputas tinast peekrit käes ja hüüdis siis möödaminejate vastu: „Galastage ühe waese, pimedada mehe pääle!“ . . . aga jälle asjata; ei waadatudgi õnnetu paari poole.

„Inimestele ei wõi seda mitte nii pahaks panna, laps,“ sõnas pime, nähtawalt surmani wäsinult; „sa tead, Jeruusalemmas on palju kerjajaid.“

„Aga nad ei ole pimesündinud,“ lausus laps teadawa osa uhkusega.

Wõlemad istusiwad templi ühes wõlwitud hoones; see oli kindlasti hää koht, sest katusewõlko ukse kohal ei lastnud neile päikest päale paista ja läbi tõmmates puhus siin kosutaw tuuledõhk, kuna muidu linnas palawus otse ära kannatamata oli.

Päew päewa järele istusiwad nad sääl, see pime mees ja pisuke mustade lohkidega tütarlaps. Ju wara hommikul ootasiwad nad, et templiuksed lahti tehtaks, ja wõtsiwad, niipea kui sisse said, pääukse kõrwal ühe samba warjus istet; lõunaajal jaotasiwad nad üksteisega pisut leiba ja wiigimarju, mida mees koti sees kaasas kandis, et õhtul paari weeringiga, mida nad päewal kerjanud, jälle wäsinult kodu minna.

Pimedale oli tempel peaaegu kodumaaks saanud, mida ta wäga armastas.

Jälle ja ikka jälle oli lapsukene nendest toredatest, puhastest, walgetest marmorikiwidest rääkinud, millest tempel ehitatud, tema särawatest, kuldsetest eesduedest ja preestritest, kes toredaid riideid kandiswad. Omalt platsilt wõisiwad nad koguduse laulu jumalateenistuse ajal kuulata ja magusat wiirukihaisu sisse hingata, kui see kuni nende juurde wälja woolas. Hommikul ja õhtul saatis laps teda eesdu, kus ta kogudusega ühes jumalateenistusest osa wõttis, ja nüüd, kuna ta,

selg vastu suurt sammast, istus, tungis osalt liturgia tema juurde wälja, nii et ta waimus jeda kaasa ümiseda wõis:

„Tänu ja kiitus olgu sulle, kes sa oma sõna läbi maailma oled loonud; tänu ja kiitus igawesti! Kiitus sulle, kes sa kõik ei millegist loonud! Kiitus sellele, kes maailma ja kõigi ta loomade pääle halastab! Kiitus sellele, kes pühadele nende palga annab! Kiitus ja auu sellele, kes igawesti elab ja igawesti seksamaks jääb! Kiitus ja auu temale, kes Israeli ära päästab, kiitus ja auu sinu nimele, ja kõigekõrgem! Kiitus sulle, sa igawene Jsa, sa meie Jumal, kuningas ja kõikide pääle halastaja Jumal ja Jsa!“ *)

„Ah, kui ta ka minu pääle halastaks! Olen pime, kasuta mees, ja selle juures tugewa terwisega, nii et wist weel kaua elama ja kerjamisega ennaft toitma pean!“

Nende sõnadega läi mees omad tugewad käed kokku.

„Säält tulewad jälle inimesed,“ sõnas laps. „Halastage, armulised herrad! Halastage ühe waeße pimesündinu pääle!“

Bimeda peene kõrw kuulis hulka inimesi marmorisel põrandal lähemale tulewat. Niipea kui lapse hüüd kostis, jäiwad nad seisma ja keegi nendest küsis selgesti kuuldawalt: „Spetaja, kes on pattu teinud, seefinane wõi tema wanemad, et ta pime on sündinud?“

Bimeda kerjaja pää langes rinna pääle, kui ta neid sõnu kuulis. Eks olnud see wana küsi-

*) Templi liturgia järele.

mine . . . küsimine, mida ta ju noorest east saadik kuulnud."

"Ma olen ära neetud," mõtles ta, "sääl veldakse, Jumal halastamat oma laste pääle, ja ometi karistab ta süüat süüdlase asemel. Ruda pean ma seda mõistma?"

Agas mis ütles praegu see võõras rabbi? Mõnda ei ole siamaani veel keegi ütelnud: "Si seehinane pole pattu teinud ega tema wanemad, waid et Jumala teod temas pidivad awalikult saama. Mina pean tegema selle tegusid, kes mind on läkitanud, niikaua kui päew on; äd tuleb, millal üksigi ei wõi midagi teha. Niikaua kui mina maailmas olen, olen mina maailma walgus."

"Maailma walgus?"

Wees oli pää jälle plüsti tõstnud ja wahtis oma tarretanud filmadega sinna poole, kust hääl tuli. Korraga tundis ta jahedat, õrna puudutamist oma filmade küljes, ja see saladuslik hääl, mida ta ju enne kuulnud, ütles tema wastu:

"Mine ja pese filmi Siiloo tiigis*)!"

Selle järele kadus sammude müdin kaugele.

"Tule!" hüüdis kerjaja püsti tõustes ja kätt lapse poole wälja sirutades.

Nad jõudsiwad tiigi juurde.

Kerjaja kastis käe küünarnukist saadik wee sisse ja pritis omale wett wastu filmi. Selle järele astus ta sõnalausumata tagasi, nägi aga üsna teistfugune wälja kui muidu, nii et laps ehmatades hüüdis:

*) Pistite tiik selle mäe jalal, mille pääl tempel seisib. Oli ainult tarwis mõned trepid alla minna.

„Mis sul on? On sul midagi wiga?“

Mees ei näidanud jeda küsimist sugugi kuulnud olema, wähemast ei wastanud ta midagi, waid tõstis käed ülles taewa poole ja hüüdis waljul häälel:

„Meie täname ja kiidame sind, igawene Jssand ja Jumal! Ma tahan Jehootat kiita igal ajal, alati olgu tema kiitus mu suus. Jehootawat kiit-
leb mu hing, hädalised kuulewad ja saawad rõõm-
faks. Tehke Jehootat suureks minuga ja tõst-
kem tema nime ühtlasi kõrgeks. Ma olen Jehoo-
wat nõudnud ja ta on mulle kostnud ja mind
kõigest sest ära päästnud, mis ma kartsin. Kes
tema pääle waatawad ja jooksewad kofku tema
juurde, nende silmad pole mitte häbisse saanud.
Kes õige on, sel on palju õnnetust, aga Jehoota
kõrub teda neist kõigest wälja. Kiidetud olgu
Jumal, kes wäärt on wõtma auustust ja auu,
kiidetud ja tänatud igawesti!“

Laps waatas püha argtusega kerjaja tege-
wust päält, sest haige mehe silmad olitwad niisama
selgeks muutunud, kui temagi omad.

„Ta nimi oli Jeesus,“ kordas ta tasa oma
ette, ilma et isegi oleks teadnud, mis ta ütles,
sest ta pääkene oli imestust kuhjani täis.

Kerjaja pööras niilud tema poole ja waatas
talle kindlasti otša; siis ütles ta enam iseenelele
kui lapsele: „See ongi siis see laps.“

„Mina olen see, kes sind alati wedas ja
saatis,“ wastas laps wärisedes.

„Täna oled sa mind wiimast korda saatnud,“
wastas mees. „Tulewikus wõin üksi käia, kõige-

wägewamale Jumalale tänu selle eest! Tema abiga tahan ma nüüd sinu eest hoolitseda, nagu sina siamaani minu eest oled hoolitsenud."

* * *

Suur kohus pidas parajasti koosolekut, kui üks wariseer saali astus ja teatas, et ta ühe mehe kaasa toonud, kes ütlemat, et tema juures imet olla tehtud. Asi olla seda tähtsam, et see imetegu hingamise päewal olla korda saadetud ja niimoodi kõigiti karistuse wääriliseks tulla arwata. Ka mehe isa ja ema olla ta kohe kaasa toonud, nii et kohtuliikmed kõik täielikult wõiksid järele kuulata ja siis ka kohe otsuse anda.

Ülekuulamine algas. Aga kõigist wastustest, mis kerjaja andis, paistis selgesti wälja, et ta oma terwekstegijat armastas, mispärast kohtuliikmed koledasti wihaseks saidwad.

„Wilets kerjaja," hüüdis Raitwas wiimaks toolilt püsti karates, „sina, kes sa patus oled süündinud, tuled meid siia õpetama! Tee, et siit pühast kohast wälja saad, ja pea meeles, et sa enam ial siin oma nägu ei näita, kui sulle su elu armas on!"

Ja kurwalt lahkus kerjaja, sest tempel oli talle armsaks saanud ja nüüd ei pidanud ta enam ial sinna sisse minna tohtima. Kuna ta norus pääl edasi sammus, kuulis ta korraga oma taga pehmet häält, ja kui ta ümber pööras, nägi ta üht tõsise näoga meest oma ees seiswat, kes talle sõbralikul pilgul otja waatas, nii et ta südamest imelik liigutus läbi käis; ta ei teadnud isegi,

mispärast. Sää! hakkas see mees rääkima, ja ta tundis kohe selle mehe häälest ära, kes talle käsu oli andnud, et ta ennast Siiloa tiigis pidi pesema.

„Kas sa usud Jumala Poja sisse?“ küsis wõõras.

Ja kerjaja vastas wärisedes: „Issand, kes see on, et ma tema sisse wõiksin uskuda?“

Jeesus vastas: „Küll sa oled teda näinud, ja kes sinuga rääkib, see on seesama.“

Sää! langes kerjaja ta jalgu ette maha, suudles ta riide palistust ja hüüdis:

„Issand, mina usun!“ ja kummardas teda. Juhtumise kombel seisiwad paar wariseeri sää! ligidal, kes teda templist oliwad wälja ajanud, ja kuulasiwad seda kõik päält. Jeesus nägi neid kurje pilkusi, mis nad selle waese mehe pääle heitsiwad ja luges ka nende hingest, mis nad mõtleisiwad. Sellepärast pööras ta nende poole ja hüüdis:

„Mina olen kohtumõistmiseks seefinatse maailma sisse tulnud, et need, kes ei näe, saawad nägijaks, ja kes näewad, pimedaks saawad.“

„Kas meie ka pimedad oleme?“ küsisiwad wariseerid selle pääle pilkawalt.

Jeesus vastas: „Oleksite teie pimedad, siis ei oleks teil mitte pattu, aga et teie nüüd ütlete: meie näeme, siis jääb teile teie patt!“

BEHRMANN

Rahkestesteistkümmes päätüft.

Tiitus langeb rööwlite lätte.

„Sa oled oma isanda filmade ees armu leidnud, noor mees, seda tahan ma sulle ütelda. Mis minusse puutub, siis wõin ka mina tunnistada, et sa oma kohuseid truumini oled täitnud, kui keegi teine, kes minu käsu all seisawad, ja sellepärast armastan ka mina sind südamest. Mina ise olen ju wana ja ei suuda oma ametikohuseid enam üsna korralikult täita. Kui sa ka edespidi nii truu ja usin oled, nagu siamaani, siis usun ma kindlasti, et wiimaks minu koha pääle wõid saada. Sest mina olen oma palga ilufasti paigale pannud ja selle eest ühe wiinamäe ostnud, kuhu ma wõin minna, kui wanadus mind enam teenida ei luba.“

See oli umbes selle kõne sisu, mida Benooni ühel päewal Tiitusele pidas, kes auupakklikult tema ees seisis.

Tiitus punastas röömu pärast, ei wastanud aga sõnakestgi, sest ta nägi, et wanakesel weel midagi ütelda oli.

„Mul on sulle üks tähjas ülesanne ette panna,“ rääkis Benooni tüki aja pärast edasi, „ja seda nimelt meie auuwäärt herra Jairuse isearaliku soowi pääle, sest ma pean tunnistama, et mina selleks häameelega ühe teise oleksin walmnud; mitte sellepärast, et ma sind ei usaldaks, waid sellepärast, et sul su nooruse tõttu selleks alles tarwiline osa tarkust puudub. Ülesanne on järgmine: Sina pead Tibeeriaise lähedal seiswa wiinamäe juurde

reissima ja selle walitsejale Raalebile raha wiima. Kirjade järele, mida talle kirjutanud olen ja mida sa ühes selle kotiga talle kätte pead andma, saab ta selle raha ära jaotama. Raha ja kirjad on siin koti sees, mida sa omale teha ümber pead siduma; ka tublisti sõjariistasid pead kaasa wõtma. Ma annan sulle ühe wirga eesli, ja kui kohe teele lähed, wõid enne kuu-tõusmist jälle siin tagasi olla."

"Siljemalt poole tunni pärast olen walmis," wastas Tiitus lühidelt. "Ole nii häa ja teata mulle karmu päält, kust ja kuda ma kõige kergemini sinna saan?" küsis ta weel, enne kui lahkus.

"Muidugi," wastas wanakene mõteldes. "Ma tahan weel enam teha, tahan sulle wana Nasa ühes anda; tema tunneb teed, sest ta on mitu korda sellesama asja pärast jäänud."

"Ja kui tema jäänud käis, kas tal siis ka keegi kaasas oli?" küsis Tiitus.

"Harilikult on ta üksi käinud," wastas wanake, ilma et pikemalt selle pääle oleks mõtelnud. Kui ta aga nägi, et Tiitus pahaseks sai, lisas ta rahustawalt juurde: "Sa tead, et maal rööwolid ümber hulguwad, sellepärast on kahetsi tõesti parem kui ükspäinis."

"Kui sa mind niipalju ei usalda, et mind üksi minna ei lase, siis saada küll parem wana Nasa!" wastas Tiitus ärritatult.

"Mitte nii ärewalt, pois! Ei maksa kohe wihastada! Kui maailmas tahad edasi saada, pead oma keele enam ohjas hoidma. Kas ma sulle ei ütelnud, et sind usaldan? Jah, mis weel enam, ma armastan sind, nagu oleksid mu oma poeg;

ainult seda tunnen ma, et sind mitte ükspäinis ei tohiksin minna lasta."

"Kas ma wähest küllalt tugew ei ole, et end rõõwlite wastu kaitsta wõiksin?" küsis Tiitus rinda ette ajades. "Mina tunnen rõõwlite kawa-lust ja teesid paremini, kui aimed, mu hää Benooni," lisas ta iseeneses juurde; siis waljusti: "Kui meie tõesti rõõwlite kätte peakime langema, siis oleks mulle wana Aasa ainult tülik ja ras-kufeks. Mis teeks ta näitufeks, kui ta Dumaa-kuse küllinte wahel sattuks?"

"Mis sa ütled?" küsis Benooni segaselt.

Tiitus pigistas huuled kokku.

"Aeg on minna, hää Benooni," sõnas ta ruttu. "Ja ära pane pahaks, aga auustatud Aasa feltsi ei soowi ma mitte."

"Hää küll, jää minugi pärast selle juurde; kaitstu Jehooma sind ja saatku sind jälle wigata ja terwelt siia tagasi!" —

Pool tundi hiljem ratsutas Tiitus õuest wälja, rahakott kõwasti mantli alla keha ümber seotud, reisitas ku täis tarwilist moona ja wõõ wahel paar tublit nuga.

"Enne kui ku tõuseb olen jälle kodus!" hüüdis ta wälja ratsutades weel Benoonile ja naeris selle juures Benooni murelise näo üle.

Wastu kespäewa lahkus ta pikkamisi wilja-rikastest kohtadest, kus inimesed nagu sipelgad oma põldudel ja wäinamägedel töötasiwad, ja jõudis tihjasse, ükspäinse mägestikusse. Jäta enam kitsaks minew rada keerles siin kõrgete kaljumürakate wahelt läbi, mille pragude wahel oleandrid, tama-risted ja metsoliiwipuud kaswasiwad.

Tiitus tundis kohta ja teed hästi, aga siiski wahtis ta hoolega oma ette tee pääle, sest et teeääred järsud ja kardetamad oliwad.

Äkitselt pidas ta eesli kinni, kargas seljast maha ja sidus looma ühe puu külge; siis roomas ta madalate pöõfaste alt ja wäbelt läbi ühe pisi-kese waba platsi pääle, mis üsna puude wäkel peidus seisis ja mida teele sugugi näha ei olnud. Kiinka jalalt wopolas siin üks hallik wälja, mille kristallselge wesi sulisedes alla orgu tõttas, kus toredad kirjud lilled mitmewärwiliselt maad katšiwad.

Rahulolewalt tuli ta jälle teele tagasi ja patšutas käega eesli kaela pääle.

„Nüüd pead wett saama, nagu sa seda weel ial ei ole joonud!“ sõnas ta ja wiis looma platšile, kuhu ta tema lahti lastkis.

Pärast looma jootmist istus ta murule maha, mõttis reisitasku lahti ja hakkas ka ise sööma.

Oli ilus, jahe koht, kus ta wiibis, mille waikust ainult linnulaul ja hallikasulin segas. Et Tiitusele uni pääle hakkas kippuma, pani ta käe pää alla ja jäi warsti magama.

Kui kaua ta maganud oli, seda ta ei teadnud; äkitselt aga ärkas ta segase tundmusega üles, aimates, et midagi korras ei olnud. Ta tegi silmad lahti ja waatas ringi, alles nüüd märkas ta, kui jõledasti ta oli teinud. Ta oli kätest ja jalust seotud. Tema lähedal nõjatas Dumaakus ühe puukännu najal ja silmitses teda pilkawal pilgul, kuna ta seltsimehed ümberringi rohus pikutasiwad.

Niipea kui nähti, et Tiitus üles ärkas, pääsis wali hirtvitamine lahti.

„Kas on nüüd unekene otsas, poisitene?“ küsis üks.

Ja teine sõnas: „Kudas oleksime pidanud teadma, et sind siit leiame! Aga muidugi, koht on sulle ju endisest ajast tuttav, oled wist meid oodanud?“

Asjata katsus Tiitus end sidemetest wabastada, kuna ta wihaselt ühe rööwli päält teise pääle waatas.

„Sinu rahakott ja eesel juurde arwatud, oled meile õige hääks saagiks,“ sõnas Dumaakus hirtvitades ja raputas selle juures rahakotti, nii et rahad waljusti kõlisesiwad. „Nüüd peame aga ka ajawiitmata Jeruusalemma poole teele minema, sest nüüd on meil raha ja sellest saab mitmeks päewaks!“

„Pean ma poisi lahti päästma?“ küsis nüüd Raajus, kes Tiitust ikka enam oli armastanud kui teised.

„Lahti päästma? Mis sul meelde tuleb!“ müristas Dumaakus. „Enne on minul temaga weel kanakene kattuda. Mõni aeg tagasi,“ rääkis ta edasi, kuna ta püüsti tõusis ja Tiitusele wihaselt otša waatas, „oli mul põhjust oma poega Tehwanust karistada, sest et ta minu sõna kuulda ei tahtnud. Kuna mina teda peksin, tormas see siin metsast wälja ja wirutas mulle kirowiga pähä, nii et uimaselt maha kukkusin, ja siis sidus ta mu käed ja jalad kinni, nii et ma ennast liigutadagi ei saanud. Niifugune poisite!“

Walgufiirufel haaras ta wõõ wahelt noa ja wirutas sellega seotud Tiituse pääle. Aga nuga läks sihist möõda ja tungis Tiituse taga olewa puu sisse, kuhu ta wärisedes seisma jäi.

„Mis sul meelde tuleb?“ kisendas Raajus Dumaakuse ja Tiituse wahele karates. „Oled sa hulluks läinud, et poissi selle tühja süü pärast tahad ära tappa? Ja see on weel sinu oma poeg, nagu seda meile sada korda oled kinnitanud!“

„Ta ei ole mitte minu poeg, ütlen ma sulle!“ müristas Dumaakus hambaid kiristades. „Üks äraneetud juut on ta, ja ma wihtan teda!“

„Arwad wiist, et meie seda ei teadnud?“ wastas Raajus naerdes; „ära tapma ei pea sa teda sellegi pärast. Kas ma lasen ta lahti, wõi wõtame ta Jeruusalemma kaasa?“

„Wõtame ta Jeruusalemma kaasa,“ wastas Dumaakus tumedasti, tõmbas noa puu seest wälja ja lõikas sileded, millega Tiituse jalad kinni seotud, katki. „Mina sõidan ta eesli seljas, pois aga . . . niipea kui ta vähemagi põgenemise katse teeb, on filmapill furmalaps!“

Ei tuurunud kuigi kaua, kui ju terwe seltskond teel oli; kaks meest sammusiwad salakuulajatena ees, siis tuli seotud kättega Tiitus kahe teise rööwli wahel, kuna nende järele Dumaakus, kes eesli seljas ratsutas, teiste meeste seltsis edasi käis.

Tüki aja järele pööras Tiitus oma seltsimehe Raajuse poole ja küsis:

„Kas wõid mulle ütelda, kes ma olen? Sa kuulsid, et Dumaakus mind ennist juudiks nimetas.“

„See on küsimine, mille pääle ma isegi häämeelega wastust soovitfin,“ wastas Raajus mõttes, sest ma olen kindel, et sinu eest tubli summa raha saaksime. Ma usun ikka, et Dumaakus sind mõne rikka Jeruusalemma juudi juurest on ära warastanud, sest kui mina temaga tutwaks sain, tuli ta Juudamaalt ja oli siin maal wõõras. Sel puhul olid sa kolm aastat wana, ja ma mäletan weel selgesti, kuda sa kord lapselikus wihas Dumaakusele näosse löid, kui ta end sinu isaks nimetas.“

Tiitus ei wastanud sõnagi.

„Wähemast seegi troost on mul nüüd, et ma mitte selle toore mehe poeg ei ole!“ sõnas ta iseenele. „Aga kelle poeg olen ma siis küll dieti? Ta on mind juutisid põlgama õpetanud, ja nüüd kinnitab ta, et ma ise juut olla. Tehwanus ei ole siis ka minu wend ja ema . . . mitte minu ema.“

Waherajal oli öö kätte jõudnud ja kui ta filmad üles tõstis, nägi ta kuud praegu mägede tagant üles tõuswat. Pisarad weeresiwad tal üle põskede alla, ta ei suutnud neid tagasi hoida.

„Benooni ootab mind nüüd iga filmapilt tagasi,“ mõtles ta kurwalt. „Ja kui ma ei tule, mõtleb ta wististi, et raha ära olen warastanud!“

Üheksasteistkümmes päätükk.

M ä s . *BEHRMANN*

Röömlisalt rändas nii ruttu kui võimalik Tiitust kaasa viies Jeruusalemma poole edasi, aga ainult kuupaiistel — öösel. Päew otša olivad nad rägastikkudes paigal ja hiilasiwad saaki. Mitu õnnetut reisiijat langešiwad sel moodil nende kiiunte wahel. Nende käest rööwiti kohe kõik nende warandus ära; lastšiwad nad seda rahulikult sündida, siis tohtšiwad nad takistamatalt edasi minna, kuigi ainult närudes. Aga häda sellele, kes wastu julges panna ehk appi hüüdis! Silmapilk oli tosin nuge ta kõri kallal. —

Reljandal hommikul jõudšiwad nad koiduajal Jeruusalemmast lääne pool seiswate küngaste juurde ja lõiwad sinna ühes kitsas orus leeri üles, et enne tööleminekut puhata ja jõudu koguda.

„Ma lähen nüüd ükšipäinis linna,“ sõnas Dumaakus pärast einewõtmist. „Teie jääte siia mind ootama. Aga ärge mitte linna tulge, kuullete? Selle läbi wõib kõik me ettewõtte murja minna.“

Selle järele tõmbas ta Raajuse kõrwale ja rääkis paar minutit tasakesi temaga. Tiitus teadis, et temast jutt oli, ei liigutanud end aga mitte; ta lootis, et üleüldises ärewuses, mis nüüd warsti tulema pidi, ära saaks põgeneda. Ju käšiwad tal kõiksugused mõtted pääs ringi, kuida ta siis Jeruusalemmas oma wanemad üles otsida ja end neile tahtis tunda anda. Kuida ta seda kõik toimetama pidi, seda ta weel ei teadmud, aga — ta lootis.

Mõne tunni järele tuli Dumaakus tagasi.

„Kõik on korras,“ sõnas ta lühidelt, aga mõidurõõmsa näoga. Siis kuristas ta peekri täie wiina kõrist alla, heitis ühe puu alla pikali ja jäi warsti magama.

Mehed ajastwad üksteisega tasakesi juttu; ainult aegajalt ulatas mõni sõna ka Tiituse kõrwu.

„Ju wiisfada meest on meie nõuus,“ ütles üks rööwel, „ja midagi pole enam küsida, kuda lugu saab minema.“

„Kas ju täna öösel peame katset tegema?“ küsis üks teine.

„Muidugi . . . ja nimelt ju enne kuu tõusu . . . öö kätte all,“ seletas kolmas.

„Kergesti lõhume templiwärawa ära ja Barrabas tahab ise oma käega kotta seesmise wärawa päält maha rebida. Herodes on ta sinna üles panna lastnud ja juudid on selle üle väga wihased, sest see on neile pinnuks filmas.“*)

„Mis meil selle kuldse kottaga ehk juutide tundmustega tegemist on? Meie tahame saaki, muud midagi!“

„Ja seda saame ka, selle pääle mõid kindel olla. Kui ju templis oleme, küll me siis ka midagi kaasa wõtta saame, wähemast mõne kullast nõuugi. Sarnaseid riistu ja kallid asju on ju tempel otsani täis. Mõnda siis — kannatust, sõber! Päälle selle on ka veel . . .“

*) Kottas oli Rooma walitsuse tundemärk. Selle kuu templi wärawa kohale asendamist pidiastwad juudid teotuseks, sest et ta nende arwamist mõõda templi roojaseks tegi. (2. Moos. 20, 4.)

Siin muutus röövli hääl sofistamiseks, nii et Tiitus lõpulauset ei kuulnud. Üks teine ütles siis aga vähe waljumini:

„Kas ta veel sääl on?“

„Muidugi,“ oli vastus. „Pilaatus ei ole siinamaani veel oma kätt selle külge pista julenud, ehk ta küll weewärgi sisseadmise warsti peab lõpetama ja tal selle juures sõrmed koti põhja ulatavad.“

„Ja kas see summa siis nii suur on?“

„Suur? Määratu suur on ta, sõber! Saame meie ta oma kätte, ei me siis enam pruugi ümber logeleda — siis oleme kõik rikkad. Meie plaan on, wõitluse ägeduses salamahti plehku panna. Suudame takistamatalt merekaldale jõuda, siis läheme Greekamaale ja elame torebat elu. Ma ütlen sulle, see saab alles põli olema!“

„Plaan on tore ja meie päämees on tubli nupumees. Kas Barrabas seda ka teab?“

„Mitte maitu. Tema on waga juut, ühe rabbi poeg, ja tahab ainult kottkast templiwärawa küljest maha kiskuda, sest ta arwab, et see temp-
lile teotuseks olla. Aga tubli poisj peab ta siisgi olema, sest et kohtud temaga just sõpruses ei ela.“

„Seda enam on meil põhjust, et ta sellest warandusest weeringitgi omale ei pea saama. Meid ei tunta siin ja wõime sellepärast hõlpsasti plehku panna ja ära pääseda. Wõtawad nad ta kinni ja lõowad risti — seda parem meile!“

„Jupiter ise kaitsku meid!“ sõnas Gestas.

„Mina omalt poolt luban pühalikult, igale Greeka altarile kuldse keti kinkida, kui meie ette-
wõte korda läheb.“

„Mina ka!“ tšendas üks teine.

Dumaakus ärkas kisa pääle üles, manitšes neid tublisti nende kära pärast ja nõudis siis süüa ja juua.

Kuna ta sõi, heitis ta aegajalt metsikuid pilkusi Tiituse pääle. Tiitus kahvatas ja tõmbas käed kramplikult ruskasse, sest ta aimas väga hästi, mis nõuu Dumaakusel oli.

„Mis peame siin selle poisiga tegema?“ küsis üks rõõwel, kes neid Dumaakuse pilkusi oli tähele pannud.

„Braegu olen selle üle järele mõtelnud,“ algas Dumaakus ja pööras omad keerlewad kasšifilmad Tiituse poole, kuna ta näole ktradiilik naeratus ilmus.

Raajus aga, kes oma ülemat selgesti tundis, hüüdis, et Dumaakuse mõtteid Tiituse päält ära pöörda:

„Ratšu wahest siin seda wiina, Dumaakus, küll näed, et see hää on! Niisugust pole sa ial maitšnud. Ulata oma peeker siia, ma täidan ta täis . . . noh, kuida maitšeb?“

Dumaakus sõi peekri pikkamisi tühjaks ja ulatas selle siis uuesti Raajuse ette. „Tõesti, see on hää,“ hüüdis ta, „kust me oleme ta saanud?“

„Wõtšime ta eila Samaria wiinakaupleja käest“; wastas Raajus ja täitis peekri ääreni täis.

„Meile on täna võsel iga kätt tarwis,“ rääkis ta siis ebasi. „Ja julgemat poisši, kui Tiitus on, me enam ei leiagi. Sa mäletad väga hästi weel, kuida ta minewal aastal ühe etiooplase üsna üksi teise ilma saatis, ehk see küll kaswu poolest päris hiiglane oli. Niisüd wõime teda tarwitada! Mis

fiina ütled, pois? Kas tahad täna meie seltsis roomlaste vastu võidelda?"

"Jah, seda ma tahan!" hüüdis Tiitus kõigest kehast ärevuse pärast värisedes. "Kui sa mulle aga sõjariista kätte annad!"

Dumaakus hoidis ju neljandat korda peekri kaajuse ette.

"Mül on nõuu teda siia jätta," sõnas ta pikkamisi, "ja nimelt nii, et ta enam ei pääse ega ial enam minule risti vastu ei juhtu!"

"Mina ei soovi seda mitte, Dumaakus," vastas kaajus kätt hoiatades Tiituse õlale panes. "Meie asi ei oleks sugugi kindel, kui ta siia maha jätaksime. Vähemal ööl võtan mina ta oma hoiu ja walmamise alla ja jumalad olgu talle armulised, kui ta põgenemise katsed peaks tegema!"

Selle juures waatas ta wihaselt Tiitusele otša, et Dumaakust petta.

"Kui meie asi hästi korda läheb, on mul ju üsna üks kõik, mis talt saab," sõnas Dumaakus, kellele wiinaaur ju pähä tõusma hakkas ja teda häässe tujusse pani. "Minupärast võib ta siis Priskat otsima minna, . . . see on nimelt plehku pannud. See võib talle ütelda, kes ta wane- mad on. Kui täna öösel võidame, on kõik tafa tehtud, mis ta ise mulle on teinud. Hahaha! Aga nüüd edasi! Teg on, et platši läheme; meie peame kahe- ja kolmekaupä linna sisse hiilama, et kahtlema ei hakataks. Aloopase wiinakaupluses, ülemise turu ääres, saame siis jälle kokku. Ka Barrabas ootab sääl, ja niipea kui pimedaks läheb, tulewad ka teised sinna. Täitke peekrid

täis ja joome oma ettevõtte kasuks! Mis üle jääb, ohverdame Marsfile, et ta meid ühes teiste jumalatega aitaks.“*)

„Ma olen kindel, et nad meid aitavad!“ hüüdis Gestas. „Igatahes aga on see tema meelepäraline toimetus, kui hebrealaste Jumala käest varanduse ära röövime, millest siis jälle nendel kasu on!“

Dumaakus tõusis püsti, valas pühalikult üle jäänud wiina maha ja hüüdis siis jumalaid appi. — — — — —

Ülemise turu ääres seisvast Aloopuse wiinakauplusest langes hele valgusekiir uulitsale, kui Tiitus Raajuse ja ühe teise röövli seltsis sinna lähedale seisma jäi, et järele waadata, kas see koht ka tõesti õige koht oli, kus nad teistega pidivad kokku saama.

„Sääl seisab see maja,“ sõnas Jooka. „Ma tunnen seda täiesti; olen sääl nii mõnegi öö lõbusasti mööda saatnud!“

„Siis oled küll wist siin Jeruusalemmas sündinud?“ küsis Raajus.

„Muidugi, siin sündinud ja üles kasvanud,“ vastas teine. „Minu isa oli siin hõbesepaks ja tegi palju neid hõberiistu, mis praegu templis seisawad. Ja siin wiinakaupluses puutusin ka Dumaakusega esimest korda kokku. Olesid nägema pidanud, kui ilus poisiks ta sel korral oli! Sääl peab talle siis midagi juhtunud olema . . . mis,

*) Mars — sõjajumal. Greeklastel ja roomlastel oli wiifits, jumalatele kingitust lubada, kui nad midagi tähtsat ette wõtsiwad.

feda ei tea ma isegi . . . aga ta põgenes Kalileamaale ja wiis ühe naese ja lapse siit sinna kaasa. Laps oli see Tiitus siin. Ükskord nimetas naene teda minu kuuldes Taawetiks; pärast kutsuti teda küll Tiituseks, aga mina olen kindel, et Taawet ta õige nimi on."

Tiitus kuulas kiskiskõrvul, ei lausunud aga sõnagi, sest ta lootis, et Jooka veel rohkem räägiks. Kaajus oli talle ühe oma noa sõjariistaks andnud, ja kerge asi oleks olnud, pimeduse kätte all plehtu panna, mis nõuu tal ka poolteed ju oligi. Siis aga mõtles ta, et jäädes wabest oma isa ja ema üle wõib teatusti saada, päälegi igatfes ta suure häämeelega rabbi poega Barrabast näha saada, kellest nii palju juttu oli. Kõige pääält oli tal aga soow — millest ta isegi aru ei saanud — õfistest erutawatest sündmustest osa wõtta.

"Põgenen ma nüüd ära," sõnas ta edasi, "siis pean ükspäinis Kapernauma tagasi minema ja Benoonile tunnistama, et temal õigus ja minul ülekohus oli. Pääle selle, kuda jõuan ma eesli ja raha tagasi maksta? Igatahes aga ootan ma mõne tunni; kes teab, ehk sünnib midagi, mis mulle kasuks wõib tulla!"

Wahetjal olivad nad wiinakauplusesse sisse astunud ja ei wõinud sellepärast enam põgenemise pääle mõteldagi, wähemast sel filmapilgul mitte.

"Sääl on Barrabas!" fofistas talle Kaajus; "ta räägib praegu Dumaakufega."

Tiitus waatas tähendatud koha poole ja nägi sääl üht hiiglaste taolist meest, kelle julge nägu ja elawad, hiilgawad filmad otse Dumaak-

kuse wastandiks. olivad. Tiitus tundis arusaamata võimu omas südames, mis teda Barrabase ligi tõmbas, ja küünarnukkidega rahwa hulgast teed läbi tehes jõudis ta nii kaugele meeste ligi, et kõik ära kuulda võis, mis Barrabas rääkis.

„Tema ei julge seda mitte enam teist korda uues panna lasta, mis kord maha on kistud,“ sõnas Barrabas tasasel, aga kõlaval häälel. „Ju küllalt kaua on Rooma ülemvalitsuse märk Jumala templit roojastanud. On ta mul kord käes, siis murran ta tükkideks katki, nii et teda enam keegi kokku sulatada ei oska. Tükid wistan siis isikult Pilaatuse palee õue. Pilaatus on arg jänes ja kardab meid. Pidi ta meile ju ometi hiljuti Keisareasgi järele leppima ja ta siis, kui ta püha templi warandust oma enese otstarbete jaoks tarwitada tahtis!“ *)

„Üsna tõsi!“ kinnastasivad hääled läbisegamini wastuseks. „Näsume aga platsi ja kismume see äraneeatud kaju maha!“

Ja ühestkoos tormasivad nad kõik wälja uulitsale. Tiitus, kes Barrabase lähedale jäänud, nägi imestades, et terve turuplats waheajal mehi täis oli kogunud, kelle näod metsikult leeksisivad.

Tasane sumin käis meesteridapest läbi, niipea kui oma juhatajat filmasivad. Barrabas jäi seisma ja seletas lühidelt ja terawalt, kuda ja kust pääle hakata tuleb; pärast seda, kui kõik

*) Pilaatus wõis kord Rooma sõjamärgid, hõbedast kottad, rittwade otjäs Jerusalemma ja ei tahtnud neid maha wõtta; aga tuhanded juudid kippusiwad Keisareas ta maha kallale ja hulusiwad kuus päewa ja õõd järelijätmata, kuni ta wiimaks järele leppis ja need märgid pühast linnast wälja saatis.

omad tõrwalondid olivad ära kustutanud, mars-
sifivad nad pimeduse kätte all templi poole.

Nad ei olnud aga veel kuigi kaugemale jõud-
nud, kui kilpide kõrin nende kõrwa kostis ja wali
hää! nendelt pääsesõna nõudis.

„Meie oleme kadunud!“ sosistas Raajus
Tiitusele, kelle seltsis ta Barrabase taga sammus.
„See on Rooma ihukaitsewägi.“

„Edasi, mehed! Võtke roomlased kinni! Meid
on ainult pisutene jalk!“ müristas Barrabas.

Walju kisaga tormaswad mehed edasi, ja
lähemal filmapilgul kostis wali lahingukära —
sõjariistade kõlin, metsik sõjakisa, selle juurde
naiste ahastusehüüded, keda jalgu alla tallati.
Barrabas seisis keset wõitlust ja wõitles mee-
heitlikult; aga ju mõne filmapilgu pärast oli näha,
et mäsajad alla jäiwad.

„Meid on ära antud!“ sosistas Dumaakus
Raajusele kõrwa. „Natsume, et plehku saame;
täna pole ometi enam midagi teha, sest roomlased
on nagu mesilastepere meie kallal.“

Peaaegu selsamal ajal kostis eelmisest reast
wali hüüd: „Pindluse sõjawägi tuleb! Barrabas
on wangis! Päästku ennast, kes wõib!“

Mäsajate keskel walitses kole ärewus ja
segadus; igaüks mõtles ainult enese pääle. Tiitus
kisti teistest kaasa ja tormas, ilma et teadnud
oleks, mis tegi, pimedas ühe kitsa uulitsa sisse.
Niipea kui ta nägi, et keegi talle järele ei tulnud,
jäi ta filmapilguks lõõtsutama ja kuulis omaks
rõõmuks, kuida mäsajate ja tagaajajate kisa
eemale läks.

Ta süda pekis peaaegu kuuldavalt, uus lootus asus ta hinge.

„Ma olen piästetud,“ mõtles ta. „Kui ma end jõuan hõnseri peidus hoida, mõin, niipea kui väravad lahti tehtakse, kergesti linnast välja põgeneda. Siis lähen ilma müübimata otseteel Benooni juurde ja jutustan talle kõik ära, mis sündinud on; ma olen kindel, et ta mind usub!“

Mõtte rahuliku kogu pääle, mida ta omale Zairuse majas leidnud, oli talle suureks troostiks, kuna ta jääl nõndaviisi üksipäinis keset uulitsat seisis. Aga mispärast oli ta mantel nii soe ja niiske? Praegu küsis ta seda oma käest, kui korraga põlewat walu pää küljes tundis.

„Ma olen haawatud,“ oli ta esimene mõtte; ja tõepoolest tundis ta juukse all suure haawa, millest weri maha nirisef.

„Smelik!“ ümises ta oma ette. „Si pannud sugugi tähele, millal mulle pähä löödi!“

Warsti tundis ta, kuda ta jõud raugema hakkas.

„Kui keegi mulle appi ei tule, ei jää werejooks enne seisma kui maha langen,“ mõtles ta.

Müüri kõrde astudes, kobas ta nii ruttu kui võimalik edasi. Praegu tõusis kuu üles ja selle walgusel nägi ta, et ühe suure platfi pääle wälja jõudis, mille teises otsas wõhituli põles. Gulk muste kogusid liikus selle ümber.

Tüütuse suust tuli hele rõõmahüüde ja ta wankus selle koha poole edasi, kus tuli põles, ilma et mõtelnud oleks, mis suguse hädaohu sisse ta ennast selle läbi andis. Vähemal minutil aga langes ta karjatades maha.

„Mis hääl see oli?“ küsis üks Rooma soldat, kes teiste seltsis tule ääres seisis.

„Mina ei kuulnud midagi,“ vastas teine.

„Deegi karjatas siin ligikal,“ seletas esimene.

„Mististi tuli see mässajate poolt,“ sõnas päälit. „Meie mehed kihutavad neid alla kuni alemiteni. Nad on hulga nendest wangi mõtnud, teiste seas ka Barrabase. See lord saame paasapäha nädalal midagi näha.“

„Kuda? Mis ja sellega arwad?“

„Kistisid, muid ei midagi,“ oli vastus.

„Sä tead ometi, et Pilatus juudid risti lüüa lasseb, kui nad tema vastu eesivad. See on neile hebrealastele otse termiseks, kui pidule tulles nii palju ristisid näewad, ja kohutab neid enam kui leegion sõjawõge.“

„Kuula, juba kostis jälle seesama hääl!“ hüüdis teine, pani ruttu tõrwalondi põlema ja walgustas ringi.

„Siia, seltsimees!“ kisedas ta siis. „Siin on üks haawatu maas, nagu näen! Tule, aita mind teda üles tõsta!“

Nad kandiswad Tiituse tule juurde ja hakkasivad ta haawa kōbima.

„Kes ta küll mõiks olla?“ küsis üks nendest.

„Näp järele arvata on ta juurt, mististi üks mässaja. Meie ei tohi teda mitte ära põgeneda lasta,“ vastas päälit. „Kõnu täll ta mantli alljast ära ja see ta pääl kinnit! On sügaw haaw ja ta mõiks kergesti ära surra. Mäta mülle ta see winapudel süält kätte, annan talle sellest ähe lonksu.“

„Sa oled väga osaw ravitseja,“ ütits üks juuresolijatest, kes seda kõike päält oli waadanud.

„Tahan ainult selle eest muret kanda, et ta pidunädalaks jälle terveks saaks,“ vastas mees, nimega Markus, toorelt naerdes. „Päähaama kätte surra, see oleks jurnasele poisile, nagu see siin, liig kerge surm.“

Waherjal oli Tiitus minestusest üles ärganud.

„Kas suudad seista?“ küsis päälit teda üles aidates.

Tiitus jäi wankluses seisma.

„Kas ta mõitlusest osa mõtsid?“ uuris päälit edasi.

„Jah,“ sõnas Tiitus taja. „Alga . . .“

„Wiige ta wangi, Raajus ja Bruutus!“ hüüdis päälit kõhe. Ja enne kui Tiitus sõnagi juust wälja sai, wiidi ta ära. Mõni minut hiljem oli ta wangis. Ta langes haigewate õlgede pääle maha ja jäi warsti kõigest walust ja ärewusest hoolimata magama.

Ratskümnes päätükk.

Tiitus mõistetakse ühes Dumaatsega surma.

Tiitus oli ju enam kui nädal aega siin miiskes, pimedas longis wiibinud, kui korraga ühel hommitul salt Rooma solbatid ta unest üles ärataswad. Nad käsitsiwad teda oma järel tulla ja saatsiwad ta kiirel käigul linnast läbi Pilaatuse

maja ette. Hoolega walwatud wärawast läbi jõudes, olivad nad prätoriumis ehk kohtusaalis.

Tiitus waatas lähku oma limber ja lastis siis pää ritma pääle wajuda. Saal oli inimesi tungil täis, ja ühe kõrgema koha pääl istus üks mees, mististi maawalitseja Pontsius Bilaatus.

Silmapilguks unustas Tiitus kõik oma umbruse segaste, ahastawate mõtete mõjul ära, mis ta hinges korraga elusse ärkasiwad. Kui ta aga, rahwa kõnesumina läbi aratatud, jälle üles waatas, nägi ta Barrabast oma ees seiswat. Ta oli seotud ja ta kõrwal seiswad wahid.

„Sinu pääle on kaebatud, et sa 27. märtsi ööl mäsu oled toime pannud ja ise oma käega mitu Rooma soldatit nende kohusetäitmise juures ära tapnud. Mis on sul oma wabanduseks ütelda?“

„Kes on minu päälekaebajad? Kase nad ette astuda!“ ütles Barrabas, julgesti ja kindlasti maawalitsejale otse waadates.

„Looge tunnistajad siia!“ kästis Bilaatus.

Mitu meest astusiwad ette, kelle hulgas Tiitus oma imestamiseks ka Gestase nägi olemat. Tunnistajate üteldes läksiwad kaebusega täiesti kofku.

„Mis ütled sa tunnistajate tunnistuse kohta?“ küsis Pontsius Bilaatus. „Kas on mõni põhjus olemas, mis pärast ma siin su süüist wabaks mõista wõiksin?“

„Mis tegiwad need päälekaebajad teatud õhtul?“ küsis Barrabas pillawalt naeratades.

„Sellega pole siinul tegetmist,“ wastas Bilaatus waljusti. „Ütle, mis siinul su wabanduseks

on ütelda, kui ei, siis ole wait, kuna ma su üle otsuse annan!”

„Ma tahaksin ainult seda ütelda,“ vastas Barrabas, kes väga hästi mõistis, et ta päästmata kadunud oli; „ma kahetsen, et me Jehoowa templi päält kuldset kottkat maha kiskuda ei saanud. Pääle selle: kui kõigil roomlastel, kes templit Jeruusalemmas teotawad, üks ainus kael oleks, ma raiaksin ta häämeelega oma möögaga läbi, et maad nende alt wabastada!”

Nüüd tõusis kogu kára. Roomlased sülitasiwad tuld, juudid awaldašiwad peaaegu awalist rõõmu; Bilaatus kahwatas ja ta häälest kostis äge wiha, kui ta ütles:

„Sina oled iseenele üle otsuse andnud; mina kinnitan seda. Tulewat reedel, 15. aprillil, lõdakse sind risti ja jätakse sind sinna rippuma, kuni eluõht su sees on wälja läinud. Pääle selle pekstakse sind piitsadega, niipea kui siit kohtusaalist lahkud ja siis ka weel enne ristile lõmist.“

Selle järele kästis Bilaatus wangi wälja wiia.

Tiitus oli peaaegu minestusesse langemisel, kui seda koledat kohtuotsust kuulis; Barrabas aga oli julge nagu ennegi ja lahkus pääd piisti kandes kohtusaalist.

Selle järele kuulati umbes 50—60 wangi üle. Bilaatus tegi nendele ühise otsuse; neid kõiki pidi piitsadega pekstama ja üheöö waku sees hoidama.

Pärast seda kui nad kõik wälja wiidud ja Bilaatus mõne minuti ametnikkudega oli rääkinud, hüüdis ta waljul häälel:

„Tooge nüüd teised wangid ette!”

Tooresti tõukasivad soldatid Tiituse kohtujärje ette, ja kui ta üles waatas, nägi ta omaks imestuseks Dumaakust oma ees. Ka Dumaakus näitas imestawat, naeratas siis aga — kuid see oli tõesti kuradilik naeratus!

„Wangid,“ rääkis Pilaatus, „teie pääl on kolm süüdi: röövimine, tapmine, mäsamine; kuulge tunnistajate tunnistust, siis ütelge, mis teil oma wabanduseks ütelda on.“

Esimeseks tunnistajaks oli see Samaria wiinakaupmees, kelle wiina Dumaakus nii hääks oli kiitnud. Ta ütles, rööwliid olla talle Samaariast Jeruusalemma tulles teel kallale kippunud ja kõik ta wiinawaranduse, mida ta siia müügile tuua tahtnud, talt ära rööwinud; ka riided olla nad tal seljast ära wõtnud. Pärast seda kui nad teda weel peksnud, jätnud nad ta poolfurnult tee äärde maha. Onnekombel tulnud aga sedasama teed mööda üks ta suguwend ja halastanud tema pääle, sest midu oleks ta küll sinna furnud. Praegu siin kohtujärje ees seiswad mehed olla tõepoolest selle rööwliisalga liikmed, ta tundwat nad selgesti ära.

Teine tunnistaja tunnistab, ta olla wangisid mäsjudöl Kloopase wiinapoes näinud ja ka pärast wõitluses Barrabase lähedal.

Selle järele jutustas päälit, kes Tiituse wangi wõtnud, mis tema teadis ja ütles, wang olla ise tunnistanud, et ta mäsjust osa wõtnud.

Wiimane tunnistaja, keda ette kutsuti, oli Gestas. Ta hoidis end hoolega Dumaakuse poole waatamast ja wahtis tunnistades üksiklmi maa-walitseja pääle.

„Mis tead sina nende wangide kohta siin ütelda?“ küsis Bilaatus tema käest.

Gestas waatas maha pörandale, siis pööras ta filmad wahi poole, kes wangide kõrwal seisis; ta näitas Dumaakuse lähipuuritavat pikku tundma. Wiimaks sõnas ta tasa:

„Wulle tdotati, et mind wabaks lastakse, kui kõik ülles tunnistan. On see nii ja jääb see nii?“

„On ja jääb — räägi!“ wastas Bilaatus kärjitud.

„Hää küll,“ wastas Gestas; „Dumaakus, see wang, kes siin kohtujärje ess seisab, oli meie salga päämees. Meid oli dieti kaks kümme, aga ainult kaks teist kümme meest tegiwad tööd. Meie pääforter oli Dapernaumas, aga kõige enam äri ajasime maarteede pääl, mis Jeruusalemma tulewad, sest et sääl palju läidatse. Meie saime sagedasti palju saaki; wangidega tegime, nagu seda hääks arwasime. Paljud wdisiwad rahulikult edasi minna, töstis aga keegi kisa, siis läskis meie päämees teda ära tappa, mis siis ka sündis.“

„Kui palju olete sedawiisi ära tapnud?“ küsis Bilaatus.

„Mees sügas mõtelbes pääd, siis wastas ta:

„Seda ei tea ma ütelda, sest et me neid ial ei lugenud.“

„Kas see noormees ka teie seltsiline oli?“ küsis Bilaatus Tiituse pääle tähendades.

„Jah, kuni hilja ajani,“ wastas Gestas.

„Ta nimi on Tiitus ja peeti teda meie päämehe pojaks; aga meie kõik uskusime, et Duma-

Kus ta lapsena warastanud ja et Tiitus ta sugulanegi pole."

"On ta ka isiklikult mõnest rõõwikäigust osa võtnud?"

Mees wiivitas filmapilgu vastusega, siis sõnas ta:

"Tema oli hääd südamega poisiks ja oleks auusaks meheks kaswanud, kui ta seda oleks tohtinud; aga ta oli julge ja wõitluse-himuline."

"See tähendab siis, et ta ärast, nagu sa seda nimetad, osa on võtnud?"

"Jah, ta on küll ühe etiooplase ära tapnud, aga see sündis wõitluses, sest et see mees muidu tema enese oleks maha löönud," wastas Gestas.

"Teie olete kuulnud, mis tunnistajad teie wastu on tunnistanud," pööras Pilaatus nüüd wangide poole. "Sina, kui juhataja, wõid enne rääkida!"

Dumaakus tõusis pilsti ja algas ruttu ja kaeblikul häälel:

"Wiimane tunnistaja on waletanud, häbematalt waletanud. Mina olen kalamees ja auus mees. See noormees siin on minu poeg, isemeelne, sõnakuulmata poisiks, kes mulle ju palju muret on teinud. Baraku on ta terve rea pahu tükki teinud ja mina tulin ainult sellepärast siia Jeruusalemma, et teda ta pahade seltsimeeste juurest ära wiia. Sellepärast läksin ma Aloopase wiinataplusesse. Minul kui isal walutab süda sees, et oma enese poja wastu pean tunnistust andma, aga

"Küllalt!" hüüdis Pilaatus. "Su sinu näost on näha, kui rahuline ja kohusetruu kodanik sa

oled. Aga sellest hoolimata peame sind oma mõd-
raste lõbuks ohverdama, kes pühade ajal sin-
koffu tulewad. Vähemal reedel, 15. aprillil, lõb-
dakse sind ühes Parrabafega risti. Wahid, wiige
ta ära!" kästis ta soldatid, kui Dumaatus seda
otsust kuuldes kui metsaline mõirgama hakkas.

"Ja sina, õiglase isa sõnatuulmata poeg, mis
on sinul wabandamiselt ütelda?"

Tiitus waatas kohtuniku pilkawa näo pääle;
ta meelesohad wafardasiwad walukikult ja nagu
hädahüüe tuli ta suust: „Oh Tehwanus, oh ema!"

Pilaatus oli ju aminu wäsinud. Sellepärast
tõnõsis ta müüd püsti ja sõnas lühidelt:

„Küllalt! niisugused narrused hoia omale!
Saad ühes teistega risti lõõdud, maailm rõõmus-
tab, kui ühest niisugusest poisist, nagu sina oled,
lahti saab. Wahid, wiige ta ära ja saatke siis
kõit rahwas kohtusaalist wälja!"

* * *

Tiitus lamas jälle kongis märgade õlgede
pääl. Ta oli praegu wait ja ei mõtelnud ei
hommikul äraelatud erutawate sündmuste ega ka
felle koleda otsuse pääle, mis tema üle tehtud,
waid nende ilusate päewade pääle, mida ta Teh-
wanuse seltsis Geneetfareti järwel mööda saatnud,
ja Briska, oma armsa ema pääle, keda ta tal-
tundnud. Siis aga ka wäikesse, punaste paledega,
rõõmsa Kuthi ja wana, hää Benooni pääle. Kuna
need tuttawad pildid ta waimusilma eest mööda-
lehwisiwad, ihmus ta ette, äkitsest ühe mehe ilus,
armastusest järele nägu. — Otsuse wõgu, ja tal-

oli, nagu kuuleks ta teda jällegi ütlemat: „Tulge minu juurde kõik, kes te koormatud ja waewatud olete, mina tahan teile hingamist saata.“

Jälle ja ikka jälle ütles ta neid sõnu oma ette ja tema waim jäi nende sõnade kõla kuuldes rahuliseks. Täi aja pärast langesiwad ta filmad kinni, ta jäi magama ja nägi ilusat und.

Kui ta ärkas, särasiwad ta filmad iseäralisel läikel ja õnnis naeratus mängis ta huulte ümber.

„Minu filmad on mu kuningat ta ilus näinud,“ sosistas ta, „ja mina olen tema oma.“

Rakskümnesesimene päätükk.

Brista sureb.

Enam kui kuu oli mööda läinud, sestsaadik kui Tehwanus oma ema seltsis kivist rada mööda, mis üles Naatsfaretti wiib, üles oli sammunud, ja weel ikka elasiwad nad Maria, Jeesuse ema majas. Brista ei olnud mitte enam woodist üles tõusnud, kuhu ta sinna jõudes heitnud, ja Maria film nägi ikka selgemalt ja selgemalt, et Brista päewad oliwad loetud. Üksford, kui ta tema üle kummardas ja talle juua andis, ütles ta Bristale kaastundlikult: „Oh et ma oma pojale seda teatada wõiksin, tema teeks su tõesti terweks!“

Brista aga wõttis õrnasti ta käre pihku ja wastas:

„Ei, oh ei, ma tunnen, et surm ju läheneb, ja olen rõõmus, et see nii on. Minu elu ei

olnud sugugi nii õnnelik, et seda weel pikendada soovitaksin. Südamest olen tänulik, kui vähemast siin waitšes majas omad filmad kinni tohin panna."

Ja tõesti, kui tema kurtwa, kareba elutee pääle mõtleme, siis mõime arvata, et tal Maria rahulikus majas tundmus oli, nagu oleks ta rahulisesse sadamasse jõudnud, ja et ta ennast elus esimest korda õnneliku tundis olema, päälegi et ta midagi walu ei tundnud, waid aga nõrgemaks jäi.

Maria oli Briska wastu wäga osawõtlik, sest ta oli kindel, et Briska eluloos mõni tume koht oli, mis talle tuskat tegi. Ühel päewal, kui ta haigewoodi ees istus, nägi ta, kuida sellel pisarad üle põskede alla weeresiwad. Nuttu tõusis ta püsti, kummardas haige üle, wõttis ta külmad käed oma pihku ja sõnas õrnasti:

"Kas ei taha sa mulle oma muret teada anda?"

Haige lõi filmad wäsinult lahti ja waatas kaua ja tõsiselt Maria armsasse näosse.

"Jah," sõnas ta pikkamisi, "ma tahan seda teha. Baljude aastate eest olen ma kellegile pahal wiisil ülekohtut teinud, ja see on mind raskesti kõik mu eluaja rõhunud. Aga fiisgi ei olnud mul julgust seda jälle hääks teha."

Stüüd jutustas ta Tiituse loo, kuida ta õpsel lapsega ära põgenenud ja oma armsama järele läinud.

"Misparast wõtsid sa lapse sel korral kaasa?" küsis Maria.

"Sellearast, et Dumaakus seda kästis," wastas Briska wäsinud häälel. "Ja mina ise armastasin last ka nii üliwäga, et temast mitte

lahkuda ei suutnud; nõnda siis kuulsin ma selle nõutuga sõna, et lapse pärast jälle tagasi viit. Kui ma pärast kord sellest rääkisin, läi Dumaakus rusikaga mu pikali ja pekis Tehwanust niikaua, kuni selle seljaluu katki läks, nii et lapsest wilets sant sai, kuni minu poeg ta jälle terveks tegi. Ah, kui suurt tänu olene minu wastu wõlgu, minu Tehwanus ja mina! Nüüd aga saad sa meid põlgama, pärast seda kui teada said, kui suur patune ma olen! Ma ei ole wäärt, et minu katuse all wiibin!

Maria wakis filmapilgu ja suudles haige otsaesist, siis sõnas ta:

„Sa pead weel nüüd oma ülekohut hääks teha katsuma. Saada Tehwanus kohe Raper-nauma, et ta Tiituse siia tooks! Ta tuleb tõesti, kui kuuleb, et sa haige oled; ja sa wõid siis talle üles tunnistada, kui raske pattu sa tema wastu oled teinud, ja talle tunnistust anda, et kõik ka nii on, nagu sa ütled. On sul kõik siin kaafas?“

„Jah,“ wastas Briska ja tõmbas padja alt siidinõõriga seotud pakikese wälja. „See on see mantel, mis wäikesel Taawetil seljas oli, kui temaga ära põgenesin; ma olen selle hoolega alles hoidnud. Tema on seda ise oma käega tema jaoks tikkunud ja saab seda kohe ära tundma. Selle hõbedase keti, mis sääl juures on, on ta mulle ise kaela pannud, kui ta mind oma teiste teenijate seast pisukesel Taaweti hoidjaks walis. Oh, kui mõtlen, kui kurjasti ma tema usaldust olen pruukinud! Mis peab küll minust waesest saama?“

„Sa oled tõesti raske pattu teinud,“ sõnas Maria. „Aga kui sa seda Jumala ees südamest

kahetsed, annab ta sulle kõik andeks, nagu ta lord kuningale Taawetile andeks andis, ehk see küll tapnud oli."

"Jumal teab, kui südamest ma oma süüdi kahetsen," hüüdis Priska pisaraid warjates, mis ta palgele weeresiwad.

Tükitese aja pärast tuli Tehwanus tasakesi tупpa ja kummardas murelikult haige üle.

"Mis sa arwad?" küsis ta tasakesi Marialt. "Kallab ta nüüd paranema?"

Tehwanuse häält kuuldes ärtas Priska üles ja sõnas:

"Ma olen suur patune, Tehwanus. Aga Jeesus on tulnud patuseid õndsaks tegema; sest-
saadik kui seda tean, on mu süda rahule jäänud. Otsi Tiitus üles, mu poeg, ja anna see pakki tema kätte! Maria saab sulle kõik täielikumalt teatama."

Selle järele wajasiwad haige filmad wiimast korda kinni. Maria ja Tehwanus ei lahkunud termel ööl ta woodi juurest ja walwasiwad armu-
likult tema üle. Kui päike parajasti tõusis, liiku-
sivad haige kahwatud huuled weel kord, ja Teh-
wanus, kes tema üle kummardas, kuulis, kuda
nad sotsistasiwad: "Tehwanus — Jeesus!" Siis
jäi hingamine korraga wait — Priska oli surunud!

Pärast lihtsat matust, mis Hommikumaa wiisi järele weel selsamal õhtul sündis, kuulis Tehwa-
mis Maria suust Tiituse lugu.

Ta oli sügawasti liigutatud.

"Waene ema," hüüdis ta walulikult, "mis-
sugust rasket koormat on ta pidanud. Kandma!
Aga selsamal filmapilgul, mil ta mu nime ühes

Jeesuse nimega nimetas, teadsin ma, mis mul niikõik teha on: Jeesusele tahan ma oma elu pühendada!"

Järgmisel hommikul mõttis Tehwanus tikitud kuu ja hõbedast ketikese ja läks teele. Jumalaga jättes õnnistas ja suudles Maria teda; tema aga nuttis, sest ta tundis ennast niikõik ühiku ja mahajäetud olema, kui ta talle hädaohud, mis noori mehi maailmas ähwardavad, alles tundmata olivad.

Rakskümnesteine päätükk.

Juudas Iskariot annab Õnnistegija ära.

Norus pääl, käed selja pääl, käis Raiwas oma toas ägedasti edasi ja tagasi. Tema otsaesine oli kibras, ta silmad wälkustiwad wihaselt ja aegajalt pomises ta ägedasti oma ette:

„Jumalateotaja, kes ta on! Ta peab eest ära koristatama! Mina, ülempreester Raiwas, olen seda wandunud! Ta ei pea mitte enam kaemini elama!"

Tasane kahin käigus sundis teda ruttu ukse juurde minema ja seda ägedasti lahti kiskuma.

„Sina oled siin, Maltus!" hüüdis ta. „Noh, mis kuulsid?"

Maltus nitutas alandlikult pääd.

„Õrgeaamuline herra," sõnas ta, „sinu soowi ja käsu järele läksin Betaamiasse. Mitte raske

ei olnud mul Saatjaruse elumaja üles leida, sest kõik tee ja majasine oli inimeste sääl täis; ühed tulivad, teised läkivad, nii et eksida ei mõinud. See on üks lihtne, aga ilufasti fiske seatud ja puhas maja külla alumnises ofas."

"Mis on minu sellega asja, kuda see maja seest välja näeb!" hüüdis Raiwas kirsitult. "Mehhe enese kohta tahan ma teatusti. Oled ja teba ennaft ise näinud?"

"Jah, olen näinud; ta elab tõepoolest ja on täiesti terve," rääkis Malkus edasi. "Kui ma sinna jõudsin, seisid ta parajasti aias ja rääkis rahwaga."

"So, so — wõi rahwaga rääkis ta!" pilkas ülempreester. "Rääkijaid ja kõnepidajaid on meie ajal siin maal väga palju. Aga mis ta fiis dieti rääkis?"

"Jutustas oma ülesäratamise lugu," wastas Malkus. "Kõige päält aga kiitis ta Jumalat ja tänas Jeesust, keda ta Jumala Pojaks ja Jsraeli rahwa troostiks nimetas."

Raiwas kirjistas wiha pärast hambaid.

"Ja rahwas?" küsis ta.

"Kõik säälolijad ksendasiwad waljusti: „Halleluuja“ ja „hoosianna Taaweti pojale!“ Terve Betaania on nagu pöörane selle loo pärast; niisugust imetähte ei olla weel ial maailmas sündinud ega nähtud."

"Käega katsutaw wale, muud mitte midagi!" ksendas Raiwas, wiha pärast nagu meeletu; „tema ja ta kaaslased on kõik selle loo lihtsalt luuletanud, et just pidu ajal terve maa ja rahwa tähelepanemist äratada ja rahwast üleilbse erutada!"

Oled ja aga ka teiste käest selle asja üle teatusi kogunud, nagu ma küsisin?"

Matkus vaatas Raimasele tõsiselt otja.

„Teda ja Betaanias ial kuulad, ehk selle käest ja ial selle üle teatusi küsid, igalüks nendest peab teda tingimata suureks imetegijaks,“ sõnas ta. „Ma olen kõik teinud, mis võisin, olen kõik su käsud karva päält täitnud, olen nendegi käest küsinud, teda linnas kõigipidi mõistlikkudeks ja kaineteks meesteks peetakse, aga igalt poolt ja igalt libelt sain ühe ja sellesama kostuse. Olen ka hauda waadanud, kus Naatsarus on hinganud; ja sündis see, kuida see ka ial sündis, niipalju on kindel: Naatsarus oli kahtlemata surmud ja neli päewa hluas — kuida see Naatsareti mees ilma Jumala wäeta teda üles äratada suutis, sellest ma aru ei saa! Ja nagu mina, nii ütlemad ja räägiwad kõik!“

„Küllalt!“ hüüdis Raimas tõrjudes. „Jäta nüüd mind üksi ja sea kohtusaal lorda! Ühe tunni jooksul peab kõik walmis olema!“

* * *

„Meie oleme seda asja ju liig kaua wagusi fallinud. See inimene peab eest ära toimetatama, ja seda nii ruttu kui võimalik!“

Mees, kes neid sõnu rääkis, polnud keegi wähem kui aumwääriline Garmas, kõige tähtsam mees siin ärewate kohtunikkude seas ülempreestri saakis.

„Kui teda rahulikult edasi talitada laseme, nagu seda ju kolm pikka aastat oleme teinud, siis

hakkawad wiimaks kõik tema sisse uskuma. Siis tulewad roomlased, wõtawad meil maa ja maja ja rahwa käest ära — ja seda digusega. Oleks minu nõuu kuulda wõetud, ast ei oleks sugugi nii hulluks läinud. Algnuses oleks teda terge ast olnud kõrwale toimetada, kuna tal nüüd rahwa seas nii palju sõpru on, et tema kõrwaletoimetamine wäga raske on."

"Mina ei ole sugugi selle poolt, et ta surma mõistetakse," sõnas Nikodeemus pehmesti. "Sest minu arvates pole ta midagi teinud, mis surmaväärt oleks."

"Sa ei saa sellest asjast üleüldse midagi aru, arwan ma," müristas Kaiwas kirdliselt, "ja ei mõtle ka sugugi, et parem on kui üks sureb rahwa eest, kui et terve rahwas hukka läheb."

Nikodeemus waatas talle filmapilgu waitides otsa, siis sõnas ta pühaliku tõsidusega:

"Sina oled ülempreester ja Jehoowa räägib sinu suu läbi; aga Jumal hoidku, et meie üht ilma süüita inimest surma mõistaksime! Mina vähemast ei taha selle asjaga midagi tegemist teha!"

"Seda oleme ju ammu arwanud, et ka sina üks tema jüngritest oled!" wastas Hannas pilgates; "sellepärast ei kõlbagi sa enam Sanhedrini ülema kohtu liikmeks!"

Nikodeemus ei lausunud sõnakestgi, waid sammus sirgesti ja waitides saalist wälja.

"Ea! ta läheb!" sõnas Johaanan. "Mis me ühes niisuguses selges asjas, nagu see siin, weel ilmaaegu suud kulutame. Asi on ju päewa selge!"

Wali kiidukõmin järgnes ta sõnadele, kui ta ringi waatas, kas keegi veel julgeks wastu rääkida.

Minult üks nendest ei lausunud sõnagi, waid waatas maha põrandale ja mängis rahutult oma habemega. See oli Joosep — Arimaatiast.

„Mis peate teie näituseks sellest nõndanime-
tatud imetesst, mida see Naatsareti mees ühe
Saatsaruse nimelise mehe kallal olla korda saat-
nud? Nagu ma kuulsin sünnitawat see lugu ter-
wes ümbruses suurt ärevust ja tähelepanemist ja
panemat kõig rahwa kihama,“ rääkis Johaan-
edasi. „Minu armates oleks kõige parem, see
mees saaks jälle hauda tagasi toimetatud, kust
nad ta wälja on toonud. Oli ta tõesti surmud,
siis oli see Jumala tahtmine, ja ta oleks ka pida-
nud surmuse jääma. Kui meie ta siis jälle maa
alla tagasi toimetame, siis täidame ainult jeda
otrust, mis Jehoowa tema üle ju andnud ja ei
kõi see kudagi wiisi seaduse wastu. Eks ole?“

„Tõsi, ühena tõsi,“ wastas Hannas. „Mis
ja ütled, pean ma wäga õigeks ja mõistlikuks.
Wististi oli see mees ju omale Jumalast antud
aja ära elanud. Pääle selle pole tal, kui surmu-
kehale, enam mingit õigust kauemini ilmas elada,
sest igaüks, kes temaga kokku puutub, saab
roojaseks.“

„Jätke see tubli mees, see Saatsarus rahule!“
hüüdis Joosep Arimaatiast, kes enese üle enam
walitseda ei jõudnud. „Mina tunnen teda isiku-
likult ja tean, et ta tubli, õiglane ja waga mees
on, ja olen teda ka pärast ülesäratamist näinud.
Kui ta selle eest müüd Jumalat kiidab, siis on see
ilus, aga mitte laiduwäärt ja paha tegu!“ :

„Meie võime ju sellest asjast pärast jälle edasi rääkida,“ tähendas Hannas rahustaval toonil. „Kas mahest keegi teist ei tea, kus see Naatsareti Jeesus praegu viibib?“

„Tema pidawat iga päev Betaanias käima, kuhu ta sellejama Naatsaruse juurde ajutiselt olla elama asunud,“ vastas Kaiwas. „Kuulsin seda just enne siia tulekut. Igatahes aga mõtleb ta siia Jeruusalemma pühale tulla. Meie peame katsuma teda salamahhi kinni võtta, et rahva seas mäss ei tõuseks. Pääle selle peame tarvilised tunnistused muretsema, mis teda Nooma kohtu alla saadaksivad, sest et meil õigust ei ole teda surma mõista, nagu seda ifegi teate.“

Selle tähenduse juures, mis Nooma valitsuse kohta käis, välkusivad meeste silmad tuld. Hannas ruttas sellepärast rahustavalt juurde liisama:

„Põhjusselgelt on roomlased, mis meie pühasse ususse puutub, meie vastu kaunis sõbralised olnud. Näituseks meie tempel. Nad ei ole meile selles asjas veel midagi tüli teinud ja meie peame katsuma ennast nendega ühendada. Kui meie Jeesust mässu sünnitajaks suudaksime tembeldada, oleks ta kadunud. Siis võiksime ta julgesti Pilaatuse kätte ära anda, teades, et ta eluga enam ei pääse. Iseäranis homme peame hoolega tema järele walwama ja hingamisepäeva kohta käivad seadusedgi selle juures ära unustama, sest filmast lasta ei tohi meie teda näliid enam — ja hädatööb on lubatud.“

Samal filmapilgul koputati uitse pihta.

Kaiwas tõmbas kulmud kippa ja sõnas:

„Kes julgeb meid eksitada? See peab küll wist mõni tähtjas asi olema, sest kutsumata küllalist ei oleks uskehoidja läbi lastnud.“

Ta tähendas ühele felttimehele, et ta usse lahti teeks.

See tuli kohe tagasi ja sõnas tasa:

„See on üks Naatsareti mehe jünger; ta tahab ülempreestriga rääkida.“

Kaiwas wiivitas.

„Anna käsi, et ta sisse toodaks!“ sõnas Hannas. „Kes teab, ehk tahetseb ta juba, et sellele mehele järele jooksis. Praegusel puhul oleks ta meile tubliks tunnistuseks Jeesuse vastu.“

„Tulgu aga sisse, mul pole selle vastu midagi ütlemist,“ wastas Kaiwas.

Sügaw waitus walitses saalis, kui mees wiivitawal sammul sisse astus. Tulija oli kaswu poolest väike ja tema näol oli väga tufane, kohutaw jume.

Hannas naeratas talle sõbralikult vastu ja sõnas magusal häälel:

„Ole nii hää, astu lähemale ja ütle, millega sind teenida wõime?“

Tulija waatas talle uuriwalt otja.

„Oled sina ülempreester?“ küsis ta siis karedalt.

„Mina olen ülempreester, pois!“ hüüdis Kaiwas karsitult. „Mis sa tahad minust?“

Hannas küsis temalt selle järele:

„Sa tuled wist küll; et meiega selle Naatsareti mehe üle rääkida?“

Tulija jume läks lahkemaks ja tige naeratus ilmus ta huultele.

„Jah,“ sõnas ta waljusti, „mina ei suuda teda enam sallida ja tulin sellepärast siia.“

„Ahaa,“ wastas Hannas pehmesti, „tahaksid wist küll jälle häämeelega isaisade usku tagastulla ja mitte enam eksiteedel rännata nagu siimaani — mis?“

„Isaisade usuga on mul wähe tegemist,“ wastas mees häbemataalt, „niisama wähe, kui usul minuga tegemist on. Aga mulle on raha tarwis; mis sa annad mulle, kui Naatsfaret'i mehe sinu wõimu alla muretse?“

Raiwas largas püüsti ja hele rõõm säras ta filmist.

„Mis ma sulle annan! Jah, mees . . .“

„Dase mina kauplen, mu poeg,“ sosistas Hannas Raiwasele tase kõrwa sisse; „ostan niisuguste meestega paremini ümber käia kui sina.“

Ja wõõra poole pöördes sõnas ta ettewaatlikult edasi:

„Noh, palju su tunnistus küll ei maksa, mu armas, sest meie teame juba isegi, kust selle Naatsfaret'i mehe leiame; aga mõnes asjas wõid meile ometi kasulik olla ja säääl me siis mõne hõbetükki juures ka ei tingle. Mis on, kui sulle 20 hõbetükki annaksime?“

Wõõras lõi filmad maha.

„Seda on wähe,“ sõnas ta siis krotsiwalt. „Mina tean, ta asupaika ometi paremini kui teie, sest et ma temaga igapäew koos olen.“

„See on küll tõsi,“ wastas Hannas sõbralikult. „Noh, üks ta kõi, ma liisan kümme juurde. Muretse see mees, ilma et seda tähele pandaks,

meie kätte, siis saad kolmkümmend hõbetükki —
ilus summa, mida põlata ei maksa.“

Mees vaatatas rahutult ühe otsast teise otsa,
ei vastanud aga midagi.

Raiwas tahtis ju jälle miiristama hakata,
Hannas aga jõudis talle ette, ja seekord tõi ta
hää! külmalt ja mõõduliselt.

„Noh emba kumba, võta raha ehk mine,“
õdnas ta waljusti, „meil on veel muid nõuupidamisi.
Sinu õpetaja on aga muidugi kadunud.“

Silmapilgu waitis mees veel, siis õdnas ta
pikkamisi:

„Noh, minugi pärast, ma teen seda, ehk kolm-
kümmend hõbetükki küll liig vähe on. Mina olen
waene mees ja pean waewaga leiba teenima.“

„Noh waata, see on mõistlik,“ õdnas Hannas
jälle sõbralikult, astus wiletja äraandja juurde,
kes kõigest kehast wärises ja lisas siis juurde:
„Eene küt lahku, pead tublisti süüa ja weini
saama. Aga ütle mulle, mis su nimi on ja mis
mees sa Jeesuse juures oled?“

„Minu nimi on Juudas Iskariot,“ was-
tas äraandja taha, nii et Hannas teda waewalt
kuulis; „ja ma olen üks neist kaheteistkümnest
jüngerist, kes alati tema juures wiibiswad.“

„Wõi siis üsna tema sõber!“ hüüdis Hannas
ja vaatatas mõidurõõmsalt naeratades ringi. „Eugu
on parem kui mõtlefin! Nüüd pane aga hoolega
tähele, mu armas,“ rääkis ta Juudase wastu
edasi; „sel Naatsareti mehel ei tohi muidugi
aimustugi olla, et sa stia tulid. — Mine jälle
tema juurde tagasi ja jää sinna, kuni teda kind-
lasti — kuuled, kindlasti, see tähendab, ilma et

seba suurt tähele pandaks — meie kätte saad ära anda! Minu on siis meie mure. Kaha maks-
tasse sulle siis kobe wälja. Säh, siin annat sulle
käsi raha!”

Nende sõnadega pistis ta Juudasele raha pihku.

Juudas haaras raha framplikult kätte, mis
juures ta arusaamata sõnu habemesse põimises.

Hannas aga oli üliwäga rahul.

„Malkus,“ sõnas ta rõõmsasti ust lahti tehes,
„murekse selle eest, et see mees midagi hääd sülla
saab, ja anna talle ka tubli peekri täis weini!”

„Mina ei ole kellegi kerjaja,“ hüüdis Juudas
wihafelt, „ega taha midagi, mida ma teeninud
pole.“ Siis, Hannase poole pöördes ja talle
kindlasti otse waatades, lühas ta wihast wäri-
wal häälel juurde: „Sina pead ta saama, ära
karda ühtigi, sest mina põlgan teda veel enam
kui sina!”

Nende sõnadega pööras ta nõuunnikkudele selja
ja ruttas minema, ilma et enam tagasi oleks
waadanud.

Ratskümnestolmas päätüft.

Jeruusalemma kiskemine.

„Ma tahaksin koda minna, ema! Mispäraft
me siia nii kauaks jääme?“ taebis üks wäike
poiss ja kiskus selle juures rahutult ema wäideid.

„Hannata, Gogo, kannata meel katufene!“
wastas ema rahustades, „Ole hää laps, ega

see nüüd enam kaua ei kesta. Tänaft päewa ei tohi ja ial, mitte ial ära unustada."

"Suula! Nüüd ta tuleb!" hüüdis üks teine naene lähedal. "Mis need inimesed ometi kisedavad?— Hoosianna! Hoosianna Taaweti Pojale! Riidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel! Hoosianna kõrges! On see üks õnnistuspäew! Kui ma mõtlen, et seda kõike näha tohime! Waadake, kuida inimesed nüüd jooksewad! Ja kuida nad palmiokse murravad!"

"Miks nad seda teewad?" küsis wäike Googo, keda nüüd asi ka huwitama hakkas.

"Tule, ma tõstan su oma blase, siis wõid kõik näha, Googo," wastas ema kannatlikult.

"So! Tuleb ta nüüd?"

"Suur hulk inimesi tuleb," wastas laps, "ja keset nende seas sõidab üks mees eesli seljas."

"Jah, jah," kinnitas seda teine naene. "Mina näen teda ka. Kas see aga tõesti tema on? Inimesed hüüawad talle rõõmuga wastu ja riputawad talle palmiokse teele. Näe, nüüd kisuwad nad mantlidgi seljast maha ja laotawad tee pääle, et Jeesus nende üle sõidaks!"

Ja nüüd oli rong ju üsna ligidal, ja kõik, kes ees käiswad ja taga tuliswad, kiitswad Jumalat walju häälega ja hüüdiswad: "Anna wõitu Taaweti pojale, oh Jehoowa! Õnnistatud olgu meie isa Taaweti kuningriik, mis nüüd Jehoowa nimel jälle asutatakse! Riidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel! Riidetud olgu Israeli kuningas! Meie õnnistus ja meie rahu tuleb kõigewägewamalt Jumalalt! Hoosianna! Hoosianna kõrges! Tulgu õnnistus Siionist!"

„Saata, laps, see on see kuningas ja — Messias! Hüüa ta: Hoosianna kuningale! Hoosianna Laaweti pojale!“

„Suu kinni, jöle naene! Oled sa arust ära, et last Jumalat teotama õpetad?“

„Ehmatades pööras naene ümber, kui neid sõnu kuulis, ja waatas rääkijale aralt otsa. Ju esimese pilguga tundis ta rääkijas ühe wariseeri ära ja sõnas last rinda wastu wajuatades:

„Mina ei mõista sind! Jeesus on selle minu poisi surmast päästnud — ja sellepärast kiidan ma teda ühes teistega!“

„Mees ei pannud aga naese sõnu enam tähelegi, waid kippus suure rutuga rahwahulga wahelt edasi.“

„Kas sa ei kuule, mis rahwas kiisendab?“ küsis ta nüüd Jeesuselt wihaselt. „Ütle, et nad wait jääksiwad!“

Jeesus pööras tema poole ja wastas ainult lühidelt:

„Tõesti, mina ütlen teile, kui needsinatsed wait jääwad, siis saamad kiwid kiisendama!“

Ja kui ta linna ligi sai ja linna piiale waatas, nuttis ta tema pärast ja hüüdis: „Sui sinagi teaksid, ja weelgi seltsinatsel omal päewal, mis sinu rahuks tarwis läheb; aga nüüd on see sinu silma eest wõõralt pahnud. Seit saeg tuleb sinu pääle, et ju waenlased sinu ümber walli teemad ja sinu ümber piiruwad ja sind sõdipibi waenadwad. Ja nemad lööwad sind waha ja sinu lapsed sinu sees, ja ei jätta kivi kivi pääle,

seepärast, et sa ei ole tundnud oma armukatsu-
mise aega."

"Kes seesinane on?" küsitiwad Jeruusalemma
elanikud imestades, kui rongi tulema nägivad.
Ja rahvas vastas: "See on Jeesus, prohvet
Naahtsaretist Galileamaalt!"

Rakskümnesneljas päätükk.

Retseemane aias.

Pääle püha õhtusöömaaja, mis Jeesus oma
jüngritega üheskoos oli pidanud, kuna Juudas
Iskaariot nende hulgast lahtus, läks Jeesus nen-
dega, pärast seda kui nad kiituselauku olivad laul-
nud, Olimäele.

Sinna jõudes läksivad nad ühte aeda, mida
Retseemaneks kutsuti, mis Gesti keeli „Olipress“
tähendab, sest et seal palju oliivipuid ja kivi
anumaid oli, mille sisse oliividest oli pressiti.

See oli vaikne ja rahulik koht, kuhu Jeesus
häämeelega läks, kui ta rahu otsis. Kuu oli
ülles tõusnud ja saatis omad hõbedased kirred
nende jalgade ette maha.

Kui nad aeda astusivad, ütles Jeesus oma
jüngrite vastu: „Jätuge siia maha, kuni ma
saan sinna läinud ja palunud!“

Ja tema wõttis enese juurde Peetruse ja
Jakobuse ja Joannese, kelle seltsis ta laugemale
aeda läks.

„Minu hing on väga kurb surmani,“ sõnas ta viimaks kurvalt. „Jääge siia ja walmage minuga!“

Jüngerid jäiwad sõnakuulelikult maha, nagu Jeesus neid kästinud, ja heitsiwad rohu sisse pikali, et teda oodata.

Jeesus aga läks pisut eemale, heitis filmili maha, palus ja ütles:

„Minu Jsa, kui see wõib olla, siis mingu seehinane karikas minust mööda; ometi mitte nõnda kui mina tahan, waid kui sina tahad.“

Auna jüngerid pisut eemal rohu sees pikutasiwad ja ootasiwad, asus äkitselt niisugune wästmuse-tundmus nende kallale, et nad selle wastu panna ei suutnud. Siis oli neil, nagu oleksiwad nad üht särawat ingliluju põlwitaja Jeesuse juures näinud, kes nagu õnnistades omad käed tema pää kohal hoidis.

Nende waim oli nagu uimane, nende keha raske, nii et nad kätt ega jalga ei suutnud liigutada, ehk nad küll aimasiwad, misugust südamewalu nende õpetaja tundis.

Oli see ainult uni, nagu ta inimeste pääle tuleb, kui nad wäsinud on, ehk arwas Jumal seda sündmusest nii pühaks, et surelikud filmad seda näha ei tohtinud? Oli see kuida see oli, niipalju on kindel: inimese. Poeg Jeesus igatses inimliku kaastundmuse järele, ja kui ta selle koha pääle tuli, kuhu ta jüngerid oli maha jätanud — otsefine täis werist higi, süda täis kõige suuremat walu — ja leidis nad magamast, hüüdis ta walulikult liigutatud:

„Mis, Siimon! Mitte ühte tundigi ei suuda teie minuga walmata! Walwage ja paluge, et teie kiusatuse sisse ei satu!“ Kohe selle järele lifas ta aga pehmesti juurde: „Waim on küll walmis, aga liha on nõrk!“

Siis läks ta weel kord ära, langes uuesti maha põlwili ja palus:

„Minu Jsa, kui seesinane karikas ei wõi minust mööda minna, muidu kui et ma seda joon, siis sündigu minu tahtmine!“

Ja ta tuli ja leidis neid jällegi magamast, sest nende silmad oliwad rasked unest; ja tema jättis neid ja läks jälle ära ja palus kolmandat korda ja ütles needsamad sõnad.

Kui ta selle järele jüngerite juurde tagasi tuli ja neid weel ikka magamast leidis, waatas ta neile kaastundlikult otša ja sõnas:

„Magage pärast ja hingake; waata, tund on tulnud ja inimese Poeg antakse ära patuste kätte.“

Siis ajas ta end sirgeks ja kuulatas.

Wististi oli ju tund tulnud, sest wäljas kuuldi inimeste jalaastumist ja nähti tõrwalontisid puude wahel wilksuwat. Ta pööras magajate poole, hüüdis neid nime järele ja sõnas:

„Tõuste ülles, läki ära. Waata, see on ju ligi tulnud, kes mind ära annab!“

„Kas tead aga ka kindlasti, et Ta siin on?“ küsis Johaanan karsitult, Juudase kõrwal komistades edasi käies, sest ilm oli nii pime, et puude wahel teed ei nähtud.

Juudas waatas ülles.

„Mina tunnen seda kohta väga hästi,“ sõnas ta põlglikult. „Sjegi kui ta veel praegu siin ei peaks olema, siis tuleb ta siia tõesti. Mina tunnen ta käikusi, olen ju küllalt kaua tema juures olnud.“

„Sa tead, et meil palju aega ei ole,“ vastas Johaanan nagu ennaft wabandades.

„Mis sa teed, seda tee pea! ütles Jeesus ise minu wastu,“ lausus Juudas.

Ja jälle tundis Johaanan, kuda wärin ta kehast läbi läis.

„Mih, kuda tuul puhub!“ hüüdis ta ja mäs-
fis end kõwemini mantli sisse.

Juudas naeris waljusti ja pomises midagi oma ette.

„Kuda wõime aga julged olla, et tõesti õige mehe kinni wõtame?“ küsis Johaanan edasi.

Jällegi naeris Juudas, naer, mis kuulaja luust ja lihast läbi lõi. „

„Wõin ju kergesti sulle märki anda,“ vastas ta. „Kellele ma suud annan, see ta on!“

Johaanan tõmbas mantli veel enam koomale.

„Olefin ma ometi Jsaafhari ühes kutsunud!“ pomises ta. „Sarnasel puhul kaob ta ikka nagu tina tuha sisse, seda me juba tunneme!“

Selle järele ei lausunud ta enam sõnagi, ainult aegajalt andis ta oma järel tulewatele Rooma soldatitele mõne käsu.

Ühe kivitawara ette jäi Juudas wiimaks seisma.

„Siin me oleme,“ sõnas ta karedalt. „Tulge mulle järele, ma näitan teile teed!“

Stende sõnadega sammus ta aeda.

„See mees on hull!“ ütles Johaanan Mal-
kusele. „Kuda on võimalik seda Naatsareti
meest siit kinni võtta? Ta võib ju kergesti ära
põgeneda.“

Selgamaal filmapilgul küsis ülempreestri teener
tasa: „Kes võib see sääl olla?“

Johaanan vaatas tähendatud koha poole
ja nägi sääl üht mehekogu seisvat. Oli see ta
meelest nii, või oli tõesti saladusline sära selle
mehe ümber? Sääl kostis ka ju üks hääl: „Keda
te otsite?“

Silmapilgu valitses sügav vaikust; ainult
ebaüsklikud soldatid sosistasivad eneste kestel.
Viimaks kogus Johaanan julgust ja vastas:
„Meie otsime Jeesust Naatsaretist.“

Ja filmapilt tuli selge vastus: „Mina
olen see!“

Ju paljast häält kuuldes taganesivad kõik
aralt tagasi ja mõned nendest kukkusivad komsis-
tades maha.

Sääl kostis teist korda küsimine: „Keda
teie otsite?“

Ja jällegi oli vastus: „Jeesust Naatsaretist.“

„Mina olen teile ju ütelnud, et mina see olen;
kui teie nüüd mind otsite, siis laske needsinatsed
ära minna,“ vastas seesama hääl, et sõna pidi
tõeks saama, mis ta oli ütelnud: „Mina ei ole
kedagi ära kaotanud neist, keda sa mulle oled
andnud.“

Juudas vahtis waheajal ükshilmi läbi pime-
duse ja nägi, et ka jüngrid sääl olivad, ehk küll
aralt taga pool seistes. Neid nähes tuli ta kava

warjatud wiha metsikult nähtawale, nagu metsa-loom kargas ta Jeesuse juurde, haaras ta käe warrest kinni ja hüüdis wälju häälega: „Tere, rabbi!“ ja andis talle suud.

Jüingrid ootasivad filmapilgu, et Juudas surult maha langeta, aga Jeesus ütles aimult kurwalt: „Juudas, kas ja suuandmisega inimese Poja ära annad?“

Reid sõnu kuuldes kargas Peetrus tormilikult Jeesuse juurde ja hüüdis:

„Jeesus, kas meie peame mödoga setta lõõma?“

Ilma wastust ootamata, tõmbas ta mödoga tupest ja rains ühe lõõgiga ülemapreestri teenri Maltuse kõrwa maha, sest et see ju kätt tahtis Jeesuse külge pista.

„Pista oma mödül tuppe, Peetrus!“ sõnas Jeesus rahulikult, aga käskiwalt häälel. „Sest kõit, kes mödoga wõtawad, saawad mödoga läbi hukka! Et mina seda karikat pea jõoma, mis mulle mu Jsa on andnud? Et mõtled sina, et mina praegu ei wõiks oma Jsa paluda, et ta mulle siia saadaks enam kui kaksteistkümmed leegioni inglid? Aga kuda peaksiwad siis kirjad tõeks saama, sest see peab nõnda sündima!“

Selle järele pööras ta soldatite poole, kes ta kätest oliwad kinni wõtnud, ja ütles: „Kaske filmapilguks mu käsi lahti!“ ulatas selle wälja, puudutas haawatu kõrwa ja tegi selle terweks.

Johaanan ja teised oliwad wahemaal julgust kogunud ja uudishimulikult tema ümber ringi astunud. Nende wastu ütles Jeesus:

„Teie olete wälja läinud otsegu rõwoli pääle mõõkade ja nuiadega mind finni wõtma. Mina olen iga päew teie juures istunud ja õpetanud pühäs kojäs, ja teie ei ole mind mitte finni wõtnud; aga see on teie tund ja pimeduse wõimuis.“

Kui jüngrid seda kuulsiwad, tuli suur hirm nende pääle. Ahastawat pilku oma õpetaja pääle heites, kes üksipäinis tooreste soldatite wähel seisis, lahkusiwad nad temast ja põgenesiwad.

Põgenemata juhtuis, et üks waene noormees aeda puude warju oli magama heitnud. Kui ta nüüd kära kuulis, ärkas ta ühes ja läks Jeesusele järele. Tema oli linane riie seljas ja sõjamehed wõtsiwad ta finni. Aga tema jättis linase riide maha ja põgenes halastati nende käest ära. Soldatid jäiwad kalle ammuli suul tagast järele vaatama.

Ratskümneswies päätükk.

Siimon Petrus jalgab Önnistegija ära.

„Seiske!“ müristas Johaanan ja kiskus ägedasti kella, mis kowiise uksepiida küljes seisis, mille ette rong seisma jäänud.

Üks läks lahti ja uksehoidja waatas ettewaatlikult prao wahelt wälja.

„Rutsu herra wälja, aga ruttu!“ hüüdis Johaanan, sest ta oli wäsinud.

„Ah fina oled see, auus herra!“ wastas uksehoidja. „Wul on käst, sind sisse lasta!“

Nende sõnadega tegi ta wärawa lahti.

Templi päälitub ühes Matkusega ja Johaananiga, siis laks sõdatit wangiga ja ta Juudas Iskaariot, äraandja, sammusiwad wärawast sisse. Teised jäiwad Johaanani käsul wärawa taha ootama.

Waewalt oliwad nad õue jõudnud, kui ju Hannas ilmus.

„Sa oled ta siis tõesti kätte saanud!“ hüüdis ta rõõmsas erutuses, niipea kui wangi nägi.

„See on ilus!“

Ja Juudase poole pöördes, lisas ta juurde:

„Oled wäle pois, seda peab ütlema. Siin on su 30 hõbetükki, wõta ja mine. Nüüd pole meile sind enam tarwis!“

Nende sõnadega wistas ta rahakoti äraandja jalgu ette maha ja astus siis ise wangi ette.

Juudas kummardas, tõstis koti üles ja hiilas õuest wälja, ilma et enam kordagi Jeesuse pääle oleks filmi heitnud, kelle filmad kurwalt tema pääl wiibisiwad. Ta oli rahakoti põue pistnud, aga see põletas teda nagu tuli, nii et ta waljusti karjatas: „Oh Jumal, oh Jumal!“ Selle meeleheitliku hüüdega tormas ta wälja pimeduse sisse! Tema nuhtlus oli ju alanud!

„See wang kõwemini kinni,“ sõnas Hannas Johaanani wastu, „ja wii ta Raiwase juurde! Ma sõõn wähe ja tulen siis kohe järele!“

„Oled sina sääl, Peetrus?“ küsis üks hääl.

„Jah,“ oli wastus.

„On teised ära põgenenud?“

„Ma usun küll, aga selgesti ma seda ei tea,“ vastas Joannes kurwalt. „Kõik on karwa päält nii läinud, nagu Jeesus ütles: „Mina tahan karjast liilia ja karja lambad saavad laiali pillatud.“ Ma ei tea, kuda ma selle pääle tulim, et ära põgenesin, see oli minust halb tegu. Nüüd lähen ja waatan, kas ma midagi tema hääks teha ei wõi; kes teab, kas nad teda ju homme jälle lahti ei lasse; ju esimese ülekuulamise puhul peawad nad aru saama, et ta ilmasüüta on.“

Ta waitis filmapilgu ja sõnas siis kindlasti:

„Nüüd ma lähen ja otfin ta üles; kas tuled kaasa?“

„Minugi pärast,“ vastas Peetrus tufaselt. „Mis me tahetesi küll teha suudame ja kust teda otsida teame?“

„Ülemapreestri kojast. Ma kuulsin, kuda käst anti, teda sinna wiia.“

Waitides sammusiwad mõlemad mehed linna poole.

„So, nüüd oleme siin,“ sõnas Joannes wiimaks. „Räheme sisse ja kuulame.“

Nende sõnadega koputas ta wärawa pihta.

Silmapiilk läks wärawa lahti ja Peetrus taganes ettewaatlikult wähe kõrwale.

„Mine sina sisse,“ sofiistas ta Joannesele. „Ma ootan seni siin wäljas; kes teab, kas ta üleüldse siin on.“

Joannes sammus sõnalausumata sisse ja Peetrus kuulis, kuda uksehoidja minejat nime järele teretas, enne kui üks jälle kinni läks.

Ta toetas end müüri wastu ja ootas, kuna minut minuti järele waitides mööda läks. Tüki

aja pärast aga hakkas tal külm ja ta kahetses juba, et värava taha oli jäänud. „Ma lähen ära,“ mõttles ta iseeneses. Sääl tuli talle korraga meelde, mida ta lord õnnelikkudel päevadel ütelnud: „Jõnas, kuhu peame meie minema? Sinul on igavese elu sõnad.“

„Ah jah, kuhu pidi ta minema? Eks olnud ju kõik kadunud?“

Süüil läks üks lahti ja Joannes tuli jälle wälja. Kuupaistel nägi Peetrus, et Joannese nägu kahwatanud ja wäga tõsine oli.

„Ta on siin,“ sõnas ta. „Braegu kuulab ülempreester teha üle. Kas ei taha ja ta sisse tulla?“

„Jah, ma tulen,“ vastas Peetrus, tase.

Joannes rääkis uskehoidjaga mõne sõna, mis pääle see Peetrust pääläest jalatallani sülitises ja siis mõlemad sisse lastis.

„Ea, sääal on talt,“ sõnas Peetrus, „mul on üsna külm.“

Ja Joannese poolt wastust ootamata sammus ta tule juurde, mille ümber jalk inimesi seistwad.

Ta wärises, kui küed tule kohale sirutas ja waatas aralt oma ümber. Tuli aja pärast sai ta soojaks ja mõttis teiste juures istet.

„Oled sa Maalkust näinud?“ küsis üks.

„Wardugi, ta oli ja saalis,“ vastas teine.

„Kas tead, et üks Naatsareti mehe jünger ta kõrwa on maha raiunud?“ uuris esimene edasi.

„On see kirmas mõõgamees ta kinnit mõetud?“ küsis teine wastu.

Peetrus taganes enam tagasi ja soowis iseeneses, et parem wälja oleks jäänud. Aga enne

fui teagi, vastata sai, astus uksehoidja tute äärde ja küsis Beetruselt:

„Oled wist ka üks Jeesuse jünger?“

Saif pöörjwad tema poole, Beetrus aga kargas hirmu pärast wärisedes püsti:

„Mis ja ütled? Mina ei tunnegi teda!“

Ja pikkarajiti sammus ta ukse poole, et säält parajal filmapilgul soaks wälja minna. Sina ta sinna ühe pingi pääle maha istus, kuulis ta, kuda tuff laulis.

„Sumal tänatud, et nüüd warsti hommik tuleb!“ mõtles ta iseeneses.

Säält korraga tungis hääl ta kõrwu:

„See mees säält on ka Jeesuse jünger; uksehoidja ütles, et ta ühe teise seltsis siia sisse tulnud. Ja ka meie ise oleme teda sagedasti Jeesuse jüngerite hulgas näinud.“

Beetrus kargas püsti ja hüüdis wihafelt: „Mis te räägite, mina ei tunne seda meest!“

Ta läks õue tagasi ja toetas end ühe samba najale. Säält astus korraga üks mees tema juurde, walgustas tõrwalongdiga ta nägu ja küsis:

„Kas sa ei olnud Jeesuse juures, kui me ta aias kinni wõtsime?“

„See on wale!“ wastas Beetrus ägedasti.

„Tõesti oled sa üks nendest,“ tõendas mees, kes üks Malkuse sugulane oli. „Sina oled Kalilea mees, seda tunnistab su keelemurre.“

„Aga mina ütlen sulle,“ hüüdis nüüd Beetrus ägedas wihas, „ma ei teagi, kes see mees on, kellest sa räägid!“

Selsamal filmapilgul laulis tuff teist korda.

Peetrus waatas aralt ringi, et kudagi wiisi sala-
mahti ära põgeneda, kui korraga Jeesus jälle
välja toodi — tema armad õpetaja, kellega ta
häda ja surmaga oli jaotada lubanud ja keda ta
nüüd — oli ära salanud!

Ja Jeesus pööras ümber ja waatas talle
otsa. "Mõeldagu, kuida see pill Peetruse hinge
tungis! Talle tulivad meelde sõnad, mida Jeesus
alles õhtul ütelnud, aga mida tema ei olnud
uskuda tahtnud:

"Enneku hull kaks korra saab laulnud, sal-
gad sina mind kolm korda ära."

Ja ta latis omad silmad kinni ja nuttis
libedasti.

Ratskümnestuues päätükk.

Jeesus Raiwase, Piilaatuse ja Heroodeje ees.

"So, nüüd räägi meile kord oma jüingritest
ja õpetustest, mida sa rahwale oled andnud. Rõige
parem on, kui kõik awalikult illes tunnistad; sest
kui midagi salgad, siis muutub selle läbi su asi
aimult halwemaks!"

Sanhedrin, Juuda rahwa suur kohus, oli
ju täielikult koos, ehk kiti päew alles waewalt
oli alanud. Poolringis istuwate kohtulikmete
keskel istus kõrgemal ja täies ülemapreestri mund-
ris Raiwas, tema paremal küljel Hannas, pahe-
mal Johaanän, siis teised nende seisuse ja auu

järele. Nende ees, läed selja pääle seotud ja wahi-
tdest walwatud, seisib Jeesus.

„Wasta!“ sõnas Raimas käskiwalt.

Wang tõstis filmad ülles ja waatas ülemale
preestrile otša.

„Mina olen julgesti rääkinud maailmale,“
sõnas ta rahulikult; „olen ikka õpetanud kogu-
duses ja pühäs kojäs, kuhu kõigist paigust Juuda
rahwas kokku tuleb, ja salaja ep ole mina ühtigi
rääkinud. Mis sa mult küsid? Küsi neilt, kes
kuulnud, mis ma neile olen rääkinud; waata need
teawad, mis ma olen rääkinud.“

„Kas sa nõndawiisi ülemale preestrile was-
tad?“ küsis üks nendest meestest, kes tema kõrwal
seiswad, ja löi talle suu pääle.

Silmapiilgu waitis wang, siis sõnas ta nii-
sama rahulikult kui ennegi:

„Kui ma kurjasti olen rääkinud, siis tunništa
seda kurja olewat; aga kui ma hästi olen rääki-
nud, miks sa mind lööd?“

„Ta nõuab tunnistust,“ wastas Hannas pil-
kawalt. „Looge tunnistajad ette!“

Quest toodi üks wäike, küürus mehike sisse.

„Tunned sa seda wangi siin?“ küsis Raimas
temalt.

„Muidugi tunnen, auus herra,“ wastas
tunnistaja wärisewal, kõlawal häälel. „Ta on
Kalileast pärit ja Naatsareti puusepa Joosepi poeg.
Kus ta käis, sääl kogus igal pool palju rahwast
ta ümber kokku ja ta pidas neile siis kõnet.“

„Mis sa tead tema õpetustest?“ küsis Hannas.

„Tema on ainult hulle asju õpetanud, mu
herrad,“ wastas mees. „Mina ise kuulsin, kuda

ta rahwa vastu ütles: „Soidte end kirjatund-
jate ja wariseeride eest, sest nad käiwad piltabes
riietes imber ja tahawad ilma ainult kõige pare-
mat saada. Nad lobisewad pikki palweid, et rahwa
ees wagad olla, ja kisuwad leskede ja waestelaste
waranduse oma kätte. Nad on salalikus ja murja-
tus, nad wifatakse kõik oma sõpradega põrgutulle.“

Wihane kõnin käis kohtumistude ridadest läbi.

„Ja, ja, temal on õigus!“ kuulbus siit ja
säält. „Olen seda ka ise kuulnud.“

Tunnistaja sai selle läbi julgemaks. Ta
pööras filmad wangi poole, tähendas sõrmega
tema pädle ja hüüdis:

„Näe nüüd, mees, nii läheb lugu, kui ini-
meste käest nende leiba piütakse ära kiskuda!
Kolme aasta eest tegid mu luuwalust terweks ja
seitsaadi ei ole mulle enam keegi midagi andnud,
kui kerjasin. „Mine ja tee tööd!“ lauldi alati.
Muidugi — tee tööd! Niisugune wanamees nagu
mina! Kuna ma woodis pikutasin, oli mul
mureta elu; ja nüüd pean tööd tegema ja nälga
nägema, ja seda kõike ainult sellepärast, et sina
minu — waese, wana mehe — jälle terweks ja
tugewaks tegid!“

„Wiige ta wälja!“ käskis Raimas, ja mees
saadeti wälja, kus ta weelgi edasi pomises.

Nüüd tuli terve rida teisi tunnistajaid, keda
Raimas kõik üle kuuldas, ilma et midagi tähtsat
oleks kuulnud.

Wimaks, kui Hannas ja Raimas ju pea-
aegu tahtlema hakkasiwad, et surmawäärt süüdi
midagi ei leia, ilmustiwad weel kaks tunnistajat.

„Meie kuulsiame,“ ütlesivad nad, „kui see mees templist rääkis. Ta ütles, ta ristuda selle templi, mis kätega tehtud, maha, ja ehitawat kolme päewa jooksul ühe teise üles, mis mitte kätega polla tehtud.“

„Ei, sa effid,“ sõnas teine. „Nõnda ta ei ütelnud, waid: „Kui teie selle templi, mille kallal 34 aastat olete tööd teinud, maha ristute, tahan mina ta jälle kolme päewa jooksul üles ehitada.“

„Koh, kas see ei ole siis üks ja seesama?“ küsis esimene pilgates.

„Ei, mitte sugugi,“ vastas teine.

„Siin ei ole mitte teie riukoht!“ hüüdis Raitwas ägedasti. „Soldatid, wiige tunnistajad wälja!“

Siis tõusis ta piüsti, waatas Jeesusele, kes rahulikult oma koha pääl seisis, kurjasti otsa ja küsis waljusti:

„Kas sa midagi ei wasta? Kas sa ei kuule, mis needsinatfed sinu wastu tunnistawad?“

Jeesus aga näitas waewalt kuulwat, mis ta ütles. Tema silmist säras püha rahu; kas ta küll mõtles, et just nüüd see tund tulnud oli, mil ta sõnad pidiwad täide minema.

Ülempreester waatas Jeesusele otsa ja sõnas siis pühalikul, tõsisel häälel:

„Mina wannutan sind elawa Jumala juures, et sina meile ütled, kas sa oled Kristus, Jumala Poeg?“

Räed seotud, riided wägiwallaga puruks ristud ja mustaks tehtud, kämblaase alles põse pääl õhetamas, wastas põlatud wang kindlasti:

„Jah, mina olen. Ometi ütlen ma teile: sest ajast peate teie nägema inimese Poja istu-
wat Jumala wäe paremal pool ja tulewat taewa
pilwede pääl.“

Sääl käristas ülempreester omad riided lõhki
ja kisendas:

„Tema on Jumalat testanud, mis meile
enam tunnistusmehi tarwis on? Waata, niikud
olete teie ise tema Jumala teotamist kuulnud!
Mis teie arvate?“

Aga nemad waatasiwad ja hüüdsiwad:

„Tema on surma wäärt! Võõ ta risti!“

Selle järele wiisiwad nad Jeesuse ühte
alumisesse tuppa, kuhu teenrid ja sulased kokku
kogusiwad, et Jeesuse hädast rõõmu tunda. Nad
sülitasiwad tema filmadesse, lõiwad teda rufika-
tega ja kisendasiwad: „See ongi siis see mees,
kes wäe paremal pool saab istuma ja taewa pil-
wedes tulema? Waadake teda ometi, seda Kris-
tust, seda Messiat, seda suurt imetegijat!“

Üks nendest aga wiskas talle riide üle pääl,
kuna teised teda lõiwad ja siis küsisiwad: „Mõista
meile kui prohwet, kes see on, kes sind löi!“

Nõnda naerisiwad ja narrisiwad nad teda,
kuni ära wäsiwad.

Kui Kaiwas kohtusaalist tuli, läks ta oma
tuppa, et ennast wähe kosutada, enne kui wangi
Pilaatuse juurde wiis. Toast leidis ta oma abi-
kaasa Anna eest.

„Mis oled sa selle Naatsareti mehega teinud?“
küsis Anna furmikahwatult ja tuffsuwail huultel,
kuna haruldane tuli ta filmist säras.

„Oleme ta süüdlase leidnud olema, nagu seda ju ette arvasime,“ vastas Raiwas. „Nüüd saadame ta maavalitseja juurde. Aga mina olen väsinud,“ rääkis ta ärewalt edasi, „ja ei taha sinuga nüüd selle asja üle mitte pikalt ja laialt rääkima hakata. Sina oled naesterahwas ja ei saa niisugustest asjadest aru. Jäta mind filmapilguks üksi!“

„Enne pean ütlema, mis mul südamel pääl on, sest enne ei jäta ma sind rahu,“ vastas Anna kindlasti. „See mees on prohvet, ja Jumala needmine saab meie maja pääle tulema, kui sa teda weel taga kütsad.“

„Maene!“ hüüdis Raiwas meeletus wihas, „ma ütlen sulle weel kord: see mees on Jumala teotaja! Weel praegu tunnistas ta minu kuuldes, tema olla Jumala Poeg ja saawat sellena Jumala wäe paremal käel istuma! Kui see Jumala teotamine ei ole, siis ei tea ma enam, mis ütlema pean!“

„Oh Joosep, mu armas mees!“ hüüdis Anna wärisedes. „Mõttele ometi, kui ta tõesti see oleks! Ma wannutan sind, lasse ta lahti ja saada Salileamaale tagasi!“

„Sa oled rumal naesterahwas!“ hüüdis Raiwas. „Ma ütlen sulle nüüd wiimast korda: mine ja jäta mind üksi!“

„Ah nii räägid sa auuwäärilise Hannase tütreaga!“ hüüdis Anna wihast wälkuwail filmil. „Jah, ma lähen, nagu soowid! Aga sa saad kord weel minu hoiatuse pääle mõtlema ja weriseid pisaraid nutma, et sa seda nii tühjaks pead!“

Nende sõnadega pööras ta Kairwasele selja ja sammus uhkesti uksest wälja.

See oli wara hommikul, kui salk mehi, selle keskel seotud Jeesus wiibis, maawalitseja Bilaatuse ees seisis.

„Meie ei tohi majasse mitte sisse minna, et me roojaks ei saa,“ oli Kairwas ütelnud, „sellepärast lasen Bilaatuse wälja paluda.“

Ja Bilaatus, kes küll teadis, et ta juutide kombeid tähele pidi panema, oli nende juurde wälja tulnud. Päälegi oli see ka roomlastel wiisiks, wäljas kohut mõista, mille tarwis maja ette isääraline rōdu oli ehitatud. Sinna oli Bilaatus oma elfenbeinist tooli — ta seisuse märgi — wiia lastnud ja istus nüüd selle pääle maha.

Kad töiwad Jeesuse ja seadsiwad ta wahtide wahel Bilaatuse ette seisma, kuna rahwahulk maja ees platsil rahutult edasi tagasi woolas ja iga filmapilguga kaswas, sest Jeesuse wangiwõtmise sõnum oli nagu kulutuli ruttu linnas laiali lagunenenud. Rooma soldatid takistasiwad neid liig lähedale tulemast.

Bilaatusele ei olnud Jeesus sugugi nii tundmata, kui juudid wabest arwasiwad. Ta oli ju ammu salakuulajad wälja saatnud ja Jeesuse tegude üle omale teatusi lastnud anda, sest ta oli kuulnud, kui suurrt ärewust see mees rahwa seas sünnitas. Aga ta oli ka kuulnud, et Jeesuse õpetustel midagi poliitilist tähendust polnud ja oli ta sellepärast Jeesuse wastu kaunis sõbralik, sebaenam, et ta teadis, mispärast wariseerid Jeesust

põlgasivad. Selle tõttu oli siis ka ta hääl wähe ärew, kui ta ülemast preestrilt küsis:

„Mis teil on kaebamist selle intmese pääle?“

„Kui tema ei oleks kurrategija, siis ei oleks meie teda sulle ära andnud,“ wastas Kaiwas kõrgilt.

„Mina tunnen seda Jeesust wäga hästi ja tean, mis tarwis teie ta minu ette olete toonud,“ sõnas Pilaatus pilkawalt. „Minu arwates pole minul temaga midagi asja. Wõtke teie teda ja mõistke oma käsudpetuse järele tema pääle kohut!“

„Mis meil tema pääle kaebada on, pole sugugi nii wäike asi, nagu sina seda arwama näitad,“ wastas Kaiwas. „Tema pääl seisab süü, mille eest seadus surma määrab. Mis meie suuresse kohtusse puutub, siis usume kindlasti, et ta süüdlane on. Aga nagu ise tead, ei tohi meie kedagi surma mõista.“

„Mis ta siis on teinud?“ küsis Pilaatus laisalt.

„Ta keelab rahwast keisrile kohturaha andmast ja ütleb ennast Kristuse ja kuninga olewat!“ sõnas Kaiwas, ja tige naeratus mängis ta huulte ümber.

Wali kiidukõmin kostis päälekaebajate ridadest. Nad mõtlesiwad, et Pilaatus nüüd lühikese protsessi teeb ja Jeesuse kohe surma mõistab, aga nad eksisiwad. Pilaatus tõusis püsti, käskis Jeesust kohtusaali tulla ja sammus ise tema eel kotta.

Wärsst seda, kui ta istet wõtnud, küsis ta Jeesuselt:

„Oled sina Juuda rahva kuningas?“

„Käägid sina seda iseenesest,“ vastas wang,
„wõi on sulle teised seda minust ütelnud?“

„Olen mina siis Juuda mees?“ vastas
Pilaatus põlglikult. „Sinu oma rahwas ja
ülemad preestrid on sind mulle ära andnud. Mis
sa oled teinud?“

Jeesus waatas talle täielt filma ja vastas:

„Minu kuningriik ep ole mitte sestsinatsest
maailmast; oleks minu kuningriik sestsinatsest maa-
ilmast, küll mu teenrid tapleksiwad, et mind Juuda
rahwa kätte ei saaks ära antud; aga niid ep
ole minu kuningriik mitte siit.“

„Siis oled sina ometi kuningas!“ sõnas
Pilaatus ja waatas talle uudishimulikult otša.

„Sina ütled seda, mina olen kuningas,“
vastas Jeesus. „Mina olen seks sündinud ja
seks ilma sisse tulnud, et ma tõe pean tunnis-
tust andma; igaiks, kes tõe seest on, see kuuleb
minu häält.“

„Tõde!“ sõnas Pilaatus kergemeelselt. „Mis
on tõde?“

Rooma maiustajale oli see sõna paljalt kõlaks.

Ilma et midagi rohkem oleks ütelnud, tõusis
ta püsti ja läks õue tagasi, kus Juuda rahwa
auufandjad teda ootasiwad.

Pilaatus silmitseks neid kõrgilt; ta põlgas
neid, aga ei tohtinud neile seda üsna selgesti
näidata. Nõnda siis mõttis ta istet ja ootas,
kuni kära vähemaks jäi, siis seletas ta waljul
häälel: „Mina ei leia ühtegi süüdi temast.“

See tunnistus oli niisama hääd kui wabaks-
lastmine. Bidiwad kõik nende plaanid luhka

minema? Bidi see mees tõesti nende küünte wahelt ära pääfema? Ei, feda ei tohtinud olla! Pärast feda kui esimene torm waikinud, tõusis üks preester teise järel püsti ja püüdis Jeesust süüdistada, feda jälle kohtufojast oli wälja toodud, ja kes nüüd Bilaatuse ees seisis.

„Eks sa kuule, mis rasket asja need sinu wastu tunnistawad?“ küsis maawalitseja wiimaks Jeesuselt. „Miks sa ennast ei kaitse? Näagi, ma luban feda!“

Aga Jeesus waitis.

Bilaatus raputas pääd.

„On see üks imelik mees!“ mõtles ta iseeneses. „Nüüd ometi wõiks ta oma keele lahti teha, mida ta muidu nii osawasti on tarwitanud. See on päris jöle lugu, et ta neile mehikestele jäl pikka nina ei tee. Ma tahaksin, et teda päästa fuidaksin!“

Praegu pidas Johaanan kõnet, mida aga Bilaatus wähe tähele pani. Ainult üks ütlus tungis ta kõrwu:

„Igal pool, kus ta käib, kihutab ta rahwast üles, igal pool, nii fiin Jeruusalemmas, kui ka Kalileamaal!“

„Kalileamaal?“ hüüdis Bilaatus.

Talle oli järsku uus mõte tulnud.

„On ta siis Kalileamaalt pärit?“

„Ja muidugi, ta on Naatsareti mees,“ wastas Johaanan.

„Dubli, siis on kõige parem, ma saadan ta Heroodese juurde, kes praegu Jeruusalemmas wiibib. Tema on Kalileamaa kuningas, sellepärast peab siis ka tema Jeesuse kohtumõistja olema!“

Ta tõusis püsti, andis sellekohased käsud ja läks siis ise rahul olles majasest tagasi.

„Sel kombel,“ mõtles ta tseerises, „pole mul selle asjaga midagi tegemist, sest see asi on mulle vastu meelt. Päälegi teeb see Heroodesele hääd meelt, et selle mehe tema ette saadan.“

Kord oli ta ühe mästra puhul Jeruusalemmas hulga Kallileamaa usurändajaid maha nottida lastnud; neid aeti kuni templisse altari ette taga ja tapeti nad sääl maha. Sellest tuligi Bilaatuse ja Heroodese vaheline waen.

Ta andis teenrile käsu, sülla tuua, ja jäi siis rahulolles istuma.

* * *

„Kas siis tõesti Bilaatus selle Naatsareti mehe minu juurde saatis?“ küsis Herodes ja ajas end kähku purpurist patjade seest püsti. „On see aga rõõmusõnum, seda peab ütleva! Olin ikka seda meest kord näha soovinud. Müüid peab ta minu ees mõne imeteo tegema, näituseks weest wiina, ehk minu haige jala terweks, ehk — noh, eks mul tule edespidi enam asju meelde! Tooge ta aga kohe minu juurde! Kuid enne koguge mu duekond kokku, et nemad ka kord tõstist nalja saaksiwad näha. Inimene sureb siin ju igawuse kätte ära! Wõi siis see ongi see imemees!“ küsis ta juurde, kui selsamal filmapilgul Jeesus sisse toodi, ja tema taga ülemad preestrid ja rahwawanemad tупpa tungiswad, unustamata, et selle läbi roojaseks saidwad. „Aga kes need teised siis on?“

„Need on Juuda rahwa ülemad, kuninglike kõrgus!“ vastas teener.

„Muretsege, et nad mind ei eksita! Mina ise tahan selle mehega rääkida,“ sõnas Herodes.

Tal ei tulnud meelde, Jeesust kuulama hakata, ta tahtis ainult oma õuekonna liikmeid lõbus-tada. Sellepärast hakkas ta Jeesusele siis kõik-sugu küsimisi ette panema, nimelt aga, kas ta imetegused oskawat teha, nagu räägitawat, ja kas ta nõndaniisugust ka tema — kuningaga — juures-olekul ei tahtwat teha?

Aga wang ei lausunud sõnakestgi.

Siiti meelitas see lugu Herodeest.

„Ta kardab meid,“ sõnas ta kõrgilt. „Ei, mu armas,“ lisas ta siis juurde, „sa ei pruugi midagi karta; mina ei tee sulle midagi kurja, waid tahan ainult üht imetegu näha. Käägi aga julgesti, wõi tahad peetri täie weini saada? Andke talle, ma ootan seni!“

Jeesus liikkas weinikarika tõrjuwa liigutu-sega tagasi ja jäi nagu ennegi wait.

Nüüd pääses kaebajate suu lahti. Üks karjus seda, teine seda.

„So, kuningas olla tema, ütleb ta,“ hüüdis Herodes. „Ei näe küll just mitte seda moodi wälja! Päälegi, kui ta minu ees imetegu teha ei taha, siis teeme temaga teist nalja. Mis on Juuda kuningate wäärw? Tõesti, ma olen seda ära unustanud!“

„Walge,“ sofistatas üks teener, kuna juudid wihaselt waikisiwad.

„Ah so, walge — tõsi!“ wastas Herodes. „Pange talle siis walge riie selga, ja seda siin minu ees! Ei see ole ilus, et kuningas nii keh-was riides on!“

Silmapiilk toodi üks walge mantel ja tõm-
mati see Jeesusele ta oma mantli pääle.

„So, mu herrad,“ hüübis Herodes ja pöb-
ras selle juures filmad Juuda ülemate poole,
„kas ta ei näe kui päris kuningas wälja? Wõta
wõi jäta! Niilid auustame teda!“

Ja kõik duekonna liikmed ja soldatid rutta-
sivad Jeesuse ette põlwi painutama.

Herodes aga, kes omalt troonilt kõike seda
lugu päält waatas, nägi wiimaks wangi näo
päält ja seisust midagi, mis talle enam löbu ei
teinud.

„Ta pilgus on midagi, mis mulle ei meeldi,“
mõtles ta iseeneses, „ja ta tema waikimine pole
loomulik. Kui ta nüüd midagi koledat teeks;
räägitakse ju, et tal imesuur wõimus olla.“

„Wiige ta ära!“ sõnas ta. „Wiige ta Pilaatuse
juurde tagasi!“

„Kas peame walge rüüdi tal jälle seljast ära
wõtma?“ küsis teener.

„Ei, ei!“ wastas Herodes ruttu. „Wiige
ta, nagu ta siin praegu seisab, aga ruttu! Ka
teised kihutage siit kõik wälja!“

Kõrgilt tähendas ta selle juures juutide pääle.

Nõnda tuli siis, et Pilaatus uuesti kohtu-
saali kutsuti ja Jeesus talle ette toodi.

Rakskümnesseitsmes päätükt.

Õnnistegija surmamõistmine.

Tusajel näol istus Pilaaatus jälle kohtujärje pääle. „Teie olete selle mehe minu juurde toonud, et ta rahwast mäsüle kihutawat,“ sõnas ta; „aga hoolsast ülekuulamisest hoolimata ei ole ma tema pääl midagi süüdi leidnud; ka Herodes mitte, sest ma saatsin wangi tema juurde ja tema saatis ta siia hukkamõistmataalt tagasi. Nõnda siis lasen ma teba piitsadega peksta ja annan talle wiimaks priiuse!“

Ta ütles seda selles lootuses, et Juuda mehed tema otsusega rahul oleksiwad, kui ta Jeesust peksta lubas lasta.

Rahwahulgast kostis aga metsik, arusaamata kipunemine.

„Mis nad hüüawad?“ küsis Pilaaatus oma taga seiswalt Rooma ametnikult.

„Dase meile üks wang lahti!“ wastas see.

„Ah so, tõsi!“ sõnas Pilaaatus ja talle tuli ta oma rõõmuks meelde, et Juuda rahwal wiisiks oli, neile igaks paasapühaks üks wang lahti lasta. Ta tõusis püsti ja hüüdis waljusti:

„Bean ma teile Juuda rahwa kuninga lahti lastma?“

Ülemad preestrid ja rahwawanemad oliwad aga ju selle eest hoolt kandnud, et see mitte sündida ei tohtinud. Nad teadsiwad, et Barrabas Antoonias mäsju pärast kinni istus ja selfamal päewal, 15. aprillil, pidi risti löödana.

Johaanan ja teised tema meelsed olivad rahwa sekka läinud, seletades, mis Barrabas kõik rahwa eest ei kannatavat. Kui rahvas seda kuulis, hüüdis ta kui ühest suust: „Barrabas! Barrabas!“ Kuni terve linn täis ärevust sai ja rahvast tuhande laupa juurde woolas. Ilma et isegi teadnud oleksivad, karjus igauks teisele järele: „Barrabas! Barrabas!“

Sääl ütles Pilatus nende vastu: „Ja mis pean ma siis Jeesuse, nõndanimetatud Kristusega, tegema?“

Ilma et filmapilkugi oleksivad mõelnud, wastasivad ülemad preestrid: „Võõ risti!“

Ja ärevuse läbi meeletuks, werejännuliseks saanud rahvas kisendas, mis suutis: „Võõ risti! Võõ risti! Võõ risti!“

Selsamal filmapilgul tõi teener Pilatusesele ühe hõbedast tahvlise, selle pääl seisis ta abi-kaasa poolt kirjutatud:

„Ärgu sul sellesinatse õigega midagi tegemist olgu; mina olen võsel unes tema pärast palju kannatanud. Klaudia.“

Need sõnad kihutasivad Pilatust veel dieti Jeesust päästma ja ta hüüdis kolmandat korda meeletumalt kisendama rahvahulga vastu:

„Mis pärast pean ma teda risti lüüa lastma? Ta ei ole ju midagi kurja teinud. Mina ei ole tema päält midagi süüdi leidnud. Nagu ütlesin, lasen teda piitsutada ja siis lahti!“

Ülemad preestrid märkasivad, kuida lugu oli, ja kihutasivad rahvast uuele kisendamisele; nagu marumürin kostis uus hüüd:

„Üöö risti! Üöö risti!“

Pilaatus waatas rahwahulga pääle ja ta julgus langes.

„Ma ei suuda seda meest mitte päästa, kui ma ise oma elu ei täha hädaohusse anda,“ mõtles ta iseeneses. „See on ju hilja. Väälegi on see mulle üks kōit, kas üks juut Jeruusalemmas enam ehk vähem on.“

„Too mulle kaufiga wett!“ käskis ta teenrit. Kui wesi toobud, tõusis ta püsti, pesti kõige rahwa nähes oma käed puhtaks ja seletas siis pühalikult:

„Mina olen ilma süüta sellest nähes õige werest, küll teie saate näha!“

Ja terve rahwas, kes koos oli, wastas mürisewalt need hirmsad sõnad:

„Tema weri tulgu meie ja meie laste pääle!“

Selle järele laskis ta neile Barrabase lahti ja andis käsu, et Jeefust pidi enne piitsadega peksutama ja siis risti löödama.

Barrabas lasti wangitornist wabaks; ja kui ta kuulis, mis sündinud oli, sõnas ta oma seltsimeeste wastu: „Eks ma teile alati ütelnud, et Pilaatus argpüks on? Nüüd näete seda ise!“

Pilaatus aga läks pärast ülekuulamise lõppu raske südamega majasse tagasi. Talle tuli ta abikaasa Klaudia wastu.

„Oled sa minu hoiatuse weel digel ajal lätte saanud?“ küsis tulija kōhe.

„Kätte sain ma ta küll,“ wastas Pilaatus tasa, „aga paraku hilja!“

„Hilja!“ kisendas Klaudia. „Kuda? On see mees ju furnud?“

„Ei — ta elab alles — aga — aga mina olen ta ristisurma mõistnud. Praegu peksate teda piitsadega. Ma ei võinud teisiti! Sa oleksid seda pööraht rahvahulka nägema pidanud — see oli kole! Ja see toores kisa — weel praegu kõlab ta mu kõrvus!“

Ja Piilaatus peitis värisedes näo käte vahele. Claudia wahtis talle tarretanud filmil otsa. Ta nagu oli surmulahwatu.

„Mis, sa oled ta surma mõistnud?“ hüüdis ta karedal häälel. „Ja ristisurma! Siis olgu jumalad ise armulised! Meie elu on kadunud!“

Ja nagu kurjadedest waimudest taga aetud, tormas ta toast wälja. — — — — —

Kui ülekuulamine lõpetatud oli, wõtsiwad soldatid Jeesuse, kiskusiwad tal mantlid seljast ja sidusiwad ta ühe posti külge kinni. Nüüd wõtsiwad nad piitsad ja hakkasiwad teda peksma, peksiwad teda, kuni ära wäsisiwad. Siis tõstisiwad nad tema jälle üles, paniswad talle Heroodese käest saadud walge mantli selga ja wiisiwad ta kohtukotta tagasi.

„Kummardame teda,“ hüüdis üks nendest, „nagu Heroodes meid seda teha käskis!“

See ettepanek meeldis toorele hulgale. Nad tõmbasiwad Jeesuse seljast werrega kaetud walge mantli jälle maha ja paniswad talle ühe wana punase selga, mida nad kusagilt saanud. Mõned nendest jooksiswad wälja, tõiwad säält kibumitsa otse, tegiwad nendest pärja ja wajutasiwad selle talle pähä; siis andsivad nad talle pilliroo walitsusekõpiks kätte. Nad hakkasiwad teda nähes

waljusti naerma, kumardasivad ta ette ja kisen-
dasivad: „Omn sulle, ja Juuda rahwa kunin-
gas!“ Selle järele kistustwad nad tal pilliroo
jälle käest ära, lõiwad teda sellega ja sülitasivad
talle näosse.

* * *

Dama nad Jeesusega sedawolliwi toorest mängu
mängisivad, astus korraga Pilaatus jälle saali.

„Looge ta weel kord stia!“ käsits ta kare-
dasti ja istus kohtuäärjele, lootes, et tal eht weel
kudagi korda lähets Jeesust päästa. Oma abi-
kaasa Klaudia pärast vähemast tahtis ta weel
kord katset teha, kuna ta ka ise arusaamata hirmu
tundis — ta ei teadnud isegi, miks.

Saal oli rahwast tungil täis, kes kõil talle
tigidalt otsa wahtsivad. Tema kõrwal seisis
Jeesus, purpurimantel seljas, kibuwitsakroon pääs,
nägu werine, silmad täis walulist hingepitna —
ja selle juures ometi nii jumaliku oleku ja seisuga,
et Pilaatus äkilise kaastundmuse mõjul peaaegu
auufartlikult hüüdis:

„Ennäe, mis sugune inimene!“

See oli seesama, nagu oleks ta ütelda taht-
nud: „Waadake, kui koledasti te temaga olete
üumber käinud, ja tema on ometi ilma süllita!
Kas ta weel küllalt ei ole kannatanud? Kas ei
taha teie nüüd tema pääle armu heita ja teda
päästa?“

Aga ülemad preestrid ja rahwawanemad
jämutsesivad tema were järele; mitte ilmaaegu
ei tahtnud nad kolm tundi päikese kõrwetatate
kiirte all oodanud olla. Pilaatuse eestkostmine

ja wangi kohutam nägu oli neid weel mihasemaks teinud.

„Võõ risti!“ müristasivad nad. Ja tuhatkordselt kostis rahvahulgast tagasi: „Võõ risti! Võõ risti!“

Sääl lõppes äkitselt Pilaatuse kannatus ja ta hüüdis: „Et mõtte siis teie teda ja mõistke ta pääle oma küsüpetuse järele kohut; mina ei leia tema juurest midagi süüdi!“

Ulemad preestrid ja kirjatundjad tahtsivad vähemalt rahwa eesgi näidata, et neil täielik digus oli, sellepärast wastasivad nad:

„Meil on üks seadus, ja selle seaduse järele on ta surma wäärt, sest et ta iseennast on Jumalaks teinud!“

Kui Pilaatus seda kuulis, kasmas ta hirm weel suuremaks; talle tuli meelde ta abikaasa kahwatus, tuliwad aga ta meelde need sõnad, mida see ütelnud: „Siis on meie elu kadunud!“ Ta pööras neile kõigile selja ja lastis wangi neljandat korda kohtulotta oma ette tuua.

„Kust sina oled?“ küsis ta Jeesuselt.

Agas wang ei lausunud sõnagi. Mis pidigi ta sellele mehele kostma, kes nii arg oli, et teda lahti mõista ei julenud, kuna ta ometi kord oli tunnistanud, et ta ilma süüta oli!

„Kas sa räägi minuga?“ küendas Pilaatus mihaselt. „Kas sa tea, et mul meelewalg on sind risti puua ja meelewalg on sind lahti lasta?“

Ja Jeesus, kes nägi, mis sugune mõistus ta rinnus walitses, oli tema wastu kaastundlik.

„Sinul ep oleks ühtegi meelewalda minu üle,“ sõnas ta pehmesti, „kui see sinule ei oleks

antud ülewelt. Sellepärast on sellel, kes mind sinu kätte on ära andnud, suurem patt!”

Pilaatus märises kõigest kehast, läks rahwa juurde wälja ja tegi kõik, mis andis, et Jeesust päästa.

Mis ime siis, kui rahwas ta teguwilsi wiletas pidas — sest ta oli Jeesuse ju kolm korda süütuks ja kaks korda süüdlaseks mõistnud — ja nüüd ta sõnu enam ei kuulatudgi! Mõned rahwa seas ühitasid weel nii kangele, et ju awalikult hüüdsiwad: „Kui sa sellestnatse lasti lasted, siis ei ole sina keisri sõber mitte, sest igalüks, kes ennast kuningaks teeb, on keisri wastane!”

Helpea kui Pilaatus keisri kätte kuulis, polnud ta hirmul enam piiri; sest tal oli põhjust seda karta. Ta küsis soldatid, Jeesust wälja wiia ja sõnas wäitewõim hüljel: „Enne, waadake oma kuningat!”

Rahwas aga kisendas: „Wii ära! Poo risti! Poo risti!”

„Mis?” hüüdis Pilaatus. „Sean ma siis teie küniga risti lööma?”

„Weil ei ole kuningat, waid keiser!” wastasiwad ülemad preestrid.

Seega oli otsus antud; see nõiasõna rebis wiimase kaitsewalli maha.

„Et wõtte ta siis minugi pärast!” hüüdis Pilaatus wõlata häälel. „Wõtte ja lööge ta risti! Tema werr tulgu teie ja teie laste pääle!”

Ja nad wõtsiwad Jeesuse oma kessele ja wiisiwad ta ära.

Kui rahwahull nägi, et Jeesus nüüd wiimaks ometi nende meelewalla all oli ja nad teda risti

lülia tohtiswad, tõstiswad nad walju rõõmutija, mis nagu maruhoog läbi linna laenetas ja naesed ja lapsed wärisema pani; isegi templi eesduedest kostis see wastu ja kõlas edasi ja edasi, üles õhu sisse kuni Jumala trooni ette, nii et Aeerubimid oma näo kinni katkiswad ja nutkiswad.

— — — — —
Inimeste hulga wiimases reas, kes Silaatuses maja ees tohtu lõppu oodanud, oli ju mitu tundi üks mees seisnud, kes enam metsalooma kui inimese sarnane oli. Aegajalt oli ta oma juukseid kiskunud ja riideid käristanud, mis tal niüüd närudena keha ümber hilplekiswad, ja selle juures sõnu pomisenud, millest juuresseisjad midagi aru ei saanud.

„Ta on kurjast waimust waenatud,“ ütlesiwad inimesed. „Kes teab, wähest otsib ta Jeesust, aga see on ju hilja — see ei juuda enam kedagi aidata!“

Kui mees seda kuulis, lükkas ta juukseid silmade eest ära ja küsis: „Mis temaga sünnib?“

„Teda wiidakse praegu risti lülia,“ wastasiwad ümberseisjad.“

Mehe suust tuli kõle karjatus, ta pistis sõrmed kõrwa ja tormas kui meeletu minema — otseteed templisse, kuhu ülemad preestrid, wari-seerid ja rahwawanemad oliwad tohtu kogunud, et oma mõidu üle üheskoos rõõmu tunda.

Nende ette wirutas ta kolmkümmend hõbetükki kõlinal maha ja kisenbas kaeblikult: „Ma olen pattu teinud ja waga were ära walanud!“

Ülemate preestrite ja rahwawanemate rinda asus suur hirm, kui nad seda meest oma ees

nägiwad; Hannas aga wõttis südamel rinda ja wastas nii rahulikult kui suutis: „Mis meil sellega tegemist on? See on sinu oma asi!“

Juudas — sest see ta oli — jooksis jälle templist wälja ja läks Petseemane aeda, kus ta Jeesuse oli ära andnud; sinna poos ta ennese üles.

Ülemad preestrid aga wõtsiwad need kolm-kümmend hõbetükki ja ütlesiwad: „Seda raha ei wõi mitte laekasse panna, see on wererhind.“ Nad pidasiwad nõuu ja ostiwad selle eest ühe potisepa põllu usurändajate matusepaigaks. Sellepärast kutsutakse seda põldu tänapäewani werepõlluks.

Rakskümnestaheljas päätükk.

Risti löömine.

Raske südamega ärkas Tiitus 15. aprillil uneft, sel päewal, mil teda pidi risti löödama!

Ta wahtis tarretanud filmil, ilma et midagi oleks näinud, oma kongi müüri pääle ja fosistas ikka ja ikka jälle oma ette: „Täna! Täna!“

Ühtiselt kuulis ta kabinat. Soldatid tuliwad talle järele?

Ta kargas piüsti ja põgenes kongi kõige kauge-
gemasse murka. Ei, see oli ainult wangihoidja,
kes talle wee ja leiba — igapäewase toidu —
selleks määratud augu läbi fisse oli lükanud!
Ta jõi jänuga wett, jättis aga leiba puutumata.
Ju paljas waade selle pääle oli talle läila.

Selle järele pidas ta hinge kinni, et põnewalt kuulatada. Ta päähaam ei olnud mitte kinni seotud ja mädanes; sellepärast tirkustiwad ta weresooned palawikus. Ta unustas peatäegu ära, mida ta nii põnewalt kirjutas, kuna pillamisi tund tunni järele mööda wents; ja kui wiimaks riid ukse eest ära libati ja üks lahti kisti, targas ta õhetawatel põskedel ja walju kisuga plüsti ja hüüdis mäepäälilule wastu:

„Ometi wiimaks oled ja tulnud!“

„See waatas talle unriwalt otja.“

„Wäge ta wälja!“ kistsis ta kits, „ja sõuge rist talle selga!“

„Kas meie ei pea teda enne piitsadega peksuma?“ *) küsis üks soldat.

„Ei,“ wastas päälit; „seda ei ole kistud! Pääle selle pole meil ka aega, kist enne päikese loojaminekut peawad nad kõik surunud olema, ja praegu on ju kuu kesk!“

Kuttu seoti wangile rist selga ja kihutati ta siis wangikoja wärawast wälja. Kui ta waba õhu kätte jõudis, sai ta meel jälle aegamööda selgemaks ja ta tundis warsti Dumaakuse ära, kellele niijama oli rist selga seotud ja kes nelja wahi wahel seisis. Teda oli piitsadega pekstud, nagu seda ta werises riided tunnistasiwad, ja ta pomises wandesõnu oma ette.

„Ahha, juut!“ ksendas ta, niipea kui Tiitust nägi. „Nüüd oled tõesti nagu ülemapreestri poeg, seda peab tunnistama!“

*) Piitsad, millega peksti, oliwad mitme harulised ja iga haru otja oli rauatüki seotud, mis liha luude päält maha kiskus. Ka Jeesust peksti nendega.

Päälik lõi talle käega suu pääle ja käsks, et ta wait peab olema.

Soldatite saatusel sammusivad ristikandjad minema. Wangikojast wähe oemal jäiwad nad aga weel furd seisma.

„Miks nad teda Antooniasse ei wiinud?“ küsis üks soldat tasa.

„Et ta just praegu surma mõisteti, siis polnud seks enam aega; siin peawad nad meie juurde tulema!“ wastas teine. „Kuula, jääst nad ju tulewadgi! Kuuled, kuda rahwas karjub?“

Soldatite mõõdulised sammud saidwad kuuldawaks, paar waljut, rutulist käsku, siis sammusivad nad jälle edasi.

Nad olivad ju linna wärawa juurde jõudnud; jääs kolmas jällegi paigale-jäämise käsk.

„Mis jääs jälle on?“ küsis üks nendest soldatitest, kes Tiitust walwasiwad.

„See mees jääs on ristiga maha kukkunud,“ wastas teegi teine, kes lähedal puu otsas istus, kust ta paremini näha wõis. „Nad on, nagu näha, ühe tugewa talupoja, kes praegu mööda läks, kinni pidanud ja risti tema selga pannud. Oleksid sina tema nagu näinud!“

Selle juures hakkas ta waljusti naerma.

Wärawa ees woogas inimeste-murd. Teeäär oli neid puu-püsti täis, isegi müüride ja puude otsas istusiwad inimesed. Tiitus nägi seda, ega suutnud aru saada, kuda rahwas kolme warga — sest warguse süü seisis tema pääl — poomise üle nii suurt hurnitust wõis tunda. Igal süüalusel oli ju ta süü rinnal kantama tahwi pääl ülewal.

Uktsifelt kostis rahwa seast kõle karjatus ta kõrwu, ja seda ühest häälest, mida ta enam ial ei olnud kuulda saama arwanud: „Jsa! Tiitus! Jeesus!“ ja ta pill langes ühe kahwatu näo pääle, mis kohe jälle rahwamurru sekka ära kadus.

Esimest korda raputas Tiitus wihaselt oma sidemeid ja karjus: „Waste mind lahti! Waste mind lahti!“

„Suu pea, waras!“ müristas päälit. „Soia oma kisa risti jaoks alles!“

Selle juures ldi ta talle möögaga lapiti pähä.

* * *

Näbalapikkuse asjata otsimise ja ümber rändamise järel oli Tehwanus Jeruusalemma jõudnud. Tal oli nõuu olnud Kaitwase juurde minna, talle ise oma käega tikitud mantlitest ära anda ja teatada, mis ta Tiitusest teadis; aga kui ta wiimaks hilpudes, näljaselt ja wäsimult Kaitwase maja ukse pihta oli koputanud, ei olnud uksehoidja teda sisse lastnud.

„Tea, et minema saad, kerjaja!“ oli uksehoidja talle ütelnud. „Arwad sina, et mina ühe poisikese üle, nagu sina oled, tohin ülemale preest-rile teatust wiia?“

„Aga ma pean teda nägema!“ oli Tehwanus wastanud. „Wtul on wäga tähtjas asi, mis põrmugi wiivitamist ei falli.“

„Sellest hoolimata ei saa sa sisse; see tähtjas asi peab ootama, on ta, mis ta on.“

Nende sõnadega oli uksehoidja ukse paluja nina eest kinni löbnud.

Tehwanus oli selle järele templisse läinud, lootes, et säälgi otfitawa mehega kokku saaks.

„Kus on ülempreester?“ küsis ta ilmasüütalt ühe templiwahi käest.

„Ülempreester? Kerjus, mis sa temast tahad?“ küsis mees.

„Ma pean temaga tingimata rääkima ja ei saa tema majasse sisse!“ vastas Tehwanus.

„Tõesti?“ küsis mees pilgates. „Ma panen imeks! Nad oleksivad sind tõesti sisse paluma ja sulle kõige parema toa pidanud andma!“

Tehwanus waatas mehele kindlasti otja ja ta põsed läksivad punaseks.

„Mina ei ole kellegi kerjaja,“ sõnas ta, „kuigi ma wahest sedamoodi wälja näen. Aga ma pean ülema preestriga kokku saama, sest ma toon talle ta poja poolt sõnumid.“

„Tema poja poolt?“ kordas mees. „Oled sa aruist ära? Temal polegi poega. Tee, et minema saad, ülemat preestrit ja ometi näha ei saa! Tänane päew on Raiwasele tähtjas ja meile kõigile niisama, sest meie sõome täna paasatalle, ja pääle selle ootab meid weel iseäralik waatemäng — Naatsareti mehe ristilöömine!“

„Naatsareti mees?“ hüüdis Tehwanus nagu meelest ära. „Ja risti? See on wõimata!“

„Aga mina ütlen, et see tõsi on, fina häbemata pois! Terwe linn on jalul, et seda wadata! Mina ise —“

Aga Tehwanus oli ju läinud. Ta tormas pööraselt edasi, ilma et isegi oleks teadnud, kuhu,

kuni ta wiimaks inimeste hulgas seisis, kes nagu temagi hingetult edasi ähkisivad.

„Jääme siia!“ kisendas tema lähedal üks mees teisele. „Siin näeme seda wist küll kõige paremini!“

Tehwanus waatas talle paludes otsa ja küsis waewaga:

„On see tõesti tõsi?“

Mees ei wastanud.

„Ma ronin sinna üles!“ hüüdis ta jälle teisele ja ronis ühe lähedal seiswa puu otsa.

Rahwast woolas tuhandate kaupa linnast wälja ja kiskus Tehwanuse kaasa ühe künka otsa, kus soldatid kolmekordses reas rahwa edasitungimist takistasiwad.

„Ütle mulle,“ keeras Tehwanus seekord ühe naese poole, kes väga kurwa näoga tema kõrwal seisis, „mis see kõik tähendab? On see tõsi, et —“ ta hakkas nuuksuma — „et Naatsareti mees Jeesus risti lööda?“

„Jah, paraku, see on küll tõsi,“ wastas naene. „Terwe rahwa häbi on see! Päälegi on selle juures ainult ülemad preestrid süüdlased, sest need on teda alati põlanud. Alles eila on nad ta Ketssemane aias wangi wõtnud ja täna hommikul wara Bilaatuse kätte ära andnud ja nüüd —“ naene ei suutnud oma sõnu lõpetada, ta kattis näo kirmiga finni.

„Ketssemanes?“ küsis Tehwanus. „Kas see on see oliiwipuu aed sääl all?“

„Jah,“ wastas naene tufsuwail huultel. „Sinna on Jeesus harilikult ifka käinud, kui ta

rahu tarvitas ja paluda tahtis." Ja jälle kustus ta hää! pisaratesse.

"Siis olin ka mina sääl, kui ta wangi wõeti," sõnas Tehwanus. "Ma kuulsin suurt kära, aga ei teadnud, mis see tähendas, sest ma olin magama jäänud!"

"Auula!" hüüdis naene korraga, "nad tulewad!"

Rõigest käreft kostis korraga soldatite mõduline jalaastumine üle, ja ei tuuritud kuigi kaua, kui ju salt Rooma sõjasulaseid nähtawale tuli, kelle kilbid päikese käes särasiwad. Nende järele tuliwad kolm ristikandjat, igal ühel tahwel rinna pääl, mille pääle nende surmasüü suurte tähtedega oli ülles kirjutatud. Naatsaret'i mehe tahwil seisis: "Jeesus Naatsaretist, Juuda rahwa kuningas."

Tehwanus heitis ühe ainsa pilgu selle kurja salga pääle; ta huultelt tuli luust ja lihast läbilõikaw hüüd: "Jsa, Tiitus, Jeesus!" siis langes ta meelemõistufeta maha.

Naene tema kõrwal jättis nutmise järele ja lastis tema juurde põlwili maha.

"Mõtage mulle wähe ruumi!" hüüdis ta tungiwale rahwale. "Poiss on ära minestanud!"

"Ah, kel nüüd on aega kerjuspoistega tege- mist teha!" ütles üks juuresseisja põlglikult ja lükkas Tehwanust jalaga. "Rase ta lamada, eks ta toibu ifegi jälle. Jääd muidu kõige toreda- mast waatest ilma. Niipalju kui mina kuulnud olen, poodawat Naatsaret'i mees enne teifi ülles!"

Naene niisutas ruttu poisi pääd weega, mida ta pisikesse lähtru sees külje pääl kandis. Siis

seifis ta püsti ja pöbras oma pilgu koleda näitemängu poole.

Soldatid tegiwad ruttu, mis neil teha oli. Jeesuse seljast oliwad ju riided ära wõetud ja ta lamas maas risti pääl. Paar tumedat wafaralööki kostsiwad ja pikad naelad löödi ta peopesast läbi, nii et ta sirus kätel risti külge oli naelutatud; jalad pandi üksteise pääle ja löödi niisama naelaga risti külge kinni.

Ja niüüd tõsteti rist üles ja weeti toorel käel edasi. Tosin tugewaid käsa hoidsiwad ta püsti ja paniwad risti alumise otja waljude hüüete saatusel selle tarwis enne walmis tehtud auku.

Jeesuse keha rappus selle pörutuse läbi ette poole. Mis wõis ta küll ütelda?

„Jsa, anna neile andeks, sest nad ei tea mitte, mis nad teewad.“

Niüüd järgnesiwad wargad, kes wahel ajal üht uimastawat jooki joonud, mida Jeesus polnud wastu wõtnud. Dumaakus rabeles kõigest jõuust wastu, kui tema kätte kord tuli; ta tehti aga warsti taltfaks, löödi risti ja pandi Jeesuse pahemale poole püsti.

Siis tuli noore mehe kätte rida.

„Beaegu weel poisike“ — sõnas Tehwanuse kõrwal seisaw naene lumivalgeil huultel. Ta waikis nagu Jeesusgi, ainult hale hoigamine kostis wahete wahel ta suust, nii et kõige tooremgi mees oleks halastust pidanud tundma.

Tehwanus liigutas ennast. Naene kummardas tema üle, tõstis ta pää üles ja andis talle pisut juua.

„Oh Jumal!“ hüüdis poisike, kui ristisid nägi. „Mu Jeesus! Mu wend! Mu isa!“

Beaegu oleks ta uuesti ära minestanud. Aga ta kogus jõuu koftu ja kargas piusti.

„Kus on ülempreester?“ küsis ta metsikult oma ümber waadates. „See noormees sääl on tema poeg; wahest wõiks teda weel päästa.“

„Ole rahul!“ sõnas naene kaastundlikult. „Sinu mure on su meeled segi ajanud. Nüüd ei suuda teda enam keegi päästa.“

Tehwanus wajus wäsinult maha tagasi. Ta ei olnud hommikust saadik enam midagi sõnnud; ta pääs keerles kõik segamini; waewalt teadis ta, kus ta oli.

„Ma olen hull,“ sõnas ta waljusti ja jäi siis wait. Nagu eemalt kuulis ta rahwa häälekõma, kes Jeesust pilkasiwad ja teotasiwad: „Sa oled ütelnud, et templi wõid ära lõhkuda ja kolme päewa jooksul jälle üles ehitada; aita nüüd ka iseennast ristilt maha! Oled sina Jumala Poeg, siis astu risti päält maha!“

Ja ta nägi salka toredas riides mehi risti lähedal seiswat ja pilkawalt omad käed Jeesuse poole wälja sirutawat: „Muid on tema aidanud, iseennast ei wõi tema mitte aidata. Kui tema Jsraeli kuningas on, astugu ta nüüd risti päält maha, siis tahame teda uskuda! Tema on Jumala pääle lootnud, see päästku teda nüüd, sest tema on ütelnud: Mina olen Jumala Poeg!“

„Kees on ülemad preestrid,“ sõnas naene Tehwanuse wastu.

See aga ei wastanud midagi.

Päite walas oma walgust jätkendades ja kõr-
wetawalt maha, aga pillamisi läks walgus nõr-
gemaks ja imelik raskus ajus õhus. Omas äre-
wuses ei pannud inimesed seda estotsa tähelegi,
kuni wiimaks üks ja teine murelikult üles poole
waatama hakkas. Sääli ei olnud ühtegi pilwe-
tombufest näha, mingit läheneva tormi märki,
ja siisgi kadus walgus ikka enam ja enam ära.
Peagi oli kõik tondilik tume, siis jälle weewli-
kollane.

Inimesed waatasiwad üksteisele kahwatult ja
ahastades otse. „Mis see peaks olema?“ sosis-
tasiwad nad ja waatasiwad kartlikult ringi, ka
kestmise mehe pääle risti küljes. See rippus
liikumata paigal, pääl rinna pääle wajunud.

Waras pahemal pool wandus ja hoigas kole-
dasti; kohutawas waituses, mis nüüd tulnud, oli
kõik selgesti kuulda, mis ta ütles.

„Kui sa oled Kristus,“ kisendas ta koledasti,
„siis aita iseennast ja meid!“

Moormees Jeesuse paremal käel oli seni wai-
kinud ja ainult aegajalt rahulikult hoiganud;
nüüd aga rääkis ta — nimeta piin oli ta meeled
lahedaks teinud.

„Kas sa wait oled!“ hüüdis ta selgel häälel,
mida Jehwanus hingetult kuulas. „Kas sinagi
ei kardad Jumalat, sest et sina sessamas hukatuses
oled? Ja meie küll õiguse poolest, sest meie saame
kätte, mis meie töö wäärt on; aga seesinane ep
ole ühtegi paha teinud.“

Rustuwail filmil pööras ta oma pääl selle
järelle Jeesuse poole ja ütles paludes, wäri-
wail huultel:

„Issand, mõtle minu pääle, kui sa oma kuningriiki tuled!“

Sääl käis Jeesuse werega kaetud, furnukahwatust näost jumalik rõõmujume üle, nii et Tehwanuse süda õnnelikult tufsuma hakkas; ja ta hääl kostis selgesti:

„Tdesti, mina ütlen sulle: Täna pead sa minuga paradiisis olema!“

Tiituse näost käis hiilgaw naeratus üle ja ta sofistast: „Täna — temaga — paradiisis!“

Tehwanus kargas püsti, sirutas oma käed igatsewalt risti poole ja hüüdis paludes: „Oh, wõta ka mind kaasa!“

Sääl nägi ta korraga, et üsna tema lähedal Maria, Jeesuse ema, seisib ja tema juures weel kaks teist naist ja Jeesuse armsam jünger Joannes. Ta tundis nad kaswawast pimedusest hoolimata selgesti ära, sest rahwas oli aegajalt ära läinud, nii et nüüd weel ainult Rooma wahid lähedal seisiwad.

Ta astus taha Maria juurde ja puudutas talle külge. Ütelda ei julenud ta aga midagi.

„Mtu poeg! Mtu poeg!“ kaebas Maria, ja surija wäsinud filmad löiwad weel kord särama. Kirjeldamata õrnusega waatas ta emale otša ja sõnas siis tasasel, nõrgal häälel:

„Maene, waata, see on sinu poeg!“

Siis pööras ta oma filmad Joannese pääle, kes Mariat toetas, ja sõnas:

„Waata, see on sinu ema!“ —

Pikkamisi wenisiwad tunnid mööda. Ilm oli nüüd pilkane pime, nagu öö, mil ei kuu ega tähed walguft anna. Inimesed, kes uhketes pidu-

riietes ja rõõmsa wõidurõõmuga siia ristilöömist
olivad waatama tulnud, ootasivad hirmuga otfa.

Waewalt julgesivad nad pimeduses end liigu-
tada; igal pool walitses hauawaitus, mida ainult
surijate hoigamine wahete wahel segas.

Üheksandal tunnil aga hüüdis Jeesus nimeta
piinas:

„Eli, Eli, lama asabthani!“

Jeesus oli seda oma Kalileamaa lapseea keele-
murrakul hüüdnud ja see tähendas: „Otu Jumal,
mu Jumal, miks sa mind oled maha jätnud!“

Üks juuresseisja aga, kes ainult esimest sõna
kuulnud, ja sellest polnud aru saanud, arwas, et
ta Eliast kutsus.

Siis ütles Jeesus weel kord, seekord aga
wäsinud häälel:

„Mul on janu!“

Ja warsti jooksiwad soldatid tema juurde,
üks nendest wõttis kāsna, täitis seda äädikaga,
pistis selle pilliroo otfa ja jootis teda.

Aga teised ütlesivad: „Dota, saab näha, kas
Elias tuleb teda aitama!“

Siis jäi kõik jälle waitseks, ainult risti-
löödute ähkimist oli kuulda; filmapilguks waitis
seegi. Ondsa wõidurõõmu jume ilmus Jeesuse
palgele ja ta hüüdis:

„Kõik on täidetud!“

Weel tasane palwe: „Jsa, sinu kätte annan
ma oma waimu!“ — siis surmakarjatus — ja
ta nõrgutas pääd ja heitis hinge.

Waewalt oli wiimne hingeõhk temast lahku-
nud, kui korraga walju paukumise ja prahsumi-

sega kaljud katti läksivad ja maapind värises. Inimesed kisendasivad ehmatuse pärast ja palusivad Jumalalt halastust.

„Meie oleme kadunud!“ kisendasivad nad ja ristusivad omad riided lõhki.

Õnnegi Nooma väepäälis ja soldatid, kes Jeesuse lähedal seisivad, värisesivad hirmu pärast.

„Õdesti, seefinane oli Jumala Poeg!“ hüüdsivad nad nagu ühest suust.

Sääl kadus pimedus korraga, niisama ruttu, nagu ta tulnud; päike hakkas jälle paistma, ja inimesed tõttasivad kisendades ja hädaldades linna poole tagasi, ehmatuse ja hirmuga nende sõnade pääle mõeldes, mida nad nii kergemeelselt ja üleannetult suust olivad välja ütelnud, ilma et nende tähenduse pääle oleksivad mõtelnud:

„Tema veri tulgu meie ja meie laste pääle!“

Rakskümnesühendas päätük.

Liitus — ülemapreestri poeg.

Õht küll Jeesus ju surnud oli, tema seltsimehed paremal ja pahemal pool elasivad alles. Noorem nendest oli nähtawalt minestuses, sest tema pää oli sügawasse rinna pääle wajunud, nii et ta juures mingit elumärki polnud näha; teine aga pööras pääd siia ja sinna ja pomises alalõpmata oma ette.

„Rutuge ülempreester siia minu ette!“ hüüdis ta wiimaks. „Minu surm on lähedal ja

mul on temale midagi teada anda, mis talle väga tähtjas on."

Need sõnad ulatastivad Malkuse, ülemapreestri teenri, kõrva, kes ju wara hommikust saadik siin wahti oli pidamas.

"Mis ja tahad ülempreestrist?" küsis ta. "Mina olen tema teener ja wõin seda talle teatada."

"Anna mulle enne juua," hoigas Dumaakus; "mu keel kuwab ju suulae külge kinni."

Malkus kastis käsna wiina sisse ja andis talle juua.

"Kus on ülempreester?" küsis Dumaakus siis weel kord.

"Ta läks ju linna tagasi," wastas Malkus. "Ütle mulle, mis sul temale on teatada; mina olen tema teener ja annan talle seda siis teada. Selle pääle wõid kindel olla."

"Minugi pärast . . . sest et ma temaga ometi rääkida ei saa . . . ja mul enam palju aega ei ole, siis ütlen seda sulle," siin hoigas ta kohutawalt ja rääkis siis nähtawa waewaga edasi: "See noormees sääl selle risti pääl minu wastu on ülemapreestri Raimase poeg!"

"Sa waletad, mees!" kisedas Malkus ehmatades tagasi astudes.

"Ei, ma ei waleta mitte," wastas Dumaakus. "Mõttele, et warsti suren, ei mul pole enam lusti waletada. Mina ise sundisin sel korral Priskat, kes poisi hoidjaks oli, teda ära warastama, sest ma tahtsin Raimasele selle eest kätte maksta, et ta mind piitsadega peksta lastis. Ja see piitsutamine ongi mind selleks teinud, kes ma nüüd olen."

Kui Mattus Prista nime kuulis, käis äge värin ta kehast läbi.

„Kus Prista on?“ küsis ta.

„Seda ma ei tea,“ vastas Dumaatus, kes waewalt weel rääkida suutis. „Alles hilja aja eest oli ta weel Kapernaumas. Mul oli ka weel üks poeg, nimega Tehwanus; seda ei tea ma aga ka, kus tema praegu on. Aga wammu mulle, et sa seda Raitwasele teatad! Tal saab alles see piitsütamine meeles olema ja ka . . . poisš!“

Selle juures kiristas ta hambaid.

Mattus jookkis teise risti juurde ja wahtis noorele mehele otša; mida kauemini ta aga wahtis, seda kindlamaks sai talle teadus, et Dumaaus tõtt rääkinud.

Ta tõstis käe piisti ja pani selle nooremehe südamale pääle; see tuffus weel, aga nii nõrgasti, et seda waewalt tunda wõis.

„Warsti on kõik õnnelikult möödas,“ mõtles ta ja talle tuliwad Jeesuse sõnad meelde, mida see nooremehe wastu ütelnud. „Ta seisab ju paradiisi ukse ees . . . olgu see ka mis tahes,“ sofiistas ta ja pööras end ümber.

Selle järele pööras ta ühe soldati poole, pistis talle raha pihku ja sõnas taha:

„Kanna selle eest hoolt, et mina selle nooremehe furnuteha omale saan, kui kõik lõpetatud on! Teed sa seda hästi ja nii, et keegi sellest midagi teada ei saa, saad weel kolmewõrd nii palju!“

Soldat nikutas pääd.

„Kuhu pean ma ta wiima?“ küsis ta niisama taha.

„Jäta ta siia, kuni ise talle järele tulen!“
vastas Malkus. „Ära teda enne ristil päält
maha võtta lase, kuni jälle tagasi tulen.“

„Küll ma muretsen,“ vastas soldat.

Malkus ruttas minema. Raimase maja juurde
jõudes, sammus ta kohe ülemapreestri tuppa.

Raimas oli äkkipäimis. Ta istus toolil pääl
ja vahtis mõttes kaugele.

„Herra,“ sõnas Malkus värisedes, kui ülema-
preestri kiwist nägu nägi, „mul on sulle midagi
teatada, mis . . . sinu poja kohta käib.“

Ja ta mõtles filmapilt järele, kuida asja
kõige ettemaatlikumalt teatada.

Aga Raimas ei vastanud sõnagi; ta ei näi-
danud teda kuulnudgi olema.

„Mina olen ju poja üles leidnud!“ hüüdis
Malkus lähemale astudes ja kummardades. „Ma
olen sinu poja üles leidnud, aga ta on suremisel,
võib olla ju surnudgi.“

Raimas ei liigutanud ennast, ta pilt langes
nagu segaselt teenri pääle ja ta küüsis tuimalt:

„Minu poja oled sa üles leidnud? Minu
poeg olla surnud? Mis sa sellega tahad ütelda?“

Sääl jutustas Malkus oma teatud kogu-
tama loo ära.

Raimas jäi liikumata istuma, ütles aga
selsamal tuimal, tumedal toonil:

„Ta on ristil löödud, ütled sa . . . ühes
Jeesusega? Minu poeg ja Jumala Poeg ühes-
koos ristil löödud?“

Mitistelt aga muutus kõik ta olek kohutavalt.
Veetivail filmil kargas ta toolilt püsti ja karjus:

„Sa waletad! Tahad mind hirmutada, sest et ma selle Naatsareti mehe lastsin risti lüüa! Aga arvad sa, et ma kardan? Ei . . . mitte sugugi! Otsi ümberpöörnud, ma olen rõõmus . . . südamest rõõmus, et ta ilmast ära on toimetatud. Kas tunled? Kasi mtu filmist ja ära mulle ial enam oma nägu näita! Kasi, ütlen ma, ehk ma kägistan su fiinsamas ära!“

Ja meeletult kiskendades tormas ta Markuse kallale.

See aga oli ju uksest väljas. Waewalt aga oli ta wälja uulitsale jõudnud, siis langes ta filmapilguks kiwide pääle maha, pani käed kramp-likult kokku ja hoigas:

„Oh Jumal, oh Jehooma! Halasta tema pääle, ma palun sind! Kui see võimalik on, siis anna talle andeks!“

Siis tõusis ta püüsti ja ruttas Olimäele tagasi, pärast seda kui ta minnes linast riiet ja õli oli ostanud.

Kui ta aga lähemasse uulitsasse tahtis sisse keerata, tuliwad talle kaks meest vastu, kellest teine tema nime hüüdis. Ta jäi filmapilguks seisma ja nägi, et tema ees Naatsareti mehe armsam jünger — Joannes — seisis.

„Siin minu juures on üks pois, kes sinu herrale midagi teatada tahab,“ sõnas Joannes tasa. „See käib tema kadunud poja kohta. Praegu tahtsin teda sinna saata, sest et teda enne sinna pole sisse lastud.“

„On ta siis kord sääl käinud?“ uuris Markus himuliselt.

„Jah, mitu korda eila,“ wastas Jehooma ise.

Malkuse kehast käis värin läbi.

„Ma tean kõik, mida sa mu peremehele teatada, tahad,“ sõnas ta, kui end wähe kogunud oli. „Aga praegu pole sellest midagi kasu, sest ülem-preester ei wõta kedagi jutule. Ja mis tema enesesse puutub, siis on parem, kui seda tema eest efiotja salajas hoiame. Tal on ju isegi küllalt muret,“

Selle järele teatas ta, mis tema ja Raimase wahel oli sündinud.

„Mina lähen nüüd, et oma noore herra matuse eest hoolitseda,“ lõpetas ta. „See on weel ainus asi, mida teha wõin; oh, ma oleks kõik teinud, kui teda aegsasti oleks päästa teadnud. Hää meelega oleksin iseennast tema eest ohwerdanud!“

„Aa mina armastan teda ülirõõmaga,“ sõnas Tehwanus. „Aga ma rõõmustan, et ta nüüd Jeesuse juures paradüüsis wiibib, kus tal tuhat korda parem elu on kui meil!“

Kõik kolm läksiwad edasi, kuni ristide juurde jõudsiwad.

Jeesuse surnukeha wõeti parajasti risti päält maha, kui nemad lähemale jõudsiwad, ja teiste juuresseisjate seas nägi Markus ka kaht suurekohtu liiget — Joosepiti Arimaatiast ja Nikodeemust.

„Nüüd, mil see ju hilja on, usuwad nad tema sisse,“ ütles Joannes kurwalt.

„Uskunud on nad ju ammu, aga nad ei julemud seda talle awalikult tunnistada,“ wastas Markus, „nagu ka minuga lugu on,“ lisas ta alandlikult juurde.

Nüüd astus see soldat tema juurde, kellele ta raha oli andnud, ja fofistas:

„Moormees, kellele sa käe südametähe panid, on surunud ja wanamees ka. Peame sind aitama? Igatahes aga peame surnukehääd maha võtma ja seda nii ruttu kui vähegi võimalik, sest päike läheb varsti looja.“

„Jah, aita mind — jäh, siin on, mida sulle lubasin!“ vastas Malkus, kes ainult suure wae-waga pisaraid suutis tagasi hoida.

Weel enne kui päike looja läks, puhkasivad ristilöödud mehed ju surmarahus . . . Jeesus Arimaatia Joosepi uues hauas ilusas aias ja teised kaks mitte kaugel säält eemal; sest Tehwanus oli Malkust palunud, ta isa surnukeha mitte soldatite tooreste käte wähele jätta.

Kui nad selle järele hämarikus linna poole tagasi sammusivad, küsis Malkus poisilt: „Kuhu sa nüüd lähed?“

„Ei tea,“ vastas poisikurwalt; „mul pole enam kusagil kodu ega sõpru, kelle juurde ma võiksin minna.“

Selle juures hakkas ta kibedasti nutma.

„Hää küll, siis pead tulewikus minu juurde jääma!“ vastas Malkus südamlikult. Joannes aga, kes ka jälle nende seltsi astunud, tõmbas Tehwanuse kõrwale ja sõnas: „Kas sa minuga ühes ei taha tulla? Jeesuse ema, kes nüüd mulle emaks on, tahab ka sulle emaks olla, ja mind pead sa omaks wennaks pidama.“

Tehwanus waatas Joannesele otsa ja haaras siis ta käest usaldawalt kinni.

Nad läksivad kõige päält Betaaniasse ja ootasivad sääl, kuni hingamise päew mööda oli.

Kolmas kümnes päätükk.

Jeesuse ülestõusmine.

Päike ei olnud veel tõusnud ja kuu oli ju kustumas, kui üks naene üksipäinis teed mööda sinna aia poole ruttas, kuhu Jeesus oli hingama pandud. See oli Maria Magdaleena.

Wärisedes astus ta aiawärawast sisse ja tegi enesele läbi pööfaste haua poole teed. Ilm oli alles hämar ja kõik ümbrus nii wainne, et ta ise oma südame tuisumist armas kuulwat. Äkitselt jäi ta seisma ja kuulatas, sest tasane, saladusline kõhin kostis talle korraga kõrwa. See oli küll tuuledõhk, mis puude lehti liigutas, aga ta kostis nagu inglite tiiwakahin talle kõrwa. Raua jäi ta nii seisma ja kuulama.

Sääl äkitselt hakkas õrn walgus särama ja lõokene tõusis lõõritades ta päa kohale õhu sisse.

Tasakesti kiljatades tormas ta edasi. Tema imestuseks oli kiwi haua ukse eest ära weeretatud. Ohmatades waatas ta hauda sisse, pööbras talle siis selja ja põgenes tormitiiwul tagasi Betaania poole minema.

Haud oli tühi!

* * *

„Kes weeretab meil kiwi haua ukse eest ära?“

Raefed jäiwad seisma ja waatasiwad üksteisele kohkudes otsa. Neid oli neli: Maria, Jakobuse ema, Aloopuse naene, Joanna ja Saloome. Ka nemad oliwad hommikul wara siia püha kohta waatama tulnud.

„Kes teab, wahest tulewad jüingrid ka; nad teadsiwad, et siia Jeesuse keha mõidma lubasime tulla,“ sõnas Joanna.

Ja selles lootuses ruttasiwad nad edasi. Ilm läks iga filmapilguga walgemaks. Wiimaks jõudsiwad nad aia juurde ja astusiwad wärawast sisse. Niipea kui nad aga haua juurde saiwad, nägiwad nad, et kiri ju ukse eest ära oli weeretatud.

Aralt astusiwad nad hauda sisse ja wahtisiwad üksteisele imestades otša. Koht, kus Jeesuse furnukeha seisnud, — oli tühi. Sellest kohast paremal pool nägiwad nad aga üht noortmeest istuma, kelle riietest imelik walgus wälja säras, mis pimedada koopa walgetš tegi. Ja ingel ütles nende wastu: „Ärge kartke, sest ma tean, teie otšite Jeesust, kes risti oli löödud. Teda ep ole siin, sest ta on ülles tõusnud, nõnda kui tema on ütelnud; tulge ja waadake seda kohta, kus ta on maganud. Aga minge, ütelge tema jüingritele, ka Beetrusele, et tema teie eele läheb Kalileamaale, sääl saate teie teda näha, nõnda kui tema teile on ütelnud.“

Ja kõigest kehast wärisedes põgenesiwad naesed.

* * *

„Mis need kuulujutud ometi tähendawad, mis sina arwad? Kes mõiks furnukeha ära wiinud olla?“ küsis Beetrus.

„Väheme ruttu waatama, wahest on naesed efsinud,“ wastas Joannes.

Sääl käis tal äkitselt haruldane mõte pääst läbi. Mis oli Jeesus wähe aega enne surma ütelnud . . ja seda mitte ükskord, waid mitu, mitu korda?

„Kolmandal päeval!“ fofistas ta. „Jah, täna on kolmas päev!“

Nende sõnadega hakkas ta jooksuma, Peetrus talle järele. Peagi seisivad nad haua juures. Tõsi! — kivi oli ära. Joannes kummardas, waatas hauda sisse, kuni Peetrus talle järele jõudis ja hauda sisse astus. Nüüd astus ka tema sisse ja nägi, et sääl midagi ei ole — ainult furnuriided.

„Teda ei ole mitte siin — ta on üles tõusnud!“ sõnas ta waljusti.

Peetrus wakis walulikut, ja nad läksivad üheskoos jälle kodu.

* * *

Maria Magdaleena aga oli neile nuttes järele läinud. Ta jõudis haua ette ja jäi sinna seisma. Ka tema waatas hauda sisse ja nägi sääl kaks inglit walges riides istuwat; need ütlesiwad: „Maene, miks sa nutad? Keda sa otsid?“ Tema wastas: „Kemad on minu Jssanda ära wiinud ja mina ei tea, kuhu nad tema on pannud!“

Ja kui ta seda sai ütelnud, pööras ta ümber ja nägi ühe mehe seiswat, ja ei teadnud, et see Jeesus oli. Nagu inglid enne, nii küsis ka tema nüüd: „Maene, mis sa nutad? Keda sa otsid?“

Ja Maria mõtles, et küsija aednik oli, ja ütles: „Jsand, kui sina oled teda ära kandnud, siis ütle mulle, kuhu sa teda oled pannud ja ma tahan teda ära wõtta.“

Jeesus — sest tema oli see, kes temaga rääkis, wastas:

„Maria!“

Sääl tundis Maria Jeesuse häälest ära ja hüüdis õndsas rõõmus: „Rabbuni!“ ning sirutas käed wälja.

Jeesus aga ütles temale: „Ära puutu minu külge, sest ma pole weel üles läinud oma Isa juurde. Aga mine mu wendade juurde ja ütle neile: Mina lähen üles oma Isa ja teie Isa juurde, ja oma Jumala ja teie Jumala juurde!“ Siis lahkus ta.

Maria aga jooksis täis kõige õndsamat rõõmu jüingrite juurde ja jutustas, keda ta näinud ja mida Jeesus talle ütelnud.

* * *

Ja waata, kaks nende seast oliwad minemas selsamal päewal ühte alewisse, mis Jeruusalemmas ligi kuuskümmend wagu maad oli, selle nimi oli Emmaus. Ja nemad rääkisiwad isekeskes kõigist asjust, mis oliwad sündinud. Ja see sündis, kui nemad teine teisega juttu ajasiwad ja teine teiselt küsisiwad, siis tuli ka Jeesus ise nende juurde ja käis nendega. Aga nende filmad peeti, et nemad teda ei tundnud.

Ja tema ütles nende wastu: „Mis kõned need on, mis teie isekeskes kõnelete käies ja olete kurwanäolised?“

Aga üks, Kleopas nimi, wastas ja ütles temale: „Sinaks üksi kui wõõras elad Jeruusalemmas ja ei ole teada saanud, mis neil päiwil säälсамas on sündinud?“

„Mis siis?“ küsis wõõras.

Aga nemad wastasiwad temale: „Seda, Jeesust Naatsaretist, kes oli prohmet, wägew tegudest

ja sõnadest Jumala ja kõige rahwa ees, keda meie ülemad preestride ja wanemad teda on surma kohtu alla ära anduud ja risti löönud. Aga meie loot-
sime, et ta pidi seesama olema, kes Israeli rahwa pidi ära lunastama; ja pääle kõige selle on täna kolmas päew, kui see on sündinud. Aga ka mõnin-
gad naesed meie seast on meid ära ehmatanud, kes wara hommikul haua juures oliwad olnud. Ja kui nemad tema ihu ei leidnud, tuliwad nemad ja ütlesiwad; endid ka inglite nägemist näinud, kes ütleswad teda elawat. Ja mõningad meie seast läksi-
wad haua juurde ja leidsiwad kõik nõnda kui naesed ütelnud; aga teda ennast ei näinud nemad mitte."

Ja tema ütles nende wastu: „Oh teie rumalad ja südamest pikaldased seda kõik uskuma, mis prohwetid on rääkinud! Eks Kristus pidanud kannatama ja oma auu sisse minema?"

Ja tema hakkas Moosesele pääle ja kõigist prohwetitest ja seletas neile ära kõigi kirjade seest seda, mis temast oli kirjutatud. Ja nad saidwad alewil ligi, kuhu nad läksiwad, ja tema tegi ennast eemale minema. Ja nemad palusiwad teda wägisi ja ütlesiwad: „Jää meie juurde, sest õhtu jõuab ja päew weereb," ja tema läks sisse nende juurde.

Ja see sündis, kui ta nendega lauas istus, wõttis tema leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile. Siis pääsiwad nende silmad lahti ja nad tundsiwad teda ära, ja tema kadus nende eest ära. Ja nemad ütlesiwad teine teise wastu: „Eks meie süda meie sees ei põlenud, kui ta meiega rääkis tee pääl ja meile kirja ära seletas?"

Ja nad tõusiwad selsamal tunnil üles ja läksi-
siwad Jeruusalemma tagasi, ja leidsiwad üksteist.

Kümmend ja need, kes nende juures, koos olawat, kes ütlesiwad: „Issand on tõesti üles tõusnud ja ennast Siimonale näidanud.“ Ja nemad rääkisiwad seda üles, mis tee pääl oli sündinud ja kuida nemad teda leivamurdmisest oliwad ära tundnud.

Uga kui nemad seda rääkisiwad, seisis Jeesus ise nende keskel ja ütles neile: „Rahu olgu teile!“

Uga nemad kohkusiwad ja kartsiwad ja mõtlesiwad endid waimu nägewat. Ja tema ütles neile: „Miks teie olete nii ehmatanud? Ja mis pärast tõusewad niisugused mõtted teie südamete seest? Et waadake mu käsi ja jalgu, et mina seefama olen; katstuge mind kätelt ja waadake, sest waimul ei ole liha ega luud, nõnda kui teie näete mul olewat!“

Ja kui ta seda sai ütelnud, näitas ta neile oma käsi ja jalgu. Uga kui nemad rõõmu pärast weel ei uskunud, siis ütles ta nende wastu: „Kas teil on siin midagi süüa?“ Sest ta tundis nende südameid ja teadis wäga hästi, et nad teda armastasiwad, aga ainult lihaliku nõrkuse pärast ta ülestõusmise saladusest ei suutnud aru saada.

Rõõmuga tõiwad nad talle tüki küpsetatud kala ja kärjemett, ja tema sõi nende kõikide ees.

Siis rääkis ta weel kaua nendega ja püüdis neile asju ära seletada, millest nad oma inimliku mõistusega ei suutnud hästi aru saada.

„Nõnda on kirjutatud,“ ütles ta neile muu sees, „ja nõnda pidi Kristus kannatama ja üles tõusma furnuist kolmandal päewal. Ja tema nimel pidi kuulutatama meelesparandamist ja pattude andeksandmist kõigi rahwaste seas ja alustatama Jeruusalemmast. Uga teie olete nende asjade tunnistajad!“

Kolmas kümnesesimene päätükk.

Lehwanus — esimene weretunnistaja.

Maria, Jeesuse ema, istus omas waitfes toas akna juures ja waatas wälja laugusesse. Ta näost oli näha, et ta enam kannatanud, kui seda hari-lised inimesed kannatada saawad, aga ka seda, et taewane rahu ta südamesse oli asunud.

Kuna ta nõndawiisi istus ja nende päewade pääle mõtles, mil ta Poeg maa pääl rännanud, läks üks tasakesi lahti ja keegi astus sisse.

See oli Lehwanus.

Ta langes Maria kõrwale põlwili, wõttis Maria käe oma kätte ja wajutas ta oma huulte pääle.

„Minu Jeesuse ema,“ sõnas ta, „sa tead, kuda ma maad mööda oma Tiitust otsisin ja et see nüüd paradiihis wiibib, kus ta alati selle juures on, keda meie nii südamest armastame! Ja ometi ei tea tema ema weel tänapäewani, kus Tiitus on.“

Ta jutustas selle järele Mariale, mis sündinud, ja et Markus talle ütelnud oli: „Hoiame see asi esiotsa Kaitwase abikaasa ees salajas. Tal on ju isegi küllalt muret.“

Maria pööras omad taewalikud rahus sära-wad filmad Lehwanuse pääle ja waatles teda tüki aega waitfides; siis sõnas ta mõttes:

„Minu arwates ei tohiks talle seda kauemini enani salata. Ja nimelt peaksid sa seda temale ise teada andma. Mine tema juurde, mu poeg!“

Raiwase abikaasa istus selles toas, millest üks aeda läks; see oli ta armsam ase ja koht. Päite saatis nagu aastategi eest omad kuldseid tiired tuppä; purtskaew sulises; linnud laulsiwad rõõmsasti ja õrn tuuledõht kandis magusat lillelõhna tuppä. Siisgi oli Anna nagu kurb; töö oli ju ammu ta näpu wahelt sülle langenud ja ta filmad täis pisaraid. Kui üks teenija siisse astus ja tema ees kummardas, tõstis ta filmad üles ja küsis wäsinud häälel: „Mis sa tahad, Reeba?“

„Wäljas dues on üks pois, kes sinuga soowib kokku saada,“ wastas tüdruk. „Ma ütlesin talle, et sa kedagi jutule ei wõta, aga ta ei lastnud end tagasi saata, waid finnitäs, et ta enne ei lahkuwat, kuni sinuga on kokku saanud.“

„Sa ei oleks mitte pruukinud ütelda, et ma kedagi jutule ei wõta, kui ma sulle seda käsku pole andnud,“ ütles Anna pisut pahaselt, „saada pois siia üles!“

Tüdruk kummardas ja lahkus.

Si läinud kuigi palju aega, kui ta ju Tehwanuse seltsis tuppä astus ja teatas: „Siin ta on!“ Berenaese käenäitamise pääle läks ta siis jälle wälja.

Tehwanus silmitses Annat auufartliku argtusega. See oli siis tema Tiituse ema! Kuda pidi ta temale oma kurwa sõnumit hästi etteawaatlikult suutma teada anda? Kuda pidi ta algama?

Anna nägi poisi segadust; imelik osawõtmine asus poisi wastu ta rinda ja ta küsis pehmesti: „Mis sa tahad? Mis wõin ma sinu hääks teha?“

Ja sõbralik naeratus lehvib selle juures ta näost üle.

Seda naeratust Tehwanus tundis — nõnda-
samuti oli ka Tiitus naeratanud! Ta astus lähemale ja ütles tase, aga äremuse pärast wärisewal häälel:

„Sina oled minu Tiituse ema ja mina olen tulnud sulle temast jutustama. Tema ei wiibi mitte enam maailmas, waid on Jeesuse juures paradiiſis.“

„Ma ei saa su jutust aru, pois; mis sa sellega ütelda tahad?“ küſis Anna imestades. Ka tema häälel wärises. „Kes on sinu Tiitus?“

„Sinu poeg. Tema õige nimi on Taawet,“ wastas Tehwanus, ilma et oleks julenud üles waadata.

Kui ema seda nime kuulis, tuli ta suust woli karjatus, siis aga kogus ta end ja küſis: „Käagi edasi! Ütle kõik, mis sa tead!“

Ja lihtsate sõnadega jutustas Tehwanus talle Tiituse lühikese, kurwa loo ära.

Anna tõusis sõnalausumata piüsti, pani mantli selga ja kirmi näo ette ja sõnas siis meeleliigutuse pärast wärisedes:

„Ma pean Mariat, Jeesuse ema, nägema. Saada mind tema juurde!“

Ja nad sammusiwad alla uulitsale, suurtsugu naesterahwas alandlikult Tehwanuse taga käies, kuni nad Maria pisikese maja juurde jõudusiwad.

Tehwanus awas ukse, nad astusiwad tuppa.

Kui Taaweti ema Mariat nägi, langes ta walju walukarjatusega tema kaela ja nuttis libedasti.

Tehwanus läks tasakesi wälja ja jättis mõle-
mad naesed üksi.

Aga tüki aja pärast hüüdsiwad nad tema jälle
tuppa. Kui ta aga nägi, et Anna nägu pisara-
test hoolimata rõõmu pärast säras, sai ka tema
süda kergemaks.

„Tule siia, mu laps!“ sõnas Maria.

Tehwanus astus lähemale, Anna waatas
talle tõsiselt otse ja ütles siis:

„Sina oled tema ainus sõber olnud, sind on
ta kõige enam armastanud, sellepärast tahaksin
sind ka edespäi oma juures pidada, aga paraku
ei wõi see olla.“

Ja naeratades Maria poole pöördes, rääkis
ta edasi:

„Ma tunnen, et Marial sinu kohta suurem
digus on kui minul, ja ma ei tohi sind tema käest
mitte ära kiskuda; aga sina pead ka minu poeg
olema, sest sina oled mu Taaweti wend olnud —
feda ei saa ma ial unustama.“

Nende sõnadega tõusis ta püüsti, tõmbas
Tehwanuse emaliku armastusega oma rinna najale
ja andis ta otsaesise pääle suud.

Nõnda leidis Tehwanus omale teise sõbra
elu tarwis. Paraku ei kestnud see aga kaua, nagu
alamal näeme.

* * *

Tehwanus sircus warsti meheks. Tuline
waim asus ta hinges ja armastus Jeefuse Kristuse
wastu, kes talle ju elus nii palju hääd teinud,
juhtis ta tegusid ja südant. Esimese ristikoguduse
keskel oli ta sõna ja teoga wägewalt tegewuses.

See tema tegevus aga ei meeldinud paljudele. Mõned nendest, kes olivad kogudusest, mis hüüatasid Libertiinide, Pilreenide ja Aleksandrite koguduseks, ja neist, kes olivad Piliikia ja Aasia maalt, tõusivad üles ja hakkasivad Tehwanusega vaidlema, aga ei mõinud mitte seista tarkuse ja Waimu vastu, kelle läbi Tehwanus rääkis.

Siis seadsivad nad kavalasti mehi, kes ütlesivad: „Meie oleme teda kuulnud teotamise sõnu rääkivat Moosese ja Jumala vastu!“

Nüüd mõtsivad nad teda finni ja wedasivad ta suure lohtu ette. Et asja täesti läbi wiia ja Tehwanusest kui omast kangest wastasest lahti saada, seadsivad nad ka sinna wale tunnistusmehi ja need tunnistasivad:

„Seefinane inimene ei jäta maha teotamise sõnu rääkimast seefinatse püha paiga ja käsudpetuse vastu. Meie oleme teda kuulnud ütlemat, et seesama Jeesus Naatsaretist peab sellesinatse paiga ära rikkuma ja teisiti seadma kombes, mis Mooses meie kätte on andnud.“

Rõdikide filmad wiibisivad põnewusega Tehwanuse pääl, kelle nägu pühas waimustuses säras.

„Ons see lugu nõnda?“ küsis ülempreester kurjasti.

Ja nüüd tegi Tehwanus su lahti ja hakkas neile rääkima. Ta algas Abrahamist pääle ja jutustas, kuda Jumal alati Jsraeli rahwast aidanud ja õnnistanud, kuda aga Jsraeli rahwas ühtelugu paturada rännanud ja iga prohwetit taga kiusanud, kuda Jumal neile õpetajaks saatnud.

„Teie kangekaelsed ja ümberlõikamata südamest ja kõrwast,“ lõpetas ta wiimaks. „Teie panete

ikka püha Waimu wastu, nagu teie wanemad, nõnda ka teie! Seda prohvetite seast ei ole teie wanemad taga kiusanud, ja tapnud neid, kes ette kuulutasivad selle õige tulemist, kelle äraandjateks ja tapjateks teie nüüd olete saanud? Teie olete käsudpetuse saanud inglite teenistuse läbi, ja teie ei ole seda mitte pidanud!"

Nüüd tõusis kole müra, nagu seda siin suurekohtu saalis enam Jeesuse ülekuulamisest jaadid ei olnud, sest kõigil, kes seda kuulsivad, lõikas see läbi südamega ja nad kiristasivad hambaid tema pärast.

Aga Tehwanus sai täis püha Waimu, ja kui ta ükshilmi üles taewa poole waatas, siis nägi tema Jumala auu ja Jeesust seiswat Jumala paremal pool.

Täis waimustust ja wäge hüüdis ta:

"Ennäe! Ma näen taewa lahti olevat ja inimese Boega Jumala paremal pool seiswat!"

Nagu meeletud kargasivad kõik püsti ja tormasivad Tehwanuse kallale. Tõsin käsa haarasivad ta kätest ja riidest kinni ja rebisivad ta kohtusaalist ja linnast välja. Igauks tõmbas tee äärest kivi pihku.

"Ta on surmaväärt!" kisendasivad nad ja hakkasivad teda kividega loopima.

Tehwanus aga langes põlwili maha, tõstis filmad üles taewa poole ja hüüdis:

"Jõsand Jeesus, wõta minu waim wastu!"

Kivi muras kivi järele; ta nagu nõretas ju merest, meri tilkus tal ka käte, pää ja keha küljest. Veel wiimast korda ajas ta end püsti, lastis siis põlwili maha ja hüüdis:

„Jssand, ära arma seda pattu neile mitte süüts!“

Siis kukkus ta; ühest kivist pähä tabatud, pikali ja suri.

Jumakartlikud mehed aga koristasivad ta surnukeha ära ja matsivad ta maha.

Ta oli oma õpetuse werega kinnitanud.

Kolmaskümnesteine päätükk.

Taewaminemine.

„Kui ma teda weel kord näha saaksin!“ sõnas Peetrus igatsewalt.

Ta käis Joannese seltsis Kapernaumas omas aias edasi ja tagasi, kuna mõned teised jüngrid wee ääres müüri pääl istusivad ja tasakesi juttu ajasivad. Nad olivad Kalileamaale tagasi tulnud, nagu seda Jeesus käskinud, olivad hulga jüngrid oma ümber kokku kogunud ja neile kuulutanud, et Jeesus surnuist oli ülles tõusnud. Sel õrnal kewadesõhtul olivad nad jälle tema saladuslifest ilmumifest mäe pääl rääkinud, kus teda 500 wenda korraga olivad näinud.

„Ega sa ometi nende liigist polnud, kes kahtlesiwad?“ küsis Joannes tõsiselt.

„Ei, seda mitte,“ wastas Peetrus. „Sest tema armu juures ma enam ei kahtle, aga sa tead — see oli ju kui taewalik nägemine. Ja paljud nägiwad seda. Ainult seda tahaksin temalt

weel küsida, kas ta mulle mu wiletsa salgamise on andeks andnud!"

Äkitselt pööras ta ümber ja sõnas järwe pääle waadates: „Mül oleks himu kalu püüdma minna!"

Joannes waatas talle imestades otša ja sõnas siis ainult:

„Beame meie ka kaasa tulema?"

„Muidugi," wastas Peetrus. „Ütle seda teistele, ma lään toon seni mõrgud siia."

Ja nõnda see siis ka sündis. Warsti liiku-
siwad nende paadid järwepinnal. Nad tegiwad terwe öö tööd, aga ei saanud midagi. Hommikul tuliwad nad sellepärast jälle randa puhkama. Aga kuna nad kaldale lähenesiwad, nägiwad nad jäl ülht meest seiswat, keda udu sees selgesti ei wõinud ära tunda. See hüüdis nende wastu: „Rapsufesed, kas teil on midagi süüa?"

„Ei," wastasiwad mehed kui ühest suust.

Tema aga ütles neile: „Seitke noot wälja paremale poole laewa, siis peate teie leidma!"

Nemad tegiwad seda ja ei suutnud enam seda wedada kalade hulga pärast.

Sääl tõusis Joannes piisti ja waatas kaua uuriwalt kalda poole, siis hüüdis ta: „See on Issand!"

Kui Siimon Peetrus seda kuulis, pani ta särgi oma ümber ja kargas järwe. Paar minutit hiljem oli ta kaldal põlwili Issanda ees. Teised jüngrid aga tuliwad paatide ja kaladega.

Ja Jeesus ütles neile: „Looge neist kalafestest, mis te praegu olete püüdnud!" Siimon Peetrus läks ja wedas nooda mäele täis suuri

kalu sada ja wiiskümmendkolm, ja noot ei läinud mitte katki, et neid küll nii palju oli.

Jeesus ütles neile: „Tulge ja sööge!“ Ja ta ise wöttis leiva ja andis neile, nõndasama ka kalu, ja nad sõiwad ja saiwad sõõnuks.

Nüüd pööras Jeesus uuriwalt omad filmad Peetruse pääle ja küsis: „Siimon, Joona poeg, armastad sina mind enam kui needsinatsed?“ Ja Peetrus wastas elawalt: „Jah, Issand, sa tead, et ma sind armastan!“

„Ole mu tallekeste karjane!“ wastas Jeesus ja küsis siis teist korda: „Siimon, Joona poeg, armastad sina mind?“ Ja jälle wastas Peetrus: „Jah, Issand, sina tead, et ma sind armastan!“ mis pääle Jeesus niisama pühalikult kui enne sõnas: „Goia mu lambaid kui karjane!“ Selle järele küsis ta kolmat korda: „Siimon, Joona poeg, armastad sina mind?“ Peetrus sai kurwaks, et Jeesus niipalju korda seda küsis, aga sügawas südames teadis ta, mispärast see sündis. Ta langes Jeesuse jalgu ette maha ja hüüdis pisarfilmil: „Issand, sa tead kõik ja tunned, et ma sind armastan!“ Jeesus waatas talle armastawal pilgul otse ja sõnas: „Ole mu lammaste karjane!“ Tükikese aja pärast lisas ta aga juurde: „Tõesti, tõesti, mina ütlen sinule: Kui sina noorem olid, siis panid sa ise oma wöö wööle ja kõndisid, kuhu sa tahtsid; aga kui sina saad wanaks saanud, siis pead sa omad käed wälja sirutama ja üks teine paneb wöö su ümber ja wiib sind, kuhu sa ei taha!“

Nastate pärast, kui Jeesuse waenlased Peetruse kinni sidusiwad ja surma wiisiwad, läksiwad need

õnab täide; tema armastus Õnnistegija vastu aga lastis tal otsani kindlaks jääda.

Mõni päew hiljem läksivad jüngrid Jeruusalemma tagasi, nagu neid Jeesus oli käskinud, et nad sääl Jsa töotuse täideminekut ootaksivad.

Sääl tuli Jeesus jällegi nende juurde ja rääkis nendega ja ütles:

„Minule on antud kõik meelewalgus taewas ja maa pääl. Seepärast minge wälja kõige ilma siisse ja tehke jüngriks kõik rahwas, neid ristides Jsa ja Poja ja püha Waimu nimel, ja õpetage neid pidama kõik, mis mina teid olen käskinud! Sest waata, mina olen igapäew teie juures maailma otsani.“

Ja tema wiis neid wälja Betaaniaast saadik, tõstis omad käed üles ja õnnistas neid. Ja see sündis, kui ta neid õnnistas, lahkus tema neist ära ja wõeti üles taewasse. Ja kui nad ükssilmi taewa poole talle järele waatasivad, siis seisivad nende juures kaks meest walgeis riietes, need ütlesivad: „Kalileamaa mehed, mis teie seisate ja waatate üles taewasse? Seesinane Jeesus, kes teilt on üles wõetud taewasse, see peab tulema selsamal kombel, kui teie teda olete näinud taewasse ära minewat!“

Nemad aga kiitsivad ja tänasivad Jumalat ja läksivad suure rõõmuga Jeruusalemma tagasi. Kõige enam rõõmu tundsidwad nad aga sellest sõnast, mida Jeesus neile oli ütelnud:

Waata, Mina olen teie juures igapäew maailma otsani!“

S i s u.

	Lehek.
Rugejale	3
1. Kadunud laps	5
2. Keneetsareti järw. Kapernaum. Tiitus	8
3. Kapernauma wäepäälil. Dumaatus	14
4. Tehwanuse ja Googo terwetstegemine	22
5. Andreas ja Siimon	28
6. Palmemajas. Siimona Peetruse juures	33
7. Raimase majas	40
8. Bidalitõbise terwetstegemine	46
9. Halwatu terwetstegemine	49
10. Tiitus Jairuse juures	55
11. Jairus reisib Jeruusalemma	62
12. Jairuse perekond Raimase juures	66
13. Jairuse tütrekene jääb haigeks	76
14. Jairuse tütrekese ülesäratamine	83
15. Wiituhanda söötmine	91
16. Iisa ja poeg	100
17. Pimesündinud mehe terwetstegemine	109
18. Tiitus langeb rõõwolute kätte	116
19. Mäs	123
20. Tiitus mõistetakse ühes Dumaatusega surma	134
21. Priska sureb	141
22. Juudas Iškaariot annab Dnnistegija ära	145
23. Jeruusalemma fisseminek	154
24. Ketseemane aias	157
25. Siimon Peetrus salgab Dnnistegija ära	163
26. Jeesus Raimase, Bilaatuse ja Heroodesse ees	168
27. Dnnistegija surmamõistmine	181
28. Ristilöömine	189
29. Tiitus — ülemapreestri poeg	201
30. Jeesuse ülestõusmine	208
31. Tehwanus — esimene weretunnistaja	214
32. Taewaminemine	220

